Varmas årsredovisning 2013

VARMA

Innehåll

I korthet

Varma i korthet 06

Matti Vuoria: Verkställande direktörens översikt 07

Risto Murto: Utsikter inför framtiden 08

År 2013 i korthet 09

Nyckeltal 2013 12

Vi tryggar pensionerna

Varmas grundläggande uppgift 13

Penningflöden 15

Verksamhetsomgivningen 16

Solvens 19

Tjänster för företag och företagare 21

Arbetsmiljöledning och rehabilitering 23

Pensionstjänster 25

Personalen 27

Placeringar

Placeringsverksamheten 29

Principer för Varmas placeringsverksamhet 30

Ansvarskännande placerare 32

Placeringsåret 2013 34

Placeringarna grupperade enligt risk 36

Ränteplaceringar 37

Aktieplaceringar 38

Fastighetsplaceringar 41

Övriga placeringar 43

Utredning över förvaltnings- och styrningssystemet 44

Bolagsstämman 47

Förvaltningsrådet 48

Ledamöter i förvaltningsrådet 49

Valutskott 52
Styrelsen 53
Styrelseledamöter 54
Styrelsens utskott 60
Verkställande direktören 61
Ledningsgruppen 62
Läkarfunktionen och sakkunnigläkare 68
Konsultativa nämnder 69
Konsultativa nämnden för pensionsärenden 70
Konsultativa nämnden för pensionstagare 71
Konsultativa nämnden för de försäkrade 72
Konsultativa nämnden för arbetsgivare 74
Konsultativa nämnden för företagare 76
Utredning över löner och arvoden 78
Beslutsordning och belöningsprinciper 79
Förvaltningsrådets arvoden 82
Styrelseledamöternas arvoden 83
Verkställande direktörens och ledningsgruppsdirektörernas belöningssystem 84

Bokslut

Verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 2013 86
Det ekonomiska läget 87
Arbetspensionssystemet 89
Varmas ekonomiska utveckling 90
Ansvarsskulden 93
Placeringsverksamheten 94
Driftskostnader 96
Personalen 97
Koncern- och intressebolag 98
Bolagets förvaltning 99
Eget kapital 100
Riskhantering 101
Utsikter inför framtiden 102

Resultaträkning 103

Balansräkning 104

Finansieringsanalys 106

Noter till bokslutet 107

Bokslutsprinciper 107

Koncernbolag 31.12.2013 112

Noter till resultaträkningen 117

1. Premieinkomst 117
2. Utbetalda ersättningar 118
3. Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamheten 119
4. Posten "Driftskostnader" i resultaträkningen 120
5. Totala driftskostnader enligt funktion 121
6. Personalkostnader 122
7. Ledningens löner och arvoden 123
8. Revisorsarvoden 124
9. Inkomstskatter 125

Noter till balansräkningen 126

10. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, moderbolaget 126
11. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, koncernen 127
12. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, moderbolaget 128
13. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, koncernen 129
14. Förändringar i fastighetsplaceringar 130
15. Fastighetsplaceringar i eget bruk 131
16. Moderbolagets övriga placeringar, aktier och andelar 132
17. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar, moderbolaget 147
18. Övriga lånefordringar specificerade enligt säkerhet 148
19. Pensionslånefordringar sammanlagt enligt post i balansräkningen 149
20. Närståendelån 150
21. Derivat 151
22. Skulder till företag inom samma koncern 152
23. Försäkringsteknisk ansvarsskuld 153
24. Solvenskapital, moderbolaget 154

25. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 155

26. Eget kapital 156

27. Fördelning av eget kapital efter föreslagen vinstutdelning 157

28. Såsom vinst utdelningsbara medel 158

29. Garantikapital 159

30. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 160

31. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 162

Varmas balansräkning och resultaträkning till gängse värden 163

Nyckeltal och analyser 165

Sammandrag 165

Resultatanalys 166

Solvens 167

Placeringsfördelning till gängse värde 168

Nettointäkter av placeringsverksamheten till gängse värde 169

Omkostnadsresultat och verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan 170

Riskhantering 171

Styrelsens förslag till disposition av vinsten 184

Revisionsberättelse 185

Varma i korthet

Varma pensionsförsäkrar arbete som utförs i Finland. Varma är ett ömsesidigt bolag som ägs av våra företags- och företagarkunder, de försäkrade arbetstagarna samt ägarna av garantikapitalet. Vi sköter det lagstadgade arbetspensionsskyddet för privatanställda och företagare på ett effektivt och konkurrenskraftigt sätt. Vi har cirka 70 000 företagar- och arbetsgivarkunder, och vi ansvarar för 870 000 personers arbetspensionsskydd.

Vi placerar de medel som inflyter i form av pensionsavgifter lönsamt och tryggt för nuvarande och framtida pensioner. Med en placeringsportfölj på 37,7 miljarder euro är Varma den största privata placeraren i Finland.

Varmas huvudkontor ligger på Sundholmen i Helsingfors, och vårt kontaktchefsnät täcker så gott som hela landet.

Verkställande direktörens översikt

År 2013 satsade Varma i första hand på att värna om bolagets starka solvens i det utmanande marknadsläget, som varit svårt att förutse. Aktiv placeringsverksamhet som bygger på omsorgsfull spridning visade sig vara en framgångsrik strategi, och Varma stärkte sin position som landets mest solventa arbetspensionsbolag. Vår rekordstarka solvens stärker i högsta grad Varmas handlingskraft i det kärva marknadsläget. Våra kunder kan koncentrera sig på utmaningarna i sin egen affärsverksamhet och lita på att Varma sköter sina nuvarande och kommande pensionsåtaganden.

Den totala avkastningen på Varmas placeringar uppgick till 9 procent och uppnåddes med mycket moderat risktagning. Ett bevis på detta är att vår solvens steg till 9,1 miljarder euro, dvs. 31,6 procent av ansvarsskulden, i slutet av verksamhetsåret. Vi lyckades också förbättra vår driftskostnadseffektivitet under årets lopp, och vi har följaktligen reserverat 105 miljoner euro för kundåterbäringar.

Finlands ekonomi står inför allvarliga utmaningar. Den åldrande befolkningsstrukturen syns och känns också i Varmas verksamhet. Det totala beloppet av alla pensioner vi betalade ut ökade med cirka 300 miljoner euro till 4,8 miljarder euro. Pensionsåtagandena inom det finländska förvärvspensionssystemet växer även om inte landets ekonomi gör det. Det privata arbetspensionssystemet i Finland är emellertid i gott skick, och arbetsmarknadsparterna diskuterar behoven att revidera systemet.

Skillnaderna mellan olika bolag när det gäller riskbuffertarnas nivå har ökat betydligt under de senaste åren. Vissa bolag mår bättre än andra. Konsolideringen på bolagsfältet har framskridit. Är kanhända tiden inne att äntligen våga pröva vilken effekt en måttlig konkurrensökning skulle ha på arbetspensionssystemet?

Jag vill framföra ett varmt tack till Varmas kunder, försäkringstagare och försäkrade samt vår personal för alla gångna år av samarbete och för ett gott arbete år 2013.

Matti Vuoria

Utsikter inför framtiden

Jag vill tacka min föregångare Matti Vuoria för det betydande arbete han har gjort för Varma. Matti Vuoria tillträdde posten som verkställande direktör år 2004, och under åren som följde befäste Varma sin ställning som den starkaste aktören i branschen. Du har gjort ett gott arbete, Matti.

Finlands ekonomi står inför stora utmaningar. Det gäller att vara realistisk inför dessa utmaningar. Vi har passerat det skedet där vi med hjälp av enskilda beslut kunde växla upp landets ekonomi på en snabbare tillväxtbana. I egenskap av stor placerare har Varma kunnat konstatera att företagsstrukturen i Finland inte har förnyats under de senaste tio åren, framför allt inte bland de medelstora företagen. Detta ogjorda arbete är inget vi kan åtgärda i en handvändning. Därtill är Finland också i hög grad beroende av en växande närmarknad, ett tillväxtorienterat Europa.

Varma är i en bra position när det gäller att möta de ekonomiska utmaningarna. Vårt solvenskapital och våra placeringstillgångar är på rekordhög nivå. Vår goda position beror på den starka återhämtningen på placeringsmarknaden, den ändamålsenliga finländska regleringen och det goda arbete som utförts vid Varma. Även vår effektivitet förbättrades ifjol. Varmas kunder gynnas av den starka solvensen och den höga effektiviteten i form av allt större kundåterbäringar. De kundåterbäringar som betalas utifrån fjolårets resultat blir rekordhöga.

Samtidigt leder de ekonomiska utmaningarna till att arbetstillfällena och lönesumman minskar inom Varmas största enskilda kundgrupp, industrin. Detta återspeglade sig i Varmas premieinkomst för 2013, som ökade långsammare än tidigare. Vi måste förbereda oss på att den avmattade ökningen i premieinkomsten fortsätter. Denna utmaning möter vi genom att hålla Varmas ekonomi i gott skick, dvs. genom att värna om vår starka solvens, bedriva en kostnadseffektiv verksamhet och se till att kundbeståndet utvecklas i en sund riktning. Vi konkurrerar inte om kunder på bekostnad av de ovan nämnda målen.

Risto Murto

Verkställande direktör sedan 1.1.2014

År 2013 i korthet

Totalavkastningen på Varmas placeringar steg till 9,0 procent tack vare aktierna år 2013. Det goda placeringsresultatet ledde till en rekordstark solvens i slutet av året.

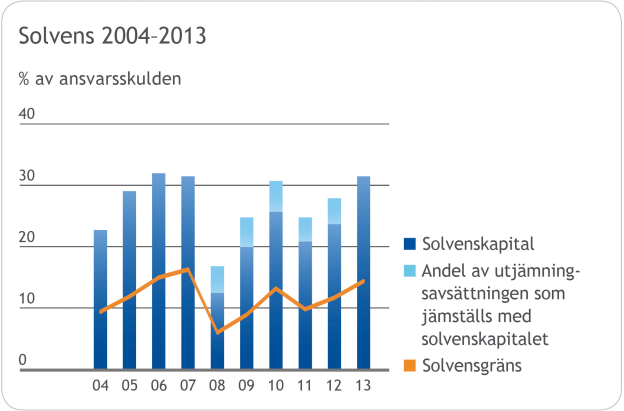

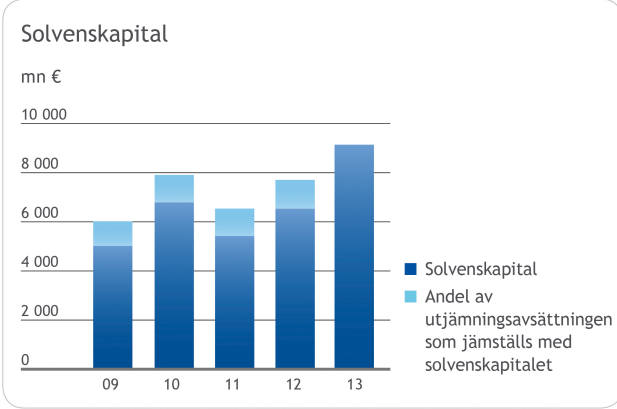

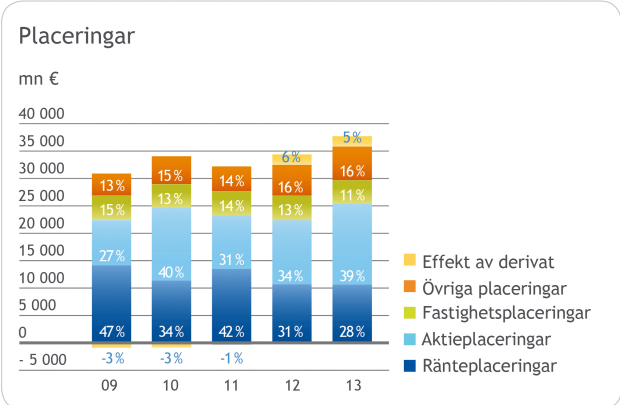

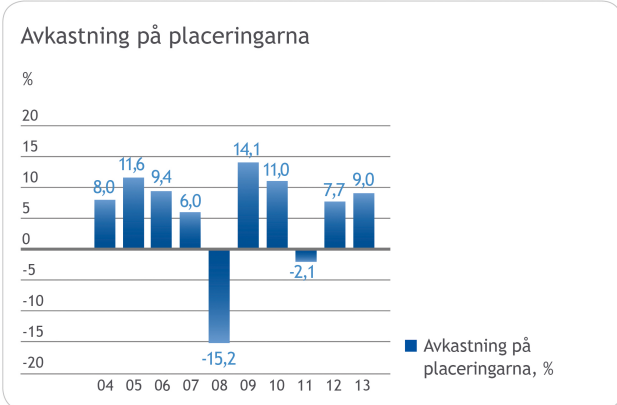

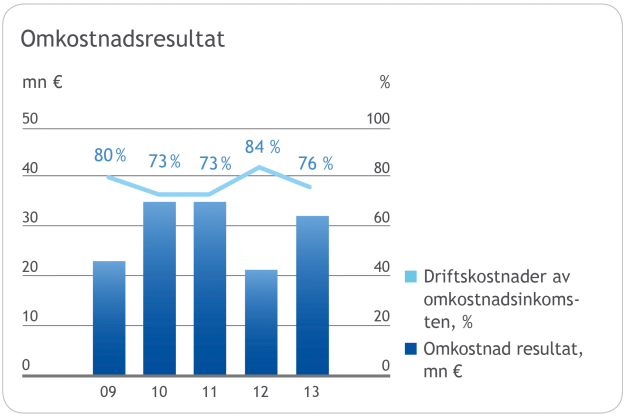

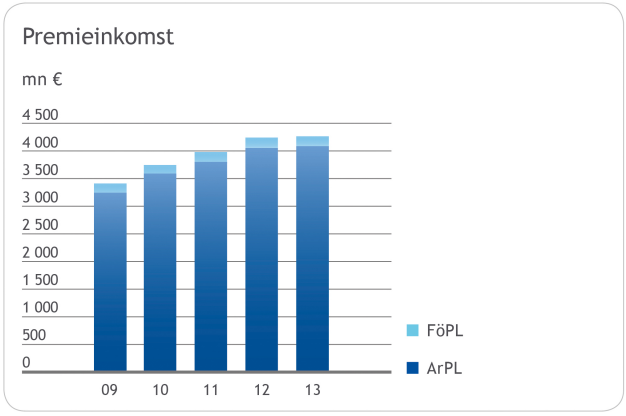

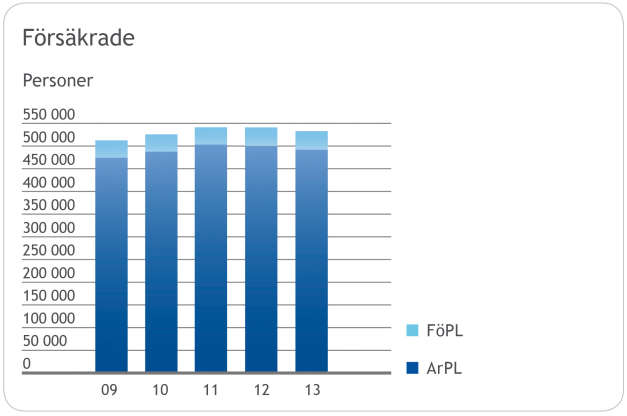

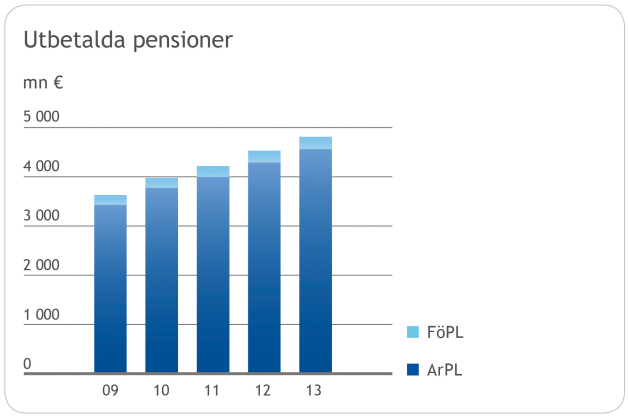

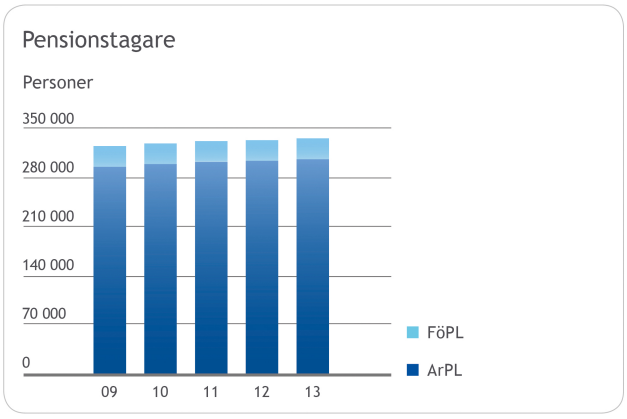

Aktiekurserna steg kraftigt under 2013. Räntenivån hölls däremot på en låg nivå, i och med att de europeiska och amerikanska centralbankerna fortsatte att stimulera penningpolitiken med krafttag. De långa räntorna steg, men de ligger alltjämt på en historiskt låg nivå.

Solvensen rekordhög

Varmas placeringsintäkter var mycket höga. Placeringarna uppvisade vid årets slut ett värde på 37,7 (34,4) miljarder euro och en avkastning på 9,0 (7,7) procent. Tack vare den goda avkastningsutvecklingen stärktes solvensen till 9,1 miljarder euro, dvs. 31,6 (28,0) procent av ansvarsskulden.

Aktierna stod för den bästa avkastningen av alla tillgångsklasser. Varma ökade aktieplaceringarnas och minskade ränteplaceringarnas andel under 2013.

Varma är en betydande inhemsk placerare; vi har satsat 36,4 procent av alla placeringar, dvs. 13,7 miljarder euro, på det finländska samhället i olika former.

Läs mer om Varmas placeringsverksamhet i avsnittet Placeringsåret 2013.

Driftskostnadseffektivitet gav större kundåterbäringar

Varma förbättrade sin driftskostnadseffektivitet och använde 76 (84) procent av de omkostnadsdelar som ingår i arbetspensionsförsäkringsavgiften. Effektiviteten gynnar kunderna; totalt 105 (78) miljoner euro reserverades för kundåterbäringar.

Premieinkomsten var 4,3 (4,2) miljarder euro.

Vid årets slut hade Varma 531 200 (539 700) försäkrade och 333 700 pensionstagare. I pensioner utbetalades ett 6 procent högre belopp än året innan, dvs. 4,8 (4,5) miljarder euro.

Sysselsättningen efter slutförd rehabilitering är alltjämt god bland Varmas kunder: 72 procent av alla rehabiliteringsklienter fortsatte i arbetslivet efter rehabiliteringen.

Nyckeltal 2013

	2013	2012
Premieinkomst, mn €	**4 258,0**	4 230,7
Utbetalda pensioner, mn € [1)]	**4 786,7**	4 500,5
ArPL-försäkrade 31.12	**491 400**	498 500
FöPL-försäkringar	**39 810**	41 280
Pensionstagare	**333 700**	331 400
Placeringar, mn €	**37 718,1**	34 406,0
Placeringsintäkter, mn €	**3 160,1**	2 492,3
Avkastning på investerat kapital, %	**9,0**	7,7
Totalresultat, mn €	**1 558,5**	1 201,4
Omkostnadsresultat, mn €	**32,0**	21,2
Driftskostnader av omkostnadsinkomsten, %	**76,0**	84,0
Överföring till kundåterbäringar, mn €	**105,0**	78,0
% av ArPL-lönesumman	**0,6**	0,4
Ansvarsskuld, mn €	**31 399,1**	29 766,6
Solvenskapital, mn €	**9 139,7**	7 716,3
Solvenskapital/ansvarsskuld, % [2)]	**31,6**	28,0
Solvenskapital/solvensgräns	**2,2**	2,4
Antal anställda 31.12	**558**	567

[1)] Före avdrag av erhållna ansvarsfördelningsersättningar

[2)] Relationstalet har räknats ut i % av den ansvarsskuld som används vid beräkningen av solvensgränsen

Vi tryggar pensionerna

Varmas grundläggande uppgift är att trygga pensionerna. Vår verksamhet bygger på arbete som utförs i Finland och ett hållbart arbetspensionssystem. Vi sköter det lagstadgade arbetspensionsskyddet för privatanställda och företagare. Vi placerar de medel som vi samlar in i form av pensionsavgifter lönsamt och tryggt för nuvarande och framtida pensioner. Varma är en eftertraktad och sakkunnig samarbetspartner inom arbetsmiljöledning. Vårt mål är att de anställda i våra kundföretag ska må bättre i sitt arbete och orka stanna längre kvar i arbetslivet samt att våra kunder ska ha de lägsta arbetspensionskostnaderna i branschen.

Arbetspension intjänas för allt arbete

Arbetspension intjänas för allt arbete och all företagsverksamhet. Pensionen bestäms utifrån förvärvs- eller företagarinkomsten och är avsedd att garantera en skälig levnadsstandard efter pensionering. Arbetspensionen för den privata sektorn är en central del av den lagstadgade sociala tryggheten i Finland.

Arbetspensionerna finansieras med de försäkringsavgifter som betalas av arbetsgivarna och löntagarna och med intäkterna från placeringsverksamheten. Goda placeringsintäkter minskar bland annat trycket att höja pensionsavgiften då befolkningen blir allt äldre.

Varma sköter det lagstadgade arbetspensionsskyddet för privatanställda och företagare på ett effektivt och konkurrenskraftigt sätt. Omkring 67 000 företag och företagare har valt Varma som sitt arbetspensionsbolag. Vi ser detta som ett erkännande för vårt starka kunnande i att hantera försäkringar.

Pensionsbeslutet är av avgörande betydelse för en människas framtid. Arbetspensionen är en lagstadgad socialskyddsförmån, och därför är vi noga med att se till att besluten är felfria och servicen snabb. Vi betalar ut nya pensioner så snabbt som möjligt för att säkerställa att kundens utkomst fortsätter utan avbrott. Vi erbjuder också tillförlitlig och praktisk information om pensionsskyddet.

God arbetsförmåga bidrar till längre arbetskarriärer

Finland behöver finländskt arbete, framgångsrika och konkurrenskraftiga företag samt längre arbetskarriärer. Allt detta behövs också för att trygga finansieringen av arbetspensionerna i framtiden. Våra tjänster inom arbetsmiljöledning och rehabilitering hjälper Varmas kundföretag att minska pensionskostnaderna och kostnaderna för sjukfrånvaro. När arbetstagarna har en god arbetsförmåga och mår bra i sitt arbete är vi ett steg närmare målet att förlänga arbetskarriärerna.

Lagstadgad arbetspensionsrehabilitering ger arbetstagare och företagare möjlighet att fortsätta i arbetslivet då de löper risk att förlora sin arbetsförmåga. Vi säkerställer rehabiliteringens effektivitet genom att samarbeta med den anställda, arbetsplatsen och företagshälsovården.

Vi placerar pensionsmedlen lönsamt och tryggt

Med en placeringsportfölj på 37,7 (34,4) miljarder euro är Varma den största privata placeraren i Finland. Ansvaret för pensionerna är långsiktigt. Vi strävar efter att med en kontrollerad riskprofil få så bra avkastning som möjligt på våra placeringar för att trygga utbetalningen av pensioner. Genom att värna om vår solvens ser vi till att pensionsansvaret täcks i alla situationer.

Vi utökar pensionsmedlen för att trygga de nuvarande och framtida pensionerna. Det förmånsbaserade arbetspensionssystemet ger trygghet och stabilitet i det osäkra ekonomiska läget. Arbetspensionerna och de medel som fonderats för dessa är väl tryggade även i tider av ekonomiskt tumult.

Varmas mål är att uppnå en stark solvens och trygga denna i alla förhållanden. Detta centrala mål uppfyllde vi med god marginal: solvensen stärktes betydligt och ligger nu på en historiskt hög nivå. I slutet av 2013 var Varmas solvenskapital 9 140 (7 716) miljoner euro, dvs. 31,6 (28,0) procent av ansvarsskulden. En stark solvens upprätthåller förtroendet för pensionsskyddet och med hjälp av bättre placeringsintäkter stävjar den också det största trycket på att höja arbetspensionsavgiften.

Arbetspensionsavgifterna används för utbetalning av pensioner och fondering för framtida pensioner

Det finländska förmånsbaserade arbetspensionssystemet är delvis fonderat. Största delen av de arbetspensionsförsäkringsavgifter som tas ut av arbetsgivarna och arbetstagarna går till att finansiera de pensioner som ska utbetalas samma år. En del av avgifterna fonderas för framtida pensionsutbetalningar. Omkring en fjärdedel av de löpande pensionerna finansieras med tidigare insamlade pensionsmedel och den avkastning som dessa gett. En liten del av avgifterna används till att täcka verksamhetsutgifterna för olika aktörer inom arbetspensionssystemet.

Arbetspensionsmedlen ska enligt lag placeras lönsamt och tryggt. En del av placeringsintäkterna går till att stärka pensionsansvaren och en annan del till att upprätthålla arbetspensionsförsäkringsbolagets solvens. Arbetspensionsbolaget kan utgående från sin solvens och verksamhetens effektivitet dela ut kundåterbäringar.

Varmas driftskostnadseffektivitet och solvens har varit mycket konkurrenskraftiga redan flera år. God kostnadseffektivitet och stark solvens minskar den arbetspensionsavgift som våra kunder ska betala. Varmas kundföretag har i flera år fått mycket konkurrenskraftiga kundåterbäringar.

I fråga om företagarnas pensionsskydd används hela FöPL-avgiften till att täcka de löpande pensionerna samma år, dvs. medlen fonderas inte.

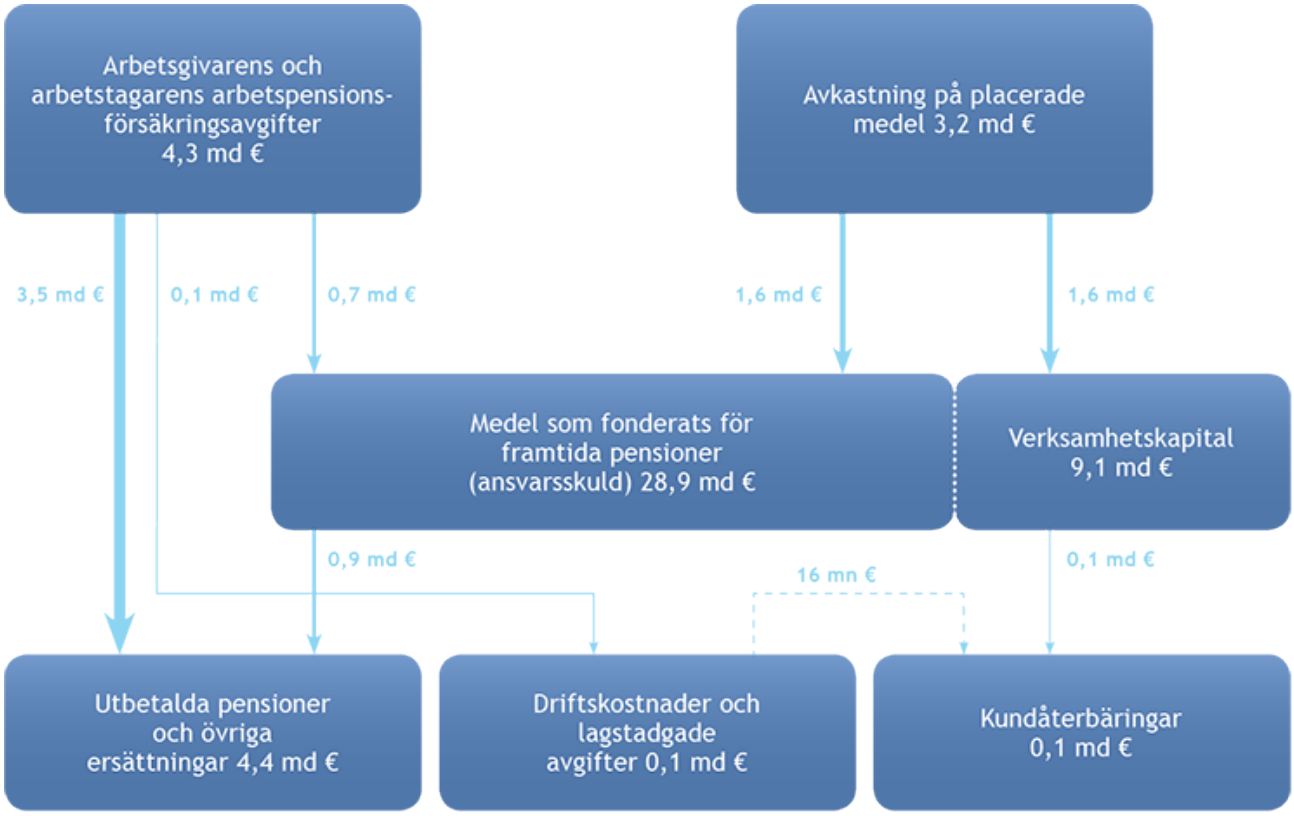

Ett stabilt arbetspensionssystem ger trygghet i ekonomiskt tumult

Arbetspensionerna och de medel som fonderats för dessa är väl tryggade i det finländska förmånsbaserade systemet. Varma har i det svåra marknadsläget satsat på att värna om sin starka solvens och att sprida sina placeringar aktivt och omsorgsfullt.

Vår utmanande omvärld

- Placeringsmarknaden förändras snabbt och det osäkra ekonomiska läget fortsätter.
- Den ekonomiska omstruktureringen är en utmaning för det finländska arbetets konkurrenskraft. En god arbetsproduktivitet stöder konkurrenskraften.
- Arbetslivet förändras snabbt, och de ekonomiska omstruktureringarna syns i vardagen hos Varmas kundföretag. Många har svårt att orka både fysiskt och psykiskt under förändringen.
- Människorna lever längre och är friskare än tidigare. Den åldrande befolkningen förutsätter längre arbetskarriärer.

Varma gör ett gott arbete för att trygga pensionerna

- Vi värnar om vår starka solvens och ser till att pensionsansvaret täcks i alla situationer. Vårt mål är att få så hög avkastning som möjligt på pensionsmedlen på lång sikt.
- Vi sköter vår grundläggande uppgift - att trygga pensionerna - effektivt och konkurrenskraftigt. Vi vill vara det effektivaste arbetspensionsbolaget i branschen.
- Våra tjänster inom arbetsmiljöledning och arbetspensionsrehabilitering främjar en god arbetsförmåga. Var och en arbetar enligt sin arbetsförmåga.
- Det är lätt att sköta pensionsärenden hos Varma, och pensionstagarna är mycket nöjda med våra tjänster.

Arbetspensionen berör oss alla

- Det finländska förmånsbaserade arbetspensionssystemet är alltjämt starkt och dess finansiering vilar på en hållbar grund.
- Varmas starka solvens och goda driftskostnadseffektivitet minskar kundernas försäkringsavgifter.
- Arbetstagarna trivs och orkar stanna längre i arbetslivet. En längre arbetskarriär ger en bättre pension.
- Försörjningen är tryggad även under pensionen.

En föraning om bättre tider spred sig från USA under finansåret 2013. Också Europa börjar komma i balans, och försiktiga förväntningar på en starkare återhämtning började spira mot slutet av året. Centralbankerna fortsatte med sina kraftiga penningpolitiska interventioner på marknaden, vilket ledde till ett uppsving på aktiemarknaden framför allt på börserna i de utvecklade länderna.

I USA ökade tillväxten mot slutet av året. Detta berodde på att hushållens konsumtionsefterfrågan tilltog i takt med att bostadsmarknaden stärktes och arbetslösheten minskade. Sysselsättningen förbättrades kraftigare än marknadens förväntningar.

Den ekonomiska återhämtningen har dock varit långsam även i USA. Förväntningarna på en måttlig ekonomisk tillväxt och utvecklingen på arbetsmarknaden ökade spekulationerna om att penningpolitiken kommer att stramas åt. Inflationstakten nådde fortfarande inte upp till centralbankens målnivå.

Europa eftersträvar balans

Återhämtningen i Europa vilar inte på en helt stabil grund ännu, om än tillväxtförväntningarna stärktes något mot slutet av året. Problemländerna har lyckats balansera upp sin offentliga ekonomi, men den starka euron har försvagat många länders konkurrenskraft.

Industrins produktionssiffror förväntades ha vänt uppåt i slutet av året. Konsumtionsefterfrågan tog dock inte fart på grund av alla sparåtgärder och den långsamma lönestegringen. Inflationen har tappat fart i euroområdet, och penningpolitikens inverkan på realekonomin har varit relativt anspråkslös. Europeiska centralbanken har uppgett sig vara beredd också på en negativ ränta.

Finlands ekonomi kräver omstruktureringar

Finlands ekonomi minskade år 2013. Industrins produktions- och exportvolymer minskade kraftigt. Även exportens förädlingsvärde har sjunkit. Sysselsättningsläget var skäligt i förhållande till konjunkturläget.

Det krävs strukturella reformer för att få den offentliga ekonomin i balans. I slutet av 2013 fattade regeringen beslut om ett strukturpaket som ska avhjälpa Finlands hållbarhetsunderskott. Här spelar arbetspensionssystemet en avgörande roll i och med att arbetspensionsmedlen rapporteras i nationalräkenskaperna och pensionslagstiftningen återspeglar sig i utbudet på arbetskraft.

Varma satsar på stark solvens

Kapitalmarknaden utvecklades starkt under 2013, framför allt i de utvecklade ekonomierna. Aktiekurserna steg kraftigt även i Finland. Detta visar att placerarna litar på de finländska företagens lönsamhet i framtiden.

Finanskrisen satte pensionssystemen och de institutionella placerarna på prov världen över. Varma har i det rådande marknadsläget, som varit svårt att förutse, satsat på att värna om sin starka solvens och att sprida sina placeringar aktivt och omsorgsfullt. En stark solvens är en betydande strategisk konkurrensfördel för Varma i det utmanande marknadsläget.

Finansieringen av arbetspensionssystemet står på stabil grund

Arbetspensionssystemet för den privata sektorn står på en stabil finansiell grund och erbjuder löntagarna och företagarna en pålitlig utkomst efter arbetslivet. I början av 2013 publicerades internationella expertbedömningar av vårt arbetspensionssystem, dess nuläge och utvecklingsbehov. Experterna berömde framför allt systemets täckningsgrad, beslutsprocessen, som bygger på trepartsbasis och eftersträvar konsensus, samt det stabila, långsiktiga arbete som utförs för att säkerställa finansieringen.

Som en del av sysselsättnings- och tillväxtavtalet fastställde de centrala arbetsmarknadsorganisationerna förhöjningarna av arbetspensionsavgifterna, vilket innebär att den genomsnittliga arbetspensionsavgiften höjs till 24,4 procent år 2016. Arbetsmarknadsorganisationerna har förbundit sig att under 2014 förhandla fram en reform av pensionssystemet som träder i kraft i början av 2017. Preliminärt förväntas reformen förlänga arbetskarriärerna med 1,5 år, och den har stor inverkan på hanteringen av hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin.

Varma strävar efter att stärka pensionssystemet och trygga pensionerna genom att bedriva en framgångsrik placeringsverksamhet, förbättra sin kostnadseffektivitet och erbjuda effektiva arbetspensionsförsäkringstjänster, som hjälper arbetsgivarna och företagen att förlänga arbetskarriärerna.

Återhämtning skymtar vid horisonten

Världsekonomin håller på att stärkas. En rekordstor regleringsvåg sköljer över finansmarknaden som bäst; i Europa bygger man upp en bankunion som ska ha bättre förutsättningar att bekämpa finanskriser i framtiden. Den striktare regleringen gör det svårare för företag att få kredit och leder till att finansieringen blir dyrare. Detta kan försvaga och bromsa upp den ekonomiska återhämtningen.

Utsikterna för Finlands ekonomi är svaga, trots att den stärkta globala efterfrågan förväntas lyfta vår ekonomi i en något bättre riktning nästa år.

Målen att förlänga arbetskarriärerna och företagens ekonomiska förutsättningar stämmer inte nödvändigtvis överens på kort sikt. År 2014 kommer att fortsätta att medföra svåra förändringar även i Varmas kundföretag. Förmågan att förstå kundens behov framhävs i en ekonomisk brytningstid. Vårt strategiska mål är att erbjuda kunderna effektiva och ekonomiskt verkningsfulla pensionsförsäkringstjänster.

Solvensen är rekordstark

Utvecklingskurvan för Varmas solvens fortsatte att peka uppåt hela året. Solvensen är nu på en historiskt hög nivå både beloppsmässigt och relativt sett.

I slutet av 2013 var Varmas solvenskapital 9 140 (7 716) miljoner euro, dvs. 31,6 (28,0) procent av ansvarsskulden. Stark solvens upprätthåller förtroendet för pensionsskyddet och stävjar tack vare bättre placeringsintäkter också det största trycket på att höja arbetspensionsavgiften. För Varma är stark solvens ett strategiskt val.

I början av 2013 trädde en ny lag om arbetspensionsbolagens solvensmekanism i kraft, och den har bland annat effektiviserat användningen av riskbuffertar. Den nya lagstiftningen orsakade inga väsentliga ändringar i Varmas solvensställning.

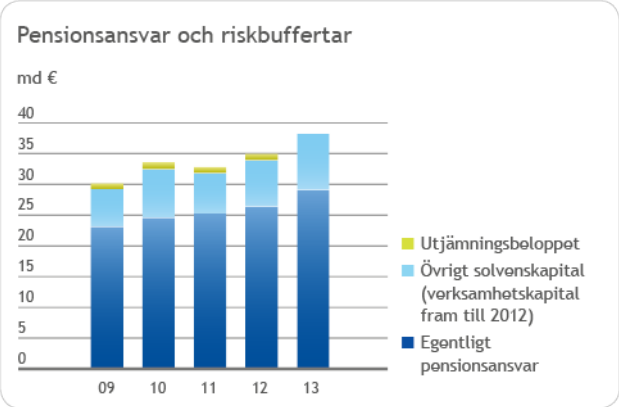

Ett starkt solvenskapital utgör en bra buffert mot riskerna inom placeringsverksamheten och fluktuationerna på kapitalmarknaden. Under goda placeringsår stärker intäkterna solvenskapitalet, och på motsvarande sätt försvagas solvenskapitalet i svåra ekonomiska tider. Stark solvens gör det möjligt att eftersträva bättre intäkter genom placeringar med högre risk och bättre avkastningsförväntningar. Ju mer riskbenägna placeringarna är, desto större solvenskapital kräver de. Solvenskapitalet innefattar dessutom ett utjämningsbelopp, med vilket vi garderar oss även mot försäkringsrisker.

De lagstadgade kraven på solvenskapitalet har dimensionerats så att solvenskapitalet är tillräckligt stort även under ekonomiskt svåra tider. Det centralaste kravet är solvensgränsen, som bestäms enligt placeringarnas risknivå. Även försäkringsrisken beaktas vid beräkningen av solvensgränsen. I slutet av 2013 var Varmas solvensgräns 14,5 (11,8) procent av ansvarsskulden, och solvenskapitalets förhållande till solvensgränsen var 2,2 (2,4).

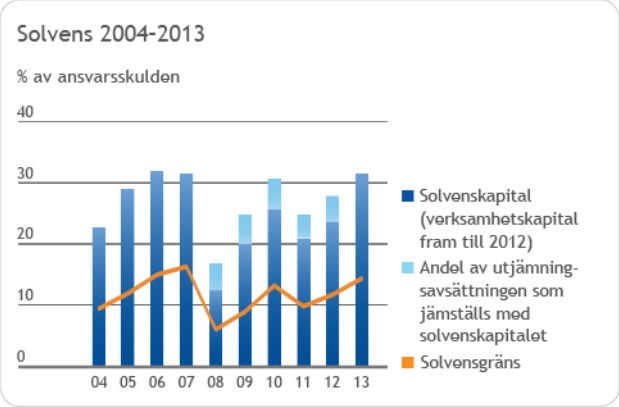

Solvensen inverkar också på kundåterbäringarnas storlek; i praktiken leder starkare solvens till lägre försäkringsavgifter för kunderna. Tack vare sin starka solvens och effektiva verksamhet har Varma redan under många år kunnat betala ut mycket konkurrenskraftiga kundåterbäringar.

Ett omfattande utredningsarbete pågår under Social- och hälsovårdsministeriets ledning i syfte att revidera kraven på täckning och solvens. I praktiken kan reformen träda i kraft tidigast i början av 2016.

Sakkunnig och flexibel arbetspensionsservice

Under 2013 utvecklade vi våra webbtjänster på många sätt. Nu kan kunderna sköta sina arbetspensionsärenden ännu behändigare med hjälp av den förnyade tjänsten för inkomstanmälning. Informationstjänsten om arbetsmiljöledning, som öppnades på hösten, ger företagen nya möjligheter att hålla arbetspensionskostnaderna under kontroll och utveckla sin verksamhet på basis av aktuella uppgifter.

Nyheterna om samarbetsförhandlingar och uppsägningar duggade tätt under rapportperioden som en följd av den omstrukturering som sker inom arbetslivet, och dessa påverkade även Varmas kundkrets. Totalt sett ökade Varmas premieinkomst till 4 258 (4 230) miljoner euro. ArPL-försäkringarna stod för 4 071 (4 041) miljoner euro och FöPL-försäkringarna för 187 (190) miljoner euro av premieinkomsten. Vid årets slut var 531 200 (539 700) personer försäkrade i Varma.

Den livliga konkurrensen inom arbetspensionsbranschen fortsatte. Under de senaste åren har volymen av överförda försäkringar fördubblats. År 2013 var ett bra försäljningsår för Varma, framför allt bland medelstora företag. Även försäljningen till företagare utvecklades positivt. Varma har av traditionen varit en pensionsförsäkrare för stora företag, och detta syns fortfarande tydligt i vårt kundbestånd.

Varma sköter arbetspensionsskyddet för sina kunder kostnadseffektivt. För år 2013 reserverade bolaget 105 (78) miljoner euro för kundåterbäringar, vilket är 3,4 (2,5) procent av arbetsgivarnas ArPL-avgifter. Varma har under flera år gett sina kunder de bästa kundåterbäringarna inom branschen, och 2013 var återbäringarna alltjämt konkurrenskraftiga. Kundåterbäringarna inverkar sänkande på arbetsgivarens slutliga försäkringsavgift. Återbäringarnas storlek är beroende av solvenskapitalet, som är ett mått på arbetspensionsbolagets solvens, och omkostnadsresultatet, som avspeglar verksamhetens effektivitet.

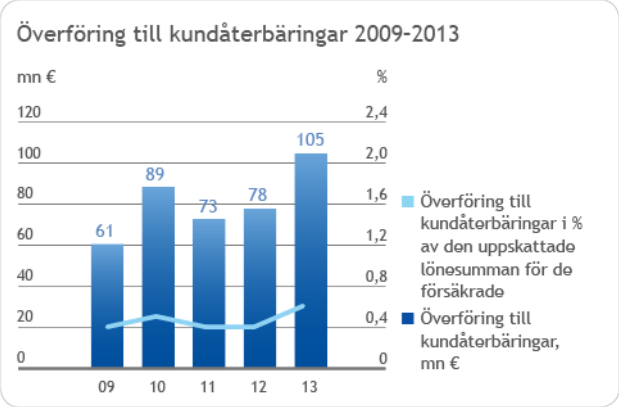

Den ökade konkurrensen inom arbetspensionsbranschen gagnar både arbetspensionssystemet och kunderna, och Varma förhåller sig positivt till utvecklingen av konkurrensen. Vid Social- och hälsovårdsministeriet bereds som bäst ett lagförslag som, om lagen träder i kraft, tillåter en bolagsspecifik omkostnadsdel.

Vi vill skapa mervärde för kunderna genom våra tjänster

Vi utvecklar vår kundservice genom att lyssna på våra kunder och kartlägga deras behov. År 2013 satsade vi särskilt på att förbättra webbtjänsten för anmälan av inkomster. Den förenklade tjänsten ger tillgång till alla funktioner på en gång, vilket gör att kunden kan sköta alla arbetspensionsärenden

snabbare. Våra kunder använder flitigt våra webbtjänster, och i dagens läge kontaktar de oss hellre elektroniskt än per telefon.

Varma har särskilda kundservicerådgivare som är specialiserade på försäkringar och pensioner för företagare och småföretag. För dessa kunder erbjuder vi ett omfattande servicenätverk via våra samarbetsparter If Skadeförsäkring och Nordea Bank för företagar- och småföretagskunder. Samarbetet intensifierades under året i syfte att förbättra helhetsservicen för företagskunder och ge företagarna och företagens operativa ledning övergripande information om alla tre bolags tjänster, så att kunden kan sköta alla sina försäkrings-, pensions- och bankärenden på en gång.

Stora arbetsgivare betjänas av Varmas företagsspecifika servicegrupper, som kanaliserar våra experters kunskap till de enskilda kunderna. De stora arbetsgivarna har framför allt nytta av vår nya informationstjänst för arbetsmiljöledning, som de kan utnyttja bland annat för att analysera den aktuella risken för arbetsoförmåga och inbesparingspotentialen i invalidpensionsavgifter samt för att göra förhandskalkyler. Vi strävar efter att ta fram tjänster som skapar mervärde och kostnadsfördelar för våra kunder. Varmas webbplats innehåller dessutom ett brett urval av praktiska verktyg för arbetsmiljöledning.

Antal försäkrade och försäkringar

	31.12.2013	31.12.2012	Förändring
Antal försäkrade			
ArPL [1)]	**491 400**	498 460	-7 060
FöPL	**39 810**	41 280	-1 470
Sammanlagt	**531 210**	539 740	-8 530
[1)] varav APL-tilläggspensionsförsäkring	**4 928**	5 545	-617
Antal försäkringar			
ArPL	**26 930**	27 620	-690

God arbetsförmåga innebär lägre arbetspensionskostnader för företagen

Varmas tjänster inom arbetsmiljöledning och rehabilitering hjälper kundföretagen att minska pensionskostnaderna och kostnaderna för sjukfrånvaro. Att värna om de anställdas arbetsförmåga och arbetshälsa går hand i hand med målet att förlänga arbetskarriärerna.

Utveckling av arbetsmiljöledningen är ett koncept som går ut på att analysera företagets nuläge samt välja realistiska mål och lämpliga metoder för utvecklingen. Fördelarna med att utveckla åtgärder som främjar arbetsmiljöledningen är att invalidpensionskostnaderna och sjukfrånvaron minskar samtidigt som arbetet löper smidigare och de anställda mår bättre.

År 2013 samarbetade vi med cirka 500 företag inom detta koncept.

Vi har utrett effekten av våra tjänster bland de kundföretag som inlett ett arbetsmiljöledningsprojekt i samarbete med oss. Enkäten visar att våra kunder är nöjda med de resultat som tjänsterna inom arbetsmiljöledning har gett. Det allmänna betyget blev 4,2 på skalan 1–5 (4,1 år 2012). De svarande var nöjdast med det arbete som utvecklingschefen inom arbetsmiljöledning utförde och gav detta betyget 4,5 (4,4 år 2012). Våra kunder uppskattar i synnerhet det sätt på vilket utvecklingschefen ”sparrar” och utgår från företagets affärsverksamhet i sitt arbete. Varmas utvecklingschef inom arbetsmiljöledning säkerställer att det inom varje projekt fastställs klara mätare som visar hur effektiva de arbetshälsofrämjande åtgärderna är. Viktiga mätare är bland annat avgiftsklassen för invalidpensionsavgiften, sjukfrånvaron och chefsarbetets utveckling.

Under redovisningsåret färdigställdes en informationstjänst om arbetsmiljöledning på webben som ger verktyg för informationsledning när det gäller arbetsförmåga. I tjänsten kan uppgifter som beskriver personalens arbetsförmåga på företaget jämföras med Varmas databas eller företagets bransch. Dessutom kan man kontrollera de ekonomiska effekterna av och prognoserna för invalidpensionsavgiften samt vad denna avgift består av.

År 2013 medverkade Varma i projektet *Perheystävällinen työpaikka (En familjevänlig arbetsplats)*, i samarbete med förbundet Väestöliitto. Inom ramen för projektet utvecklades nya verktyg och verksamhetsmodeller för arbetsgemenskaperna. På en familjevänlig arbetsplats hör det till rutinerna och arbetet att ta hänsyn till de anställdas olika livssituationer. Undersökning visar att en familjevänlig praxis förbättrar arbetshälsan bland personalen.

Sysselsättningen efter rehabiliteringen ligger på en god nivå

Antalet rehabiliteringsansökningar som kommer in till Varma fortsatte att öka år 2013. Sammanlagt tog Varma emot över 2 000 ansökningar. Trots det svåra ekonomiska läget gav de yrkesinriktade rehabiliteringsprogram som genomförs på arbetsplatserna, dvs. arbetsprövningar, arbetsträningar och läroavtal alltjämt goda resultat. Sysselsättningen efter slutförd rehabilitering är fortfarande god bland Varmas kunder: 72,4 procent av alla rehabiliteringsklienter fortsatte i arbetslivet efter rehabiliteringen.

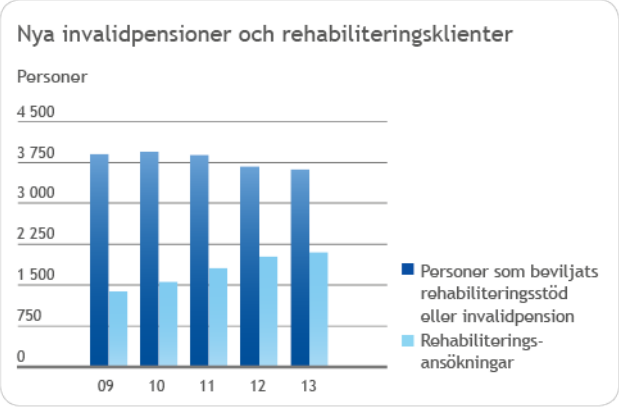

Under redovisningsåret medverkade vi som sakkunnig aktör under social- och hälsovårdsministeriets ledning i ett projekt för att utveckla försäkringsläkarverksamheten. Målet med projektet har varit bland annat att öka försäkringsläkarsystemets transparens och informationen mellan den vårdande läkaren och försäkringsläkaren.

Varma gör varje år flera utredningar om rehabiliteringsklienternas och invalidpensionssökandenas situation. År 2013 kartlade vi vilka orsaker och processer som lett till invalidpension bland våra företagarkunder. Denna information utnyttjar vi för att utveckla våra tjänster till företagare.

Under redovisningsåret kartlade vi också i vilken situation de personer som genomgått mentalvårdsrehabilitering via Varma, och som avslutat sin arbetspensionsrehabilitering år 2009, befann sig år 2011. Resultaten visar att personer som deltagit i mentalvårdsrehabilitering via Varma återvänder till arbetslivet i större utsträckning än andra rehabiliteringsklienter inom den privata sektorn. Vi utredde också i vilken grad Varmas rehabiliteringsklienter har fått arbete efter sin rehabilitering, och denna utredning visar att rehabilitering främjar sysselsättningen.

Arbetspensionstjänster för arbetstagare, företagare och pensionstagare

År 2013 betalade Varma ut 4,8 miljarder euro i pensioner till cirka 333 700 pensionstagare. Antalet pensionsbeslut ökade och Varma utfärdade 43 000 pensionsbeslut under redovisningsåret.

Varma betalade ut sammanlagt 4,8 miljarder euro i pensioner år 2013, dvs. 6,4 procent mer än året innan. Ökningen beror främst på att antalet pensionstagare fortsätter att växa i jämn takt till följd av att åldersstrukturen förändras och livslängden ökar bland befolkningen.

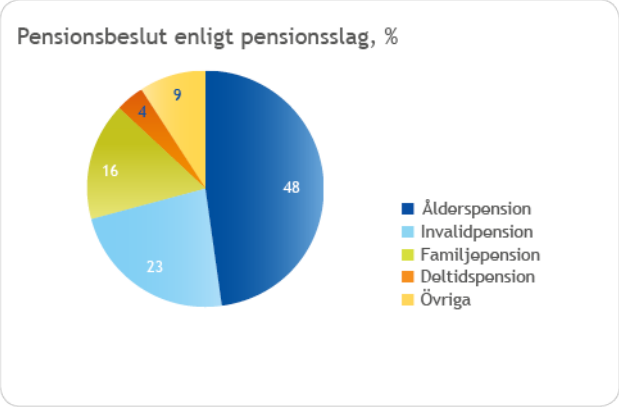

Sammanlagt utfärdades 24 000 nya pensionsbeslut, vilket är 8,7 procent fler än under föregående år. Ålderspensionsbesluten stod för den största ökningen jämfört med året innan, 12,6 procent. Totalt 8,3 procent av ålderspensionerna har beviljats personer i 68 års ålder för arbete som utförts jämsides med pension. Allt fler finländare har under de senaste åren valt att arbeta parallellt med sin pension. De försäkrade i Varma går i ålderspension vid i genomsnitt 63,5 års ålder.

Antalet nya invalidpensionsansökningar minskade alltjämt något, vilket visar att den positiva utveckling som redan pågått i flera år fortsätter. Andelen avslag i fråga om nya invalidpensionsansökningar har ökat i arbetspensionsbolagen under de senaste åren, vilket beror på att det totala antalet pensionsansökningar har minskat under de senaste tio åren. Antalet avslag har dock inte ökat. Förändringen i andelen avslag av Varmas samtliga invalidpensionsbeslut följer den allmänna utvecklingen i branschen. År 2013 fick 31,4 procent av alla som för första gången ansökte om invalidpension hos Varma avslag på sin ansökan.

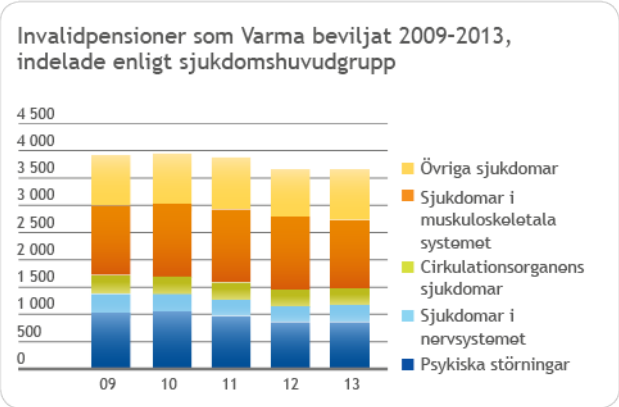

Under redovisningsåret utredde vi i vilken situation de som år 2009 fått avslag på sin ansökan om invalidpension från Varma befann sig år 2012. Utredningen visade att 26 procent av alla som tidigare fått avslag på sin ansökan de facto hade fått invalidpension i slutet av år 2012. Endast en liten del av dessa personer var i arbetslivet och över 30 procent var arbetslösa. Varma utnyttjar detta undersökningsresultat i handledningen och utbildningen av sina kunder.

Omfattande webbtjänster för pensionsärenden

Varma erbjuder sina kunder omfattande webbtjänster där de kan sköta sina pensionsärenden. Vi erbjuder tjänster för arbetstagare och företagare i arbetslivet samt pensionssökande och pensionstagare.

Kunderna använder våra webbtjänster aktivt och i allt större omfattning. År 2013 ökade användningen av webbtjänsterna med 43 procent. Framför allt möjligheten att följa handläggningen av pensionsansökan utnyttjas flitigt; totalt 82 procent av alla förfrågningar om pensionsansökningar gjordes via denna tjänst. Totalt 74,5 procent av alla privatkunder som kontaktade Varma år 2013 gjorde det via nätet. Motsvarande andel av pensionstagarna var 66,4 procent.

Sammanlagt 6 500 pensionsansökningar, dvs. 27 procent av alla förstagångsansökningar, inlämnades till Varma på elektronisk väg år 2013. Våra kunder gjorde 127 051 pensionskalkyler på nätet. Det är nästan 90 procent av det totala antalet kalkyler.

På Varma gör vi ett gott arbete

Varmas framgång bygger på vår personal, som på ett sakkunnigt och effektivt sätt sköter kundernas arbetspensionsskydd. År 2013 fokuserade vi på att stärka personalens expertis och utveckla chefsarbetet.

Stark expertis förutsätter nytänkande

Varmas personal utför krävande expertarbete som är av stor betydelse för samhället. Detta förutsätter kontinuerlig utveckling och nytänkande på kontinuerlig basis. Under 2013 genomförde vi ett expertutvecklingsprogram med fokus på att utveckla affärsverksamheten och förbättra kundrelationerna, bygga nätverk och stärka sin expertis.

Kärnan i Varmas expertarbete är kundfokus. Genom mångsidig kompetens och samarbete kan vi erbjuda service som våra kunder uppskattar. Under redovisningsåret organiserade vi ömsesidiga arbetsplatsbesök i syfte att göra våra experter mer förtrogna med tjänsterna inom arbetsmiljöledning.

Med chefsarbete avses inom Varma produktiv och inspirerande arbetsledning, vars resultat kan mätas. Under 2013 sammanställde vi alla våra verktyg och metoder för chefsarbete och förenhetligade våra verksamhetssätt. Inom chefsarbetet fokuserade vi på coachande ledarskap.

Vi värnar målmedvetet om personalens arbetshälsa

I egenskap av expert inom arbetsmiljöledning värnar vi också själva målmedvetet om våra medarbetares arbetshälsa. Det gör vi genom att satsa på målinriktat och inspirerande ledarskap, samarbetsutveckling och nytänkande och genom att värna om personalens arbetsförmåga.

Vi mäter hur effektiv arbetsmiljöledningen är genom att följa upp hur sjukfrånvaron och avgiftsklassen för invalidpension utvecklas. Sjukfrånvaron har minskat bland Varmas personal under de senaste åren. År 2013 var antalet sjukfrånvarodagar i genomsnitt 9,2 dagar/anställd, vilket är 3,5 procent av den totala arbetstiden. Inom försäkringsbranschen är motsvarande siffra 3,8 procent. Även avgiftsklassen för invalidpension har utvecklats positivt; den var 3 under redovisningsåret. Varmas personal trivs i sitt arbete. Det bevisas av många långa anställningsförhållanden och en låg personalomsättning.

Att ha balans mellan arbetet och det övriga livet främjar arbetsförmågan och arbetshälsan. Under 2013 utredde vi personalens synpunkter på möjligheten att förena arbete och familjeliv. En stor del av alla som besvarade enkäten ansåg att Varma är en familjevänlig arbetsplats. Framför allt uppskattades den närmaste chefens tillmötesgående inställning och möjligheten till flextid.

Varmas värderingar:

- Resultat genom kundorienterat samarbete.
- Varje medarbetare på Varma ansvarar för resultatet av sitt eget arbete och bidrar till bolagets framgång. En lönsam verksamhet främjar utvecklingen av ett effektivt och smidigt arbetspensionssystem.
- Kundorientering innebär för Varma att vi identifierar kundernas behov och fördelar och agerar utifrån dessa.
- Samarbete grundar sig på öppenhet och flexibilitet. Vi uppmuntrar till öppen diskussion och vi respekterar och värdesätter varandras arbete.

Personalnyckeltal

	2013	2012
Antal anställda 31.12	**558**	567
Kvinnor/män	**73 %/27 %**	74 %/26 %
Medelålder	**48 år 2 mån.**	48 år 1 mån.
Medelålder för ålderspension	**63 år 10 mån.**	63 år 5 mån.
Genomsnittlig tjänstgöringstid	**15 år 5 mån.**	15 år 5 mån.
Personalomsättning nyanställning	**3 %**	2 %
Avgång	**7 %**	6 %
Sjukfrånvaro	**3,5 %**	4,0 %
Utbildningsdagar (per person)	**3,8**	4,0

	2013	2012	2011	2010	2009
Medelantal anställda					
Koncernen	**565**	572	588	601	615
Moderbolaget	**565**	572	588	601	615
Löner och arvoden, mn euro [1)]					
Koncernen	**37,9**	37,0	39,5	36,9	34,3
Moderbolaget	**37,9**	37,0	39,5	36,9	34,3

[1)] Inkluderar inte lönerna i Tieto Esy Ab, eftersom dessa siffror fogas till koncernbolaget enligt kapitalandelsmetoden.

Varma är en ansvarsfull och långsiktig placerare

Vårt ekonomiska ansvar går ut på att förvalta pensionsmedlen – Varma ska se till att de anförtrodda pensionsmedlen ger en bra avkastning på lång sikt.

Med en placeringsportfölj på 37,7 miljarder euro är Varma den största privata placeraren i Finland. Vi använder placeringsmedlen till att trygga nuvarande och framtida pensioner.

Varma har ett långsiktigt ansvar för pensionsmedlen. Vi ansvarar för vår del för att pensionsmedlen är tillräckliga och pensionsfinansieringen tryggad genom att se till att placeringsverksamheten är lönsam, solvensen god och driftskostnaderna låga.

Vi placerar i finländska och internationella aktier, obligationer och andra ränteinstrument, hedgefonder, kapitalfonder och onoterade aktier, fastigheter samt råvarufonder.

Genom noggrann riskhantering säkerställer vi att inga väsentliga ekonomiska förluster uppstår om enskilda risker skulle realiseras.

Vi främjar finländskt arbete

Varma har satsat 36,4 procent av sina placeringar, dvs. 13,7 miljarder euro, på det finländska samhället i olika former. Vi är en betydande placerare i finländska företag och bidrar därigenom till den långsiktiga utvecklingen av Finlands näringsliv. Varma kan vara en aktieplacerare i ett finländskt företag, en finansiär genom olika låneinstrument och en fastighetsägare.

Vi är väl förtrogna med de finländska bolagen. Vi är en aktiv ägare i de finländska företag som ingår i vår placeringsportfölj. Vi deltar i finländska företags bolagsstämmor, olika börsbolags valberedningar och i vissa fall även i bolagens styrelsearbete. Vi träffar företagsledningen regelbundet på investerarmöten mellan bolagsstämmorna.

En betydande finländsk fastighetsplacerare

Till Varmas fastighetsplaceringar hör förutom direkta fastighetsplaceringar även inhemska och internationella fastighetsfonder. Vi erbjuder också bra hyresbostäder till ett skäligt pris speciellt i olika tillväxtcentrum.

I egenskap av fastighetsplacerare med eget kapital har vi gjort betydande fastighetsinvesteringar och understött ett flertal fastighetsprojekt. På så sätt stödjer Varma både näringslivet i Finland och arbete som utförs i Finland.

Effektiv portföljförvaltning

Varma förvaltar i regel själv sina placeringar. Vi utnyttjar fonder bland annat i samband med kapital- och hedgeplaceringar samt på utvecklingsmarknaden. Vi har nytta av vår position som storplacerare, eftersom det möjliggör låga handelskostnader och optimal service.

Vår placeringsverksamhet är effektivt organiserad: år 2013 uppgick de direkta driftskostnaderna till 0,061 (0,063 år 2012) procent av placeringarnas värde. Kostnadseffektiviteten är en stor konkurrensfördel på lång sikt.

Vi placerar pensionsmedlen lönsamt och tryggt

Den styrande principen i Varmas placeringsverksamhet är att pensionsmedlen ska placeras lönsamt och tryggt. Vi strävar efter att få så bra avkastning som möjligt på våra placeringar för att trygga utbetalningen av pensioner.

Varmas placeringsverksamhet styrs av den placeringsplan som årligen fastställs av bolagets styrelse. I placeringsplanen bestäms bland annat de allmänna principerna för placeringsverksamheten, placeringarnas grundallokering, målen för placeringarnas avkastning, spridning och likviditet, beslutsbefogenheterna, styrsystemen och rapporteringen. För varje tillgångsslag fastställs ett marknadsindex, med vilket resultatet jämförs. Styrelsen följer regelbundet upp hur placeringsplanen verkställs. Placeringsplanen inkluderar också principerna för ägarpolitik, samhällsansvar och ägarstyrning.

Vi sprider våra placeringar mångsidigt mellan olika tillgångsslag

Vår ambition är att hitta många olika avkastningskällor så att placeringsportföljen ger så god avkastning som möjligt och totalrisknivån samtidigt hålls låg. Det är viktigt att sprida placeringarna mellan olika tillgångsslag, eftersom de reagerar på olika sätt i olika marknadslägen. Bred spridning garanterar att risken i något enskilt tillgångsslag eller placeringsobjekt inte blir betydande och gör det dessutom möjligt att flexibelt justera allokeringen när marknadsmiljön förändras.

Spridning inom olika tillgångsslag

Spridning är ett centralt tema även inom olika tillgångsslag. Enskilda placeringsobjekt väljs däremot på basis av portföljförvaltarens analys.

Det tryggaste tillgångsslaget är ränteplaceringar, där kreditvärdighet och likviditet är de viktigaste faktorerna. Ränteplaceringarna sprids mellan många olika emittenter och maturiteter.

Aktieplaceringarna sprids geografiskt, mellan olika branscher och enligt företagsstorlek. De noterade aktierna är det mest avkastningsinriktade och samtidigt det mest volatila tillgångsslaget i Varmas portfölj. Varma strävar efter att vid sidan av aktierna skaffa sådana placeringar som ger en liknande avkastning som aktierna men som inte belastas av lika stora fluktuationer. Exempel på dessa är bland annat kapitalplaceringar och hedgefonder.

De utlokaliserade placeringarna, dvs. bland annat kapitalplaceringarna och hedgefonderna, sprids i olika fondtyper och mellan olika fondförvaltare. De valda fonderna ska uppfylla även de striktaste institutionella kraven. Vi känner våra partners väl, och verksamheten bygger på mycket långa affärsrelationer.

Varma gör råvaruindexbaserade placeringar genom derivat.

Varmas direkta fastighetsplaceringar finns i Finland. Tillgångarna är utspridda såväl geografiskt som på olika lokaltyper. Cirka 57 procent av fastigheterna finns inom huvudstadsregionen. Utöver hyresbostäder innehåller portföljen alla typer av lokaler med betoning på kontors- och affärslokaler.

Förhållandet mellan avkastning och risk

Varma strävar efter ett så bra förhållande mellan avkastning och risk som möjligt. Pensionsplacerare väljer främst placeringsobjekt som ger en jämn avkastning på lång sikt med minimala årliga växlingar.

Vi analyserar aktivt alternativa avkastningskällor. Placeringen inleds ofta utifrån ett långvarigt planeringsarbete och med ett litet belopp, varefter placeringens andel i portföljen kan utökas. Exempel på sådana relativt nya tillgångsslag i Varmas portfölj är råvaruplaceringar och inflationsbundna placeringar.

Likviditet

Varma har som mål att hålla en så stor del av placeringarna som möjligt i likvid form. Detta har varit till fördel bland annat då efterfrågan på ArPL-lån har ökat. Likviditetens centrala betydelse betonas i svåra marknadslägen, då bland annat aktievikten måste kunna justeras snabbt enligt marknadsförhållandena.

Varmas principer för ansvarsfull placering

Ansvarsaspekterna påverkar i allt högre grad företagens värde. Detta skapar nya utmaningar framför allt för företagen men också för placerarna, som utöver den normala finansiella analysen också måste göra en mer omfattande bedömning av placeringsobjekten.

Principerna för ansvarsfull placering utgör en ram utifrån vilken miljö-, samhälls- och bolagsstyrningskriterier kan integreras i placeringsverksamheten och ägarpraxisen med insikten om att dessa kriterier kan ha en stor inverkan på avkastningen på placeringarna på längre sikt.

Vårt mål

Varma har förbundit sig att ge akt på ansvarsfullheten i sin placeringsverksamhet. Detta stöder både Varmas mål att ha förstklassigt kunnande inom placeringar och bolagets ställning som långsiktig pensionsplacerare.

Vår approach

Varmas principer för ansvarsfull placering omspänner Varmas samtliga placeringstillgångar.

Principerna går i praktiken ut på att identifiera de väsentliga ansvarsaspekterna för placeringsobjekten och fokusera på dessa. Vi strävar efter att systematiskt integrera ansvarsfullheten i våra placeringsprocesser. Det primära målet för placeringsverksamheten är placeringarnas avkastning. Detta ska observeras i tillämpningen av principerna för ansvarsfull placering och i allokeringen av resurser för detta.

Vi beaktar internationellt erkända principer och normer i vår placeringsverksamhet, såsom FN:s initiativ Global Compact, som förespråkar företagsansvar, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och ILO:s konventioner om arbetslivet.

Varma har undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar ("Principles for Responsible Investment", "PRI").

Enligt våra principer för ansvarsfull placering förbinder vi oss att

- beakta aspekterna om miljömässigt och socialt ansvar samt god förvaltningssed i placeringsanalysen och beslutsprocesserna
- vara en aktiv ägare och integrera aspekterna om miljömässigt och socialt ansvar samt god förvaltningssed i vår ägarpolicy och -praxis; vi är också beredda att diskutera vår approach och våra kriterier med våra placeringsobjekt
- göra en noggrann bedömning på bolags-, sektor- och tillgångsklassnivå av placeringsobjekt som är förknippade med större miljö-, samhälls- och förvaltningsrisker än genomsnittet; vi strävar efter att påverka placeringsobjekten för att avhjälpa situationen i stället för att utesluta dem, men uteslutning är också möjlig, i synnerhet efter resultatlösa diskussioner
- förutsätta att våra placeringsobjekt rapporterar ändamålsenligt om miljömässigt och socialt ansvar samt bolagsstyrning
- främja ansvarsfulla investeringar inom placeringsbranschen i samarbete med andra placerare, PRI och andra aktörer

- rapportera om hur principerna följs och hur implementeringen av dem fortskrider i vår verksamhet. Vi fastställer varje år mål för vår verksamhet och följer upp dem. Vi rapporterar också årligen om vår verksamhet.

Varma utesluter på etiska grunder direkta placeringar i bolag som koncentrerar sig på tillverkning av tobak eller kärnvapen.

Varma har förbundit sig att verka i enlighet med skattelagarna och skattebestämmelserna och förhåller sig avvisande till åtgärder som i stället för att främja affärsverksamhetsmålen är avsedda att leda till skatteförmåner som strider mot lagens syfte. Varmas princip är att undvika dubbel beskattning av placeringsintäkterna, eftersom detta leder till en lägre avkastning på Varmas placeringar och därmed strider mot det primära avkastningsmålet för placeringsverksamheten.

Varierande praxis inom olika tillgångsklasser

Tillämpningen av Varmas allmänna principer för ansvarsfull placering varierar beroende på tillgångsklass och placeringssätt. Varmas tillgångsklasser består av ränteplaceringar, aktieplaceringar, kapitalplaceringar, fastigheter och hedgefonder. Principerna för ansvarsfull placering anger de allmänna riktlinjerna för verksamheten, och utifrån dessa bestäms en mer detaljerad praxis för respektive tillgångsklass.

Allmänt om principerna

Varmas principer för ansvarsfull placering ingår i den placeringsplan som styr Varmas placeringsverksamhet. Varma har därtill publicerat separata ägarstyrningsprinciper som innehåller riktlinjer för styrningen av börsbolag.

Principerna för ansvarsfull placering godkänns av Varmas styrelse. Principerna uppdateras i takt med att vår verksamhet inom ansvarsfull placering utvecklas och nya aspekter som behöver uppmärksammas dyker upp. En rapport om verksamheten lämnas till styrelsen årligen.

2013 var ett starkt placeringsår

Under 2013 steg aktiekurserna kraftigt. Räntenivån hölls däremot på en låg nivå, i och med att de europeiska och amerikanska centralbankerna fortsatte att stimulera penningpolitiken med krafttag. De långa räntorna steg, men de ligger alltjämt på en historiskt låg nivå. Varmas placeringsintäkter var mycket höga, och solvensen stärktes ytterligare.

Varmas placeringar uppvisade vid årets slut ett värde på 37,7 (34,4) miljarder euro och en avkastning på 9,0 (7,7) %. Tack vare den goda avkastningsutvecklingen stärktes solvensen så att den uppgick till 31,6 (28,0) procent, vilket skapar en bra buffert mot eventuella fluktuationer på kapitalmarknaden.

Resultatet utvecklades jämnt under hela året bortsett från en tillfällig nedgång i juni, då aktiekurserna sjönk och de långa räntorna steg. Under den senare hälften av året stärktes aktiekursernas uppgång.

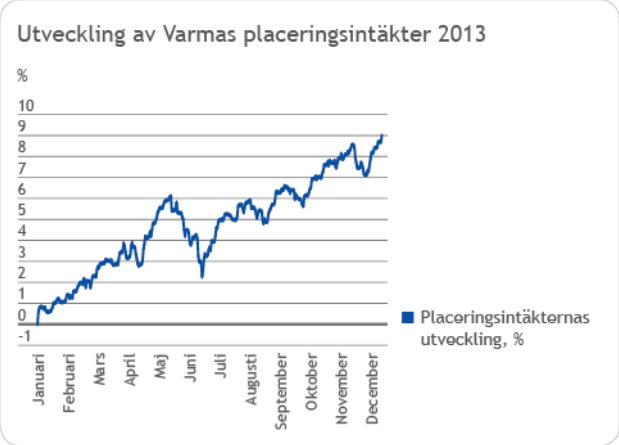

Läget på placeringsmarknaden var relativt positivt nästan hela året. Den osäkra stämningen beträffande euroområdet lättade betydligt under året; bland annat sjönk räntorna på Spaniens och Italiens lån, och deras likviditet förbättrades. Den ekonomiska återhämtningen i USA och förväntningarna på att tillväxten skulle ta fart i Europa skapade en grund för aktiekursernas uppgång. Aktiemarknaden gynnades även av att räntenivån hölls på en låg nivå och av att avkastningsförväntningarna på ränteplaceringarna var svaga.

Det samhällsekonomiska läget skiljde sig avsevärt från utvecklingen på kapitalmarknaden. I Europa och i Finland utvecklades bruttonationalprodukten svagt, arbetslösheten var alltjämt hög och skuldsättningen fortsatte att öka. Nyheterna om omfattande uppsägningar och permitteringar duggade tätt i Finland under årets lopp. Dessutom var investeringsvolymen låg. De stigande börskurserna är emellertid ett tecken på marknadens förtroende för att bolagen kan göra bra resultat i framtiden.

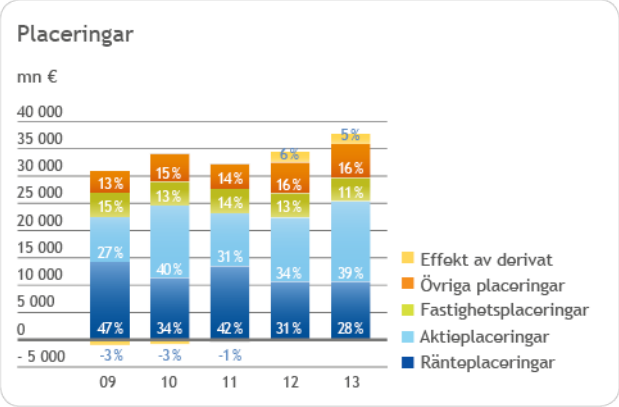

Varma ökade andelen aktieplaceringar och minskade andelen ränte- och fastighetsplaceringar under 2013. Andelen övriga placeringar bibehölls oförändrad.

Mycket bra placeringsresultat

Totalavkastningen på Varmas placeringar var 9,0 (7,7) procent. Aktieplaceringarna stod för den bästa avkastningen. Även avkastningen på ränteplaceringar, fastigheter och övriga placeringar var positiv.

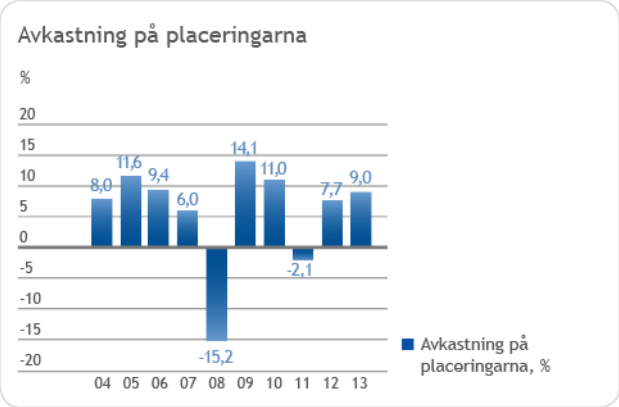

Den genomsnittliga nominella avkastningen för tio år var 5,6 procent. Tiden efter finanskrisen har ur placeringssynvinkel varit mycket positiv trots det osäkra ekonomiska läget. Den genomsnittliga avkastningen för fem år ökade till 7,8 procent. Då inflationen tas i beaktande blir resultatet en reell avkastning på 5,8 procent.

Av Varmas placeringsresultat på 9,0 procent härrörde största delen, 7,4 procentenheter, från aktier, 0,4 procentenheter från ränteplaceringar, 0,4 från fastigheter och 0,8 från övriga placeringar.

I vår placeringsverksamhet fokuserade vi på att trygga en stark solvens, samtidigt som vi satsade på mångsidig spridning och omsorgsfull riskhantering. Vi hanterar placeringsrisker också med derivat, främst i säkringssyfte och för att reglera portföljens risknivå.

Varma har placeringar noterade i dollar i hedgefonder, aktier, företagslån och kapitalfonder. Bolaget följde troget sin verksamhetspolicy som går ut på gardering mot huvuddelen av valutakursrisken. Av spridningsskäl hölls en del av valutapositionen öppen under året, varvid den försvagade amerikanska dollarn drog ned det totala resultatet något. Operativt sett hanteras valutarisken som en helhet. I resultatsiffrorna ingår valutaresultatet i avkastningen inom de olika tillgångsklasserna.

Placeringarna grupperade enligt risk

	Riskfördelning 12/2013 mn €	**%**	Riskfördelning 12/2012 mn €	%	**Avkastning MWR 1–12/2013 %**	Avkastning MWR 1–12/2012 %	Volatilitet 24 mån
Ränteplaceringar	**10 624**	**28**	**10 666**	**31**	**1,2**	**4,4**	
Lånefordringar	**2 026**	**5**	2 441	7	**3,3**	3,2	
OECD/EES-statsobligationer	**3 869**	**10**	4 052	12	**-1,8**	3,6	2,3 [2]
Företagsobligationer	**5 363**	**14**	5 347	16	**3,0**	8,1	
Penningmarknadsinstrument och depositioner	**-635**	**-2**	-1 175	-3	**-0,4**	0,7	
Aktieplaceringar	**14 756**	**39**	**11 727**	**34**	**21,8**	**14,5**	
Noterade aktier	**11 579**	**31**	8 567	25	**23,7**	14,9	13,2
Kapitalplaceringar	**2 175**	**6**	2 394	7	**12,1**	13,0	
Onoterade aktier	**1 002**	**3**	766	2	**26,7**	15,5	
Fastighetsplaceringar	**4 304**	**11**	**4 463**	**13**	**3,1**	**4,5**	
Direkta fastighetsplaceringar	**3 739**	**10**	3 961	12	**2,0**	4,6	
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	**565**	**1**	503	1	**11,6**	3,1	
Övriga placeringar	**6 157**	**16**	**5 640**	**16**	**4,5**	**6,0**	
Hedgefonder	**4 850**	**13**	3 779	11	**8,8**	6,8	1,8
Råvarufonder	**201**	**1**	289	1			
Övriga placeringar	**1 106**	**3**	1 571	5	**-6,3**	6,0	
Placeringar sammanlagt	**35 840**	**95**	**32 496**	**94**	**9,0**	**7,7**	**3,3**
Effekt av derivat [1]	**1 878**	**5**	1 910	6			
Placeringar till gängse värde sammanlagt	**37 718**	**100**	**34 406**	**100**			

Den modifierade durationen för alla obligationer är 4,1.

[1] Inkluderar effekten av derivat på differensen mellan risk- och basfördelning.

[2] Volatiliteten har beräknats utifrån alla obligationer (inte bara statsobligationer).

Den låga räntenivån återspeglades i ränteplaceringarna

Ränteplaceringarna stod vid årets slut för 28 (31) procent av Varmas placeringsportfölj och hade ett marknadsvärde på 10,6 miljarder euro. Placeringarna bestod av statslån, olika företagsobligationer, placeringar på penningmarknaden och lånefordringar – huvudsakligen ArPL-lån.

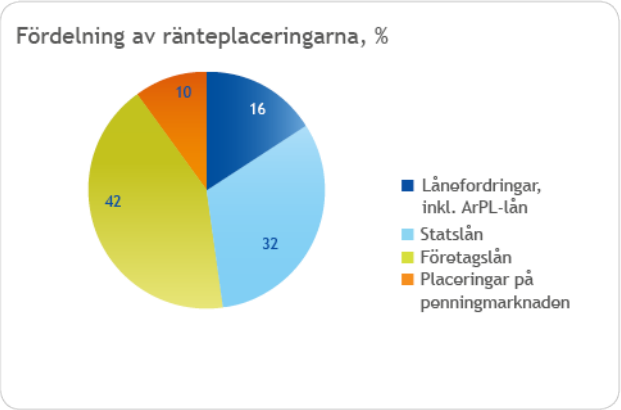

Avkastningen på Varmas ränteplaceringar var 1,2 procent. Ränteintäkterna uppvisade en tudelad utveckling. Avkastningen på lånefordringar och företagslån var god i förhållande till räntenivån. I fråga om statslånen tyngdes avkastningen dels av den valda strategin att hålla sig till skuldebrev emitterade av stater med bästa kreditvärdighet, dels av att de långa räntorna steg under året.

Inflationen har hållits på en högre nivå än den rådande räntenivån, vilket gör det svårt att uppnå en positiv reell avkastning på ränteplaceringarna. Om räntenivån stiger är också risken stor att ränteavkastningen blir negativ.

Varma fortsatte med sin försiktiga risktagningspolitik i fråga om statslån och koncentrerade sina placeringar på lån emitterade av stater med bästa kreditvärdighet. Andelen statslån bland placeringarna minskades till 10 procent, och avkastningen på dessa var -1,8 procent. Den konservativa placeringspolitiken försvagade intäkterna. Krisen i euroområdet lugnade sig under 2013, och de italienska och spanska räntorna, som tidigare varit höga, fortsatte att sjunka.

Avkastningen på företagsobligationer hölls på en relativt bra nivå, 3,0 procent. Varma lyckades bra med risktagningen, eftersom motsvarande indexavkastning låg nära noll. Andelen företagsobligationer minskade till 14 procent under året.

God avkastning på ArPL-lånen

Lånefordringarna består huvudsakligen av ArPL-lån till kunder. ArPL-lånens andel av placeringarna minskade under 2013 från 7 till 5 procent, i och med att efterfrågan på nya lån minskade och gamla lån amorterades. Avkastningen var god, 3,3 procent, och klart högre än den allmänna räntenivån.

Räntan på ArPL-lånen är bunden till den räntenivå som gäller för de europeiska staterna, och säkerheten för lånen utgörs huvudsakligen av bankgarantier.

Aktieplaceringarna synnerligen lukrativa

Aktieplaceringarna var synnerligen lönsamma och gav den helt klart bästa avkastningen av alla tillgångsklasser. Deras andel av Varmas placeringstillgångar var 39 (34) procent, och avkastningen på dem var 21,8 (14,5) procent. Aktierna består av noterade aktier (31 procent), kapitalplaceringar (6 procent) och onoterade aktier (3 procent). De senaste fem åren har varit en framgångsrik period för aktieplaceringarna. Deras genomsnittliga avkastning under åren 2009–2013 var 14,2 procent.

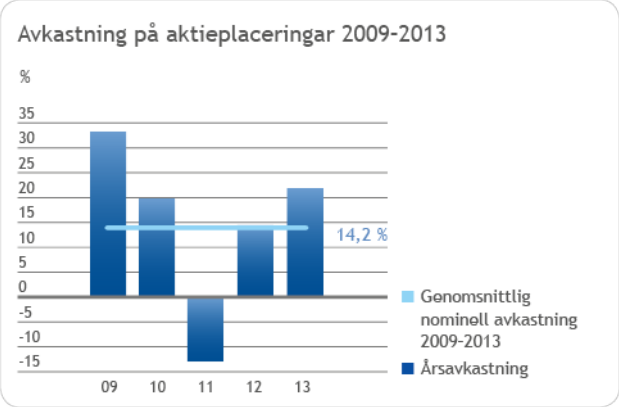

Börskurserna steg rekordartat

Avkastningsutvecklingen för de noterade aktierna var mycket god. Avkastningen kom från utvecklade marknader, framför allt USA, och för Finlands del var avkastningen stark. Kursnivåerna steg under året, och börsbolagen betalade ut höga utdelningar. På utvecklingsmarknaderna blev avkastningen däremot något negativ.

Avkastningen på de noterade aktierna steg till 23,7 (14,8) procent. De finländska aktierna stod för den bästa avkastningen i Varmas portfölj 33,7 (21,3) procent, och också de amerikanska aktierna uppvisade en liknande förbättring 31,8 (14,9) procent. Utvecklingen för Sampo Abp, Varmas största innehav, var speciellt stark med en avkastning på 55,8 procent på årsnivå.

Aktiekurserna utvecklades jämnt under året, bortsett från nedgången i juni. Marknaden återfick emellertid snabbt sitt förtroende, och resten av året var utvecklingen mycket stark. Den amerikanska börsen fungerade som lokomotiv för kursstegringen under hela året.

Med tanke på det ekonomiska läget i världen är utsikterna för aktiemarknaden utmanande. Den ekonomiska återhämtningen och låga räntenivån i USA bidrog till en värdestegring i börsaktierna. Kurserna är dock laddade med stora förväntningar på att bolagens resultat ska förbättras. Aktiepriserna kan sjunka lika hastigt vid minsta tecken på att de ekonomiska förväntningarna försvagas eller räntenivån börjar stiga.

Andelen inhemska aktier bland Varmas noterade aktieplaceringar var i slutet av året 46 procent, och i övrigt var fördelningen denna: europeiska aktier 24 procent, amerikanska aktier 19 procent och övriga regioners aktier 11 procent. Som motvikt till den stora andelen inhemska aktier placerar Varma med stor spridning utanför Finland förutom i internationella aktier också i kapitalplaceringar, hedgefonder och företagslån.

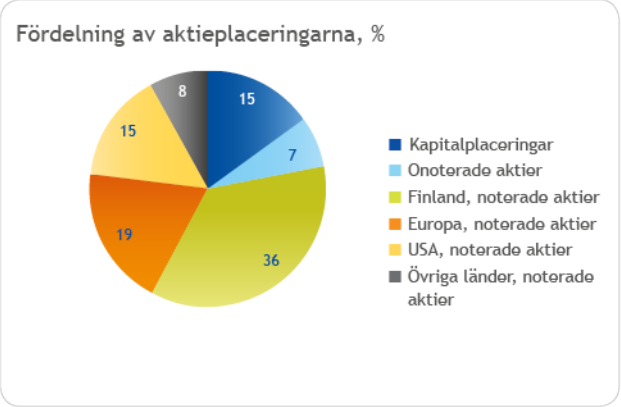

God avkastning på kapitalplaceringar och onoterade aktier

Även kapitalplaceringarna och de onoterade aktierna uppvisade en god avkastning. Kapitalplaceringarna (private equity) gav en avkastning på 12,1 (13,0) procent och de onoterade aktierna en avkastning på 26,7 (15,5) procent.

Nästan hälften av kapitalplaceringarna har koncentrerats till USA, och resten huvudsakligen till Europa och Norden. Värdeutvecklingen var stark i alla områden. De stigande börskurserna och den positiva resultatutvecklingen i kapitalfondernas portföljbolag återspeglade sig som en god avkastning. Kapitalfonderna utnyttjade den starka efterfrågan på marknaden och genomförde ett stort antal realiseringar. Däremot gjorde de relativt få nya placeringar, vilket ledde till att det totala antalet placeringar minskade något. I USA var aktiviteten på finansmarknaden och marknaden för företagsförvärv hög, vilket resulterade i rikliga kapitalåterbäringar.

De onoterade aktierna inkluderar Varmas innehav i SATO Abp och VVO-koncernen Abp, som äger bostadsfastigheter, samt skogsbolaget Tornator Oyj. Dessa bolag uppvisade en mycket positiv utveckling tack vare sina utdelningar och sin värdestegring.

Kapitalplaceringarna och de onoterade aktierna är en långsiktig tillgångsklass och har uppvisat en mycket god långsiktig avkastning.

15 största aktieinnehaven

	mn €	Varmas ägar-andel av aktier %
Sampo Abp	1 568	7,85
Nokia Abp	497	2,28
Nordea Bank AB	389	0,99
Wärtsilä Oyj Abp	367	5,20
SATO Oyj	340	45,67
Nokian Renkaat Oyj	314	6,75
Elisa Abp	178	5,58
KONE Oyj	170	1,07
UPM-Kymmene Oyj	142	2,19
Amer Sports Oyj	125	6,99
Kemira Oyj	115	6,09
Stora Enso Oyj	114	1,99
Sponda Oyj	99	10,27
Metso Abp	90	1,93
YIT Abp	86	6,63

Hög nyttjandegrad i Varmas fastighetsportfölj

Volymen på fastighetsaffärer i Finland förblev på låg nivå i början av 2013. De nya fastighetsfonderna som specialiserat sig på bostads- och vårdfastigheter kompletterade emellertid aktivt sina portföljer med nya objekt. Mot slutet av året fick marknaden fart och affärsvolymen ökade avsevärt till följd av den livliga handeln med affärslokaler. Fastighetshandelns totala volym i Finland var cirka 2,4 miljarder euro år 2013. De internationella placerarnas intresse för objekt i Finland växte. Totalt 30 procent av alla affärer under året genomfördes av internationella placerare.

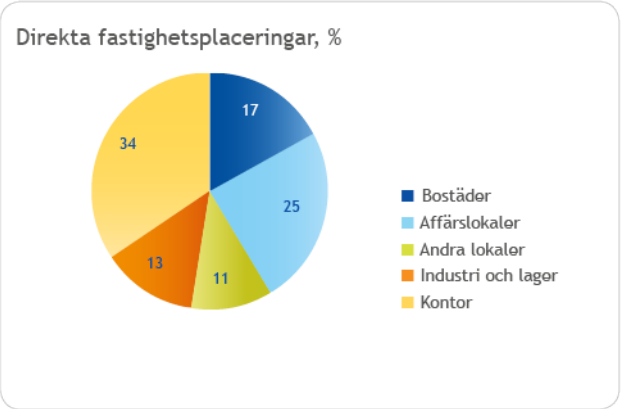

År 2013 placerade Varma i fastigheter till ett värde av 84 miljoner euro. Varma hade sammanlagt 230 nya hyresbostäder under uppförande i huvudstadsregionen. I fråga om affärslokaler försköts tyngdpunkten från förvärv av nya objekt och nybyggen till förbättring av enskilda objekt samt underhåll och renovering. Därtill sålde Varma sammanlagt 25 fastighetsobjekt under året. Totalavkastningen på Varmas fastighetsplaceringar var sammanlagt 3,1 (4,5) procent.

Det osäkra ekonomiska läget i Finland har under de senaste åren återspeglat sig också på hyresmarknaden för affärslokaler. I synnerhet i huvudstadsregionen är vakansgraden för affärslokaler hög, men också andra regioner och andra typer av lokaler präglas av ökande vakansgrader. Nyttjandegraden för de fastigheter som Varma äger hölls på god nivå år 2013 trots det utmanande marknadsläget. Vid årets slut stod endast 5,3 procent av våra direktägda fastigheter tomma.

Effekten av de ändringar i gängse värden som gjordes i Varmas direktägda fastighetsbestånd blev sammanlagt -131 miljoner euro år 2013. Marknadsvärdet på Varmas direktägda fastighetsbestånd var i slutet av året cirka 3,7 miljarder euro. Avkastningen på kapital bundet i direkta fastighetsplaceringar var 2,0 (4,6) procent. Portföljens värde och totalavkastning påverkades av ändringarna i gängse värden och försäljningen av fastighetsobjekt.

Under år 2013 började Varma satsa aktivt på att öka sina indirekta och internationella fastighetsplaceringar. Värdet av Varmas internationella och inhemska fastighetsplaceringar via fonder uppgick vid årets slut till 565 miljoner euro och avkastningen till 11,6 (3,1) procent.

Högre energieffektivitet, mindre koldioxidavtryck

Varma har satsat stort på att minska energiförbrukningen i sina kontorsfastigheter. Målet är att minska energiförbrukningen med 6 procent före 2016.

Sparåtgärderna har koncentrerats bland annat på belysnings-, ventilations- och värmereglering. Under 2011–2013 har över 370 energisparåtgärder genomförts i cirka 70 fastigheter som ägs av Varma, och dessa har tillsammans resulterat i en besparing på cirka 500 000 euro per år. Det motsvarar den årliga energiförbrukningen i 470 eluppvärmda egnahemshus.

De sparåtgärder som vidtogs under 2011–2013 har minskat koldioxidavtrycket för Varmas fastigheter med 1 800 ton koldioxid.

Ett lyckat år för hedgefonderna

Sammanlagt 16 (16) procent av Varmas placeringar bestod av övriga placeringar, dvs. hedgefonder, 13 procent, inflationsbundna placeringar, 3 procent, och en tämligen liten råvaruposition. Placeringarna gav en avkastning på 4,5 (6,0) procent.

Hedgefondernas avkastning var 8,8 (6,8) procent. Avkastningen utvecklades i jämn takt och fluktuerade inte nämnvärt. Placeringarna i hedgefonder är nästan helt och hållet noterade i dollar. Avkastningen minskade något på grund av förändringarna i eurokursen, och med beaktande av valutaförändringarna var hedgefondernas avkastning 11,2 procent. Avkastningen för fem år har varit jämn och mycket god, 12,1 procent, vilket har förbättrat Varmas totala avkastning avsevärt.

De inflationsbundna placeringarna inkluderar inflationsbundna obligationer som emitterats av stater med god kreditvärdighet. Dessa placeringar gav en avkastning på -8,2 (6,5) procent. Avkastningen påverkades av att de reella räntorna steg och av att inflationen dämpades. Lånen har oftast lång maturitet, och deras kapitalvärden försvagades därför av de stigande reella räntorna och den sjunkande inflationen.

Utredning över förvaltnings- och styrningssystemet

Denna utredning grundar sig på den finska koden för bolagsstyrning, som Varma iakttar till den del den är tillämplig på arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet; undantagen anges nedan under punkten ”Redogörelse över avvikelser från koden för bolagsstyrning”. Utredningen beskriver situationen 31.12.2013. Den uppdaterade utredningen finns att läsa på adressen www.varma.fi.

Beskrivning av huvuddragen i systemen för intern kontroll och riskhantering i anslutning till den ekonomiska rapporteringsprocessen

Varmas ekonomiska rapportering regleras i bokföringslagen, aktiebolagslagen, försäkringsbolagslagen, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag och lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden samt även i Social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, bokföringsförordningen, de av Social- och hälsovårdsministeriet fastställda beräkningsgrunderna och Finansinspektionens föreskrifter.

Varmas styrelse beslutar om den interna kontrollens innehåll och organisering samt genomförandet av dess olika delområden och principer. Därtill fastställer styrelsen gemensamma riktlinjer för den interna kontrollen inom Varmakoncernen och en plan för riskhanteringen. Styrelsen utvärderar varje år om den interna kontrollen är ändamålsenligt organiserad. Innehållet i den ekonomiska rapporteringen till styrelsen regleras både i styrelsens arbetsordning och i placeringsplanen.

De ekonomiska rapporterna till styrelsen, ledningen och myndigheterna sammanställs av ekonomiförvaltningen oberoende av den funktion som är föremål för rapporteringen. Bolagets resultat och solvensställning uträknas dagligen.

Styrelsen får regelbundet rapporter om bland annat totalresultatet, balans- och resultaträkningen till gängse värden, solvensställningen, placeringarna och deras avkastning indelade i kategorier enligt risk, derivat- och valutapositionerna, riskkoncentrationerna samt täckningen. Ekonomiförvaltningen rapporterar dessutom om uppföljningen av de riskgränser som fastställts i placeringsplanen och användningen av beslutsbefogenheter samt kontrollerar värdet av placeringarna. Vidare ger placeringsfunktionen separata rapporter om sin verksamhet till styrelsen. Iakttagandet av beslutsbefogenheterna och allokeringen samt placeringsuppdragen uppföljs dagligen. Aktuariefunktionen ser till att försäkringsavgifterna och ansvarsskulden beräknas utifrån beräkningsgrunderna i enlighet med såväl Social- och hälsovårdsministeriets som Finansinspektionens föreskrifter.

Utöver den information som förutsätts i ovan nämnda bestämmelser ger Varma också ut delårsrapporter kvartalsvis. I syfte att öka transparensen publicerar Varma bland annat sin balans- och resultaträkning till gängse värden samt information om placeringarna och deras avkastning grupperade enligt risk.

De viktigaste elementen med tanke på Varmas ekonomiska rapportering är värderingen av placeringarna och placeringsverksamhetens resultat till gängse värde, den ränta som ska gottskrivas ansvarsskulden samt bolagets solvens (verksamhetskapital) i förhållande till solvensgränsen, som i sin tur uträknas på basis av placeringarnas riskbenägenhet (solvensklassificering).

Risktoleransen i placeringsverksamheten bestäms enligt särskilda solvensnyckeltal. Tillräckligheten av de tillgångar som utgör täckning för ansvarsskulden ska kontinuerligt hållas under lupp.

Ansvarsskulden uträknas vid tidpunkten för bokslutet och under räkenskapsåret enligt de bästa försäkringstekniska bedömningarna. En exakt årsavräkning utförs i slutet av våren. Ansvarsfördelningen mellan arbetspensionsanstalterna fastställs via Pensionsskyddscentralen varje år.

Placeringsriskhanteringen, som är oavhängig av den risktagande funktionen i aktuariefunktionen, har bland annat till uppgift att identifiera risker i anslutning till placeringarna, mäta risknivån och sammanställa rapporter.

Styrelsen beslutar om grunderna för användningen av derivatavtal och grunderna för placeringarnas solvensklassificering. Placeringsfunktionen ger förslag och verkställande direktören fattar beslut om riskklassificeringen av placeringarna med iakttagande av styrelsens klassificeringsgrunder, och den oavhängiga riskhanteringsfunktionen ger ett utlåtande om förslagen. Solvensklassificeringen av placeringarna granskas regelbundet. För styrelsen sammanställs en oavhängig uppföljningsrapport om användningen av derivatavtal och deras inverkan på solvensgränsen.

Detaljerade verksamhetsbeskrivningar och arbetsinstruktioner om den ekonomiska rapporteringen har utarbetats inom bolaget. Den ekonomiska rapporteringens tillförlitlighet stöds av principen att uppgifterna i bolagets affärsbokföring alltid är periodiserade och à jour till gängse värden och att de överensstämmer med olika system för placeringsslagsreskontra som används som reskontra och det informationslager som används i rapporteringen.

Den exakta ansvarsskulden uträknas årligen. Vid beräkningen av ansvarsskulden används under årets lopp utöver registeruppgifterna för pensionsförsäkringsverksamheten även försäkringstekniska analyser. Försäkringsrörelsens risker analyseras bland annat genom riskmåttanalys (dödlighetsintensitet, invaliditetsintensitet), boksluts- och rörelseresultatanalyser (försäkringsteknik, ansvarsfördelning) samt bland annat statistikföring av avgiftsförlusten och invalidpensionsutgiften.

I det skedet då bokslutet upprättas är lönesumman för de försäkrade ett uppskattat belopp. Detta återverkar på bolagets premieinkomst och på ansvarsskuldens storlek, men bolagets resultat påverkas knappast alls.

De operativa riskerna i anslutning till Varmas ekonomiska rapportering kartläggs regelbundet. Betydelsen av de identifierade riskernas verkningar och sannolikheten för utfall bedöms separat för varje risk.

Revision

Enligt Varmas bolagsordning väljer bolagsstämman två revisorer och två revisorssuppleanter för bolaget. Revisorerna och revisorssuppleanterna ska vara av Centralhandelskammaren godkända revisorer. Till revisor och revisorssuppleant kan även väljas ett revisionssamfund.

Revisorernas mandatperiod sträcker sig fram till följande ordinarie bolagsstämma.

Enligt gällande lagstiftning har revisorerna till uppgift att granska Varmas bokföring, verksamhetsberättelse, bokslut och koncernbokslut samt förvaltning. Revisionen ska utföras enligt god revisionssed.

Revisorerna rapporterar om sitt arbete och sina iakttagelser och slutledningar i en revisionsberättelse till bolagsstämman. Utöver detta tillställer revisorerna också styrelsens revisionsutskott, styrelsen, förvaltningsrådet, den operativa ledningen och övervakningsmyndigheten rapporter om den interna kontrollen, den ekonomiska rapporteringen och iakttagelser som revisorerna gjort i samband med andra granskningsåtgärder.

Revisorerna ger årligen bolagets styrelse en skriftlig bekräftelse på sitt oberoende i enlighet med gällande lagstiftning. Bolagets styrelse bedömer revisorernas oberoende varje år.

Ordinarie revisorer för Varma under räkenskapsperioden 2013 är enligt bolagsstämmans beslut av den 21 mars 2013 CGR Raija-Leena Hankonen (revisor för Varma sedan 2007) och CGR Petri Kettunen (revisor för Varma sedan 2012). Som revisorssuppleanter fungerar CGR Paula Pasanen och CGR-samfundet KPMG Oy Ab.

Revisorernas arvode för den lagstadgade revisionen för år 2013 var 233 519 euro. KPMG Oy Ab:s arvode för experttjänster inom andra områden än revision var sammanlagt 78 375 euro år 2013.

Intern revision

Varmas interna revision verkar enligt de principer som finns fastställda i yrkesstandarderna för intern revision. Intern revision innebär oberoende och objektiv utvärdering, kontroll och konsultering som utförs för att stödja uppnåendet av organisationens mål genom produktion av utvärderingar och utvecklingsförslag som gäller riskhanteringen och den övriga interna kontrollen.

Den interna revisionens ställning i organisationen, uppgiftsområden, ansvar och behörighet finns fastställda i instruktionen, som har godkänts av styrelsen. Revisionsobjekten bestäms i den årliga revisionsplanen, som efter behandling i ledningsgruppen och revisionsutskottet godkänns av styrelsen.

Iakttagelser vid revisionen rapporteras till bolagets ledning, revisionsutskottet och styrelsen.

Den interna revisionen är placerad direkt under verkställande direktören.

Redogörelse över avvikelser från koden för bolagsstyrning

Nedan följer ett sammandrag av några avvikelser från koden för bolagsstyrning som tillämpas i Varma.

- Rekommendation 12 – särskild ordning för tillsättande av styrelseledamöter: Varma avviker från denna rekommendation, eftersom lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag förutsätter att samtliga ledamöter i arbetspensionsbolagets styrelse tillsätts av förvaltningsrådet. Den rekommendationsenliga ordningen, enligt vilken över hälften av ledamöterna ska utnämnas av bolagsstämman, strider således mot lagen.
- Rekommendation 14 – antal oberoende ledamöter: Åtta ordinarie ledamöter i Varmas styrelse och två ersättare hörde till den operativa ledningen i ett företag som är kund hos Varma. Följaktligen uppfylls inte rekommendationen om en majoritet av oberoende styrelseledamöter; denna information presenteras i avsnittet om Styrelseledamöter. Undantaget hänger ihop med Varmas ömsesidiga bolagsform. I ett ömsesidigt bolag medför en kundrelation delägarskap i bolaget. En avvikelse från denna rekommendation kompenserar därmed det faktum att majoriteten av styrelseledamöterna på grund av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag inte tillsätts av bolagsstämman på det sätt som avses i rekommendation 12. Därutöver bidrar kundrepresentationen i styrelsen till att säkerställa att Varma verkställer det lagstadgade arbetspensionsskyddet på ett effektivt sätt.
- Rekommendationerna nr 25, 26, 29 och 32 – antal oberoende utskottsledamöter: En av tre ledamöter i ersättnings- och nomineringsutskottet, som presenteras i avsnittet Styrelsens ersättnings- och nomineringsutskott, och tre av fyra ledamöter i revisionsutskottet (se avsnittet Styrelsens revisionsutskott) hör till den operativa ledningen i ett företag som är kund hos Varma. För denna avvikelse gäller samma motivering som i fråga om rekommendation 14 ovan, dvs. att säkerställa en effektiv verksamhet.

Bolagsstämman

I Varma utövas den högsta beslutanderätten av delägarna på bolagsstämman. Dessa består av:

- försäkringstagare med ett gällande försäkringsavtal i Varma som tecknats i enlighet med lagstiftningen om pension för arbetstagare,
- företagare med ett gällande försäkringsavtal i Varma som tecknats i enlighet med lagstiftningen om pension för företagare,
- de försäkrade, försäkringsspecifikt gemensamt, vilka omfattas av en gällande basförsäkring i Varma som tecknats i enlighet med lagstiftningen om pension för arbetstagare, och
- garantiandelsägarna.

I bolagsordningen beskrivs närmare hur en enskild delägares röstetal vid bolagsstämman fastställs.

Ordinarie bolagsstämma hålls årligen före utgången av maj månad. Extra bolagsstämma hålls när styrelsen eller förvaltningsrådet anser detta vara motiverat eller när sådan enligt försäkringsbolagslagen ska hållas.

Enligt bolagsordningen ska bolagsstämman fastställa bolagets verksamhetsberättelse och koncernbokslut, besluta om behandlingen av räkenskapsperiodens resultat samt besluta om beviljande av ansvarsfrihet för de ansvariga och om de arvoden som ska betalas till ledamöterna i förvaltningsrådet och revisorerna. Bolagsstämman väljer förvaltningsrådsledamöterna samt revisorerna och revisorssuppleanterna.

Förvaltningsrådet

Varma har i enlighet med lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag ett förvaltningsråd, som övervakar den förvaltning som sköts av styrelsen och verkställande direktören. Utöver denna övervakningsuppgift ankommer det på förvaltningsrådet att:

- på förslag av valutskottet välja styrelsens ledamöter och ersättare,
- på förslag av valutskottet fastställa styrelseledamöternas arvoden,
- utnämna valutskottet inom sig eller bland styrelsens ledamöter,
- ge den ordinarie bolagsstämman sitt utlåtande om bokslutet, koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionsberättelsen.

Förvaltningsrådet består av 28 ledamöter som väljs av den ordinarie bolagsstämman. Styrelsen väljs enligt bolagsordningen på följande sätt:

- sju ledamöter väljs bland personer som föreslagits av de ledamöter i Varmas valutskott som representerar de centrala arbetsgivarcentralorganisationerna
- sju ledamöter väljs bland personer som föreslagits av de ledamöter i valutskottet som representerar de centrala löntagarcentralorganisationerna
- fjorton ledamöter väljs på basis av valutskottets gemensamma förslag.

Ledamöternas mandatperiod är tre år, så att högst tio ledamöter står i tur att avgå varje år. Förvaltningsrådet väljer varje år inom sig ordförande och vice ordförande. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag förutsätter att en av dessa väljs på förslag av de ledamöter i valutskottet som representerar de försäkrade. Ledamöterna i förvaltningsrådet presenteras i årsredovisningen under rubriken Ledamöterna i förvaltningsrådet och information om de arvoden som utbetalas till förvaltningsrådet finns i avsnittet Utredning över löner och arvoden.

Ledamöter i förvaltningsrådet

Presidium

Tapio Kuula
- Ordförande
- f. 1957
- Verkställande direktör, Fortum Abp
- Mandatperioden utgår 2015

Jari Paasikivi
- Vice ordförande
- f. 1954
- Verkställande direktör, Oras Invest Ab
- Mandatperioden utgår 2015*

Martti Alakoski
- Vice ordförande
- f. 1953
- Ordförande, Elbranschernas fackförbund rf
- Mandatperioden utgår 2016

* Ledamotskapet upphörde 31.12.2013; Jari Paasikivi har valts till styrelseledamot i Varma från 1.1.2014.

Ledamöter

Juri Aaltonen
- f. 1969
- Ordförande, Tjänstemannaförbundet för specialbranscher ERTO rf
- Mandatperioden utgår 2015

Petri Castrén
- f. 1962
- Finansdirektör, Kemira Oyj
- Mandatperioden utgår 2016

Stig Gustavson
- f. 1945
- Bergsråd
- Styrelseordförande, Konecranes Abp
- Mandatperioden utgår 2016

Berndt Brunow
- f. 1950
- Styrelseordförande, Oy Karl Fazer Ab
- Mandatperioden utgår 2016

Erkki Etola
- f. 1945
- Verkställande direktör, Oy Etola Ab, Oy Etra Ab och Tiiviste Group Oy
- Mandatperioden utgår 2014

Tauno Heinola
- f. 1953
- Verkställande direktör, ABB Oy
- Mandatperioden utgår 2014

Tapio Korpeinen
- f. 1963
- Ekonomi- och finansdirektör samt direktör, UPM Energy
- Mandatperioden utgår 2014

Olli Luukkainen
- f. 1957
- Ordförande, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ
- Mandatperioden utgår 2016

Lauri Peltola
- f. 1963
- Landschef, Finland, Stora Enso Oyj
- Mandatperioden utgår 2016

Juhani Pitkäkoski
- f. 1958
- Verkställande direktör, Caverion Abp
- Mandatperioden utgår 2016

Kari Sairo
- f. 1955
- Ekonomichef, Metallarbetarförbundet rf
- Mandatperioden utgår 2014

Saana Siekkinen
- f. 1972
- Utvecklingsdirektör, Servicefacket PAM rf
- Mandatperioden utgår 2015

Jorma J. Takanen
- f. 1946
- Styrelseordförande, Sievi Capital Oyj
- Mandatperioden utgår 2015

Leena Vainiomäki
- f. 1961
- Direktör med ansvar för företagskunder, Danske Bank Abp
- Mandatperioden utgår 2016

Päivi Kärkkäinen
- f. 1955
- Chefdirektör, Stiftelsen för Finlands Nationalopera
- Mandatperioden utgår 2015

Ilkka Nokelainen
- f. 1957
- Huvudförtroendeman, Stora Enso Oyj
- Mandatperioden utgår 2015

Hannu Penttilä
- f. 1953
- Verkställande direktör, Stockmann Oyj Abp
- Mandatperioden utgår 2014

Pertti Saarela
- f. 1957
- Verkställande direktör, Finrail Oy
- Mandatperioden utgår 2016

Mika Seitovirta
- f. 1962
- Verkställande direktör, Outokumpu Abp
- Mandatperioden utgår 2014

Antti Sippola
- f. 1955
- Direktör, SOK:s affärsverksamhet, SOK-koncernen
- Mandatperioden utgår 2015

Arja Talma
- f. 1962
- Direktör med ansvar för handelsplatser och placeringar, Kesko Abp
- Mandatperioden utgår 2015

Kari Virta
- f. 1970
- Verkställande direktör, ISS Palvelut Oy
- Mandatperioden utgår 2014

Anssi Vuorio
- f. 1965
- Direktör för ict- och kommunikationssektorn, Fackförbundet Pro
- Mandatperioden utgår 2014

Göran Åberg
- f. 1956
- Verkställande direktör, Oy Schenker East Ab
- Mandatperioden utgår 2016

Satu Wrede
- f. 1954
- Styrelseordförande, Metroauto Gruppen Ab
- Mandatperioden utgår 2015

Mandatperioder som upphört vid den ordinarie bolagsstämman 21.3.2013

Ilkka Hallavo
- f. 1956

Antti Piippo
- f. 1947

Riitta Laitasalo
- f. 1955

Markus Rauramo
- f. 1968

Valutskottet

Förvaltningsrådet utnämner valutskottet inom sig eller bland styrelsens ledamöter. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag förutsätter att antingen ordföranden eller vice ordföranden väljs på förslag av de ledamöter i förvaltningsrådet som representerar de försäkrade.

Förutom ordföranden och vice ordföranden har valutskottet fyra andra ledamöter, av vilka

- två väljs på förslag av de ledamöter i förvaltningsrådet som representerar försäkringstagarna
- två väljs på förslag av de ledamöter i förvaltningsrådet som representerar de försäkrade.

Som valutskottets ordförande år 2013 verkade förvaltningsrådets ordförande Tapio Kuula. De försäkrade representeras av utskottets vice ordförande Martti Alakoski (vice ordförande i förvaltningsrådet), Mikko Mäenpää (vice styrelseordförande) och Veli-Matti Töyrylä (styrelseledamot), och försäkringstagarna representeras av utskottets ordförande Tapio Kuula, Kari Jordan (styrelseledamot) och Jari Paasikivi (vice ordförande i förvaltningsrådet).

Valutskottet bereder för bolagsstämman förslag till utnämnande av ledamöterna i förvaltningsrådet och deras arvoden. För förvaltningsrådet bereder valutskottet förslag till utnämnande av styrelseledamöterna och deras arvoden. Valutskottet har inga andra uppgifter.

Styrelsen

Styrelsen ska sörja för förvaltningen av bolaget och se till att verksamheten är ändamålsenligt organiserad. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag förutsätter därtill att styrelsen utarbetar en plan för placeringen av bolagets tillgångar.

Styrelsen utnämner och avsätter verkställande direktören. Bolaget kan dessutom ha en ställföreträdare för verkställande direktören. Styrelsen kan också utnämna andra direktörer.

Styrelsen utnämner bolagets försäkringsmatematiker och bolagets överläkare.

Förvaltningsrådet väljer styrelsen med stöd av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Styrelsen består av 12 ordinarie ledamöter och tre ersättare. Styrelsen väljs enligt bolagsordningen på följande sätt:

- tre ledamöter och en ersättare väljs bland personer som föreslagits av de ledamöter i Varmas valutskott som representerar de centrala arbetsgivarcentralorganisationerna,
- tre ledamöter och en ersättare väljs bland personer som föreslagits av de ledamöter i Varmas valutskott som representerar de centrala löntagarcentralorganisationerna,
- sex ledamöter och en ersättare väljs på gemensamt förslag av valutskottet.

Varje år står fyra ordinarie styrelseledamöter i tur att avgå.

Styrelsen väljer inom sig ordförande och vice ordförande. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag förutsätter att en av dessa väljs på förslag av de ledamöter i valutskottet som representerar de försäkrade.

Varmas styrelse 2013 presenteras i årsredovisningen under rubriken Styrelseledamöter, och information om de arvoden som utbetalas till styrelseledamöterna finns i avsnittet Utredning över löner och arvoden.

Ingen i styrelsen hör till bolagets operativa ledning. Ingen av styrelseledamöterna har stått i arbets- eller tjänsteförhållande till Varma år 2013 eller de två föregående åren, och ingen av dem får ersättning av Varma för konsulttjänster eller andra tjänster vid sidan om styrelsearbetet eller annan rådgivning.

Varmas verkställande direktör Matti Vuoria är vice styrelseordförande i Sampo Abp, vars operativa ledning finns representerad i Varmas styrelse; detta samband bildar ett sådant förhållande som avses i koden för bolagsstyrning (rekommendation nr 15).

Styrelseledamöter

Sakari Tamminen

Ordförande

f. 1953, bergsråd, ekonomie magister

Verkställande direktör för Rautaruukki Abp, styrelseledamot i Varma sedan 2008

Ordförande i Finlands stål- och metallproducenters förening rf, vice styrelseordförande i Sanoma Abp, styrelseledamot i Teknologiindustrin rf, Näringslivets delegation EVA, Näringslivets forskningsinstitut ETLA och World Steel Association samt vice ordförande i European Steel Association (EUROFER).*

Ledamotskapet upphörde 31.12.2013.

Kari Jordan

Vice ordförande

f. 1956, bergsråd, ekonom

Koncernchef för Metsä Group, styrelseledamot i Varma sedan 2013, mandatperioden utgår 2016

Styrelseordförande i Metsä Board Oyj, Metsä Tissue Oyj, Metsä Fibre Oyj och Centralhandelskammaren, vice ordförande i Finlands Näringsliv EK rf samt styrelseledamot i Skogsindustri rf; därtill styrelseledamot i åtskilliga stiftelser och föreningar. *

Mikko Mäenpää

Vice ordförande

f. 1954, juris kandidat

Ordförande i Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, styrelseledamot i Varma sedan 2000

Medlem i Pensionsskyddscentralens representantskap, medlem i Ekonomiska Rådet, styrelseledamot i Nordens Fackliga Samorganisation och Europas Fackliga Samorganisation samt förvaltningskommittéledamot i Trade Union Advisory Committee to the OECD.

Ledamotskapet upphörde 31.12.2013.

Riku Aalto

f. 1965, magister i administrativa vetenskaper

Ordförande i Metallarbetarförbundet rf, styrelseledamot i Varma sedan 2012, mandatperioden utgår 2014

Styrelseordförande i VVO-koncernen Abp, ordförande för delegationen Industrins Löntagare, styrelseledamot i Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Työväen Opintorahasto och VR-Group Ab samt förvaltningsrådsledamot i Arbetslöshetsförsäkringsfonden.

Mikael Aro

f. 1965, eMBA

Verkställande direktör för VR-Group Ab, styrelseledamot i Varma sedan 2010, mandatperioden utgår 2015

Styrelseordförande i Nordic Cinema Group samt styrelseledamot i Finlands Näringsliv EK rf, Nationalteatern, Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf, Altia Abp, Finsk-ryska handelskammarföreningen – FRHK rf och East Office of Finnish Industries.*

Johanna Ikäheimo

f. 1968, magister i administrativa vetenskaper

Styrelseordförande i Lappset Group Ab, styrelseledamot i Varma sedan 2009, mandatperioden utgår 2016

Styrelseordförande i FEPI - Federation of European Play Industry och styrelseledamot i Kunnan Taitoa Oy.*

Ari Kaperi

f. 1960, ekonomie magister

Vice verkställande direktör för Nordea Bank AB (publ), styrelseledamot i Varma sedan 2010, mandatperioden utgår 2015

Styrelseordförande i Finansbranschens Centralförbund FC, vice styrelseordförande i Finlands Näringsliv EK samt medlem i delegationerna för Centralhandelskammaren, Turun Yliopistosäätiö, Näringslivets delegation EVA och Näringslivets forskningsinstitut ETLA.*

Lasse Laatunen

f. 1950, juris kandidat

Direktör, Arbetsmarknaden, Finlands Näringsliv EK, styrelseledamot i Varma sedan 1998, mandatperioden utgår 2015

Styrelseledamot i Pensionsskyddscentralen, Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund (OFF) och Folkpensionsanstalten.

Karsten Slotte

f. 1953, diplomekonom

Styrelseledamot i Varma sedan 2009, mandatperioden utgår 2014

Styrelseledamot i Onninen Oy, Fiskars Abp, Oriola-KD Oyj, Onvest Oy, Royal Unibrew A/S, Finsk-svenska handelskammaren och TT-stiftelsen samt styrelseordförande i Northforce Oy.

Kari Stadigh

f. 1955, diplomingenjör, diplomekonom

Koncernchef för Sampo Abp, styrelseledamot i Varma sedan 2008

Styrelseordförande i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva, Mandatum Livförsäkringsaktiebolag och If Skadeförsäkring Holding AB (publ.), vice styrelseordförande i Finansbranschens Centralförbund FC och Finlands Näringsliv EK samt styrelseledamot i Nokia Abp och Nordea Bank AB.*

Ledamotskapet upphörde 31.12.2013

Kai Telanne

f. 1964, ekonomie magister

Verkställande direktör för Alma Media Abp, styrelseledamot i Varma sedan 2009, mandatperioden utgår 2014

Styrelseordförande i Talentum Abp och styrelseledamot i Teleste Abp.*

Veli-Matti Töyrylä

f. 1953, ekonom

Kundansvarig direktör, Nordea Bank Finland Abp, Nordeas Organisationsbank, styrelseledamot i Varma sedan 2011, mandatperioden utgår 2016

Styrelseordförande i stödstiftelsen för ekonomiska och tekniska vetenskaper KAUTE samt medlem i pensionsarbetsgruppen vid AKAVA rf.

Ersättare

Mikko Ketonen

f. 1945, ekonom

Ersättare sedan 1998, mandatperioden utgår 2016

Styrelseordförande i TS-Yhtymä Oy, Priimus Group Oy, Hansaprint Oy och Salon Seudun Sanomat Oy.*

Arto Kuusiola

f. 1952, ekonomie magister

Ekonomidirektör och medlem i ledningsgruppen vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, ersättare sedan 2012, mandatperioden utgår 2016

Styrelseordförande i bostadsstiftelsen Asuntosäätiö samt medlem i International Trade Union Confederations (ITUC) Internal Auditor och International Solidarity Management Board.

Liisa Leino

f. 1960, industriråd, pedagogie magister

Styrelseordförande och verkställande direktör för Leinovalu Oy, ersättare sedan 2011, mandatperioden utgår 2016

Styrelseledamot i Metsä Board Oyj, Rautaruukki Abp, Elomatic Ab, Partiovaruste Oy och Teknologiindustrin rf samt medlem i delegationerna vid Näringslivets Delegation EVA och Näringslivets forskningsinstitut ETLA.*

Nya styrelseledamöter från 1.1.2014 (förvaltningsrådets beslut 3.12.2013):

Petri Niemisvirta, f. 1970, juris kandidat
Verkställande direktör för Mandatum Livförsäkringsaktiebolag, mandatperioden utgår 2014

Jari Paasikivi, f. 1954, ekonomie magister
Verkställande direktör för Oras Invest Ab, mandatperioden utgår 2016

Antti Palola, f. 1959, sjökapten
Ordförande i Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, mandatperioden utgår 2015

Symbolen * i förteckningen ovan innebär att styrelseledamoten i fråga hör till den operativa ledningen i ett av Varmas betydande kundföretag; de övriga ledamöterna är oavhängiga på det sätt som avses i koden för bolagsstyrning (rekommendation nr 15).

Styrelsens utskott

Varmas styrelse har inom sig utsett ett ersättnings- och nomineringsutskott och ett revisionsutskott i enlighet med bolagsordningen. Dessutom sammanträder styrelsens presidium och verkställande direktör vid behov för att bereda ärenden som ska behandlas av styrelsen; presidiet består av styrelsens ordförande och vice ordförande.

Revisionsutskottet

Till revisionsutskottets centrala uppgifter hör att övervaka den interna kontrollen, riskhanteringen, den ekonomiska rapporteringen och den övriga rapporteringen inom Varma samt att följa upp revisorernas och den interna revisionens arbete och observationer. Revisionsutskottet har inte självständig beslutanderätt. Utskottet rapporterar om sina åtgärder och iakttagelser till styrelsen.

Till revisionsutskottet hörde år 2013 Sakari Tamminen (ordförande) samt Mikko Mäenpää, Karsten Slotte och Kai Telanne.

År 2013 sammanträdde revisionsutskottet två gånger. Deltagandegraden i mötena var 87,5 procent.

Av utskottsledamöterna hör Sakari Tamminen, Karsten Slotte och Kai Telanne till den operativa ledningen i ett av Varmas kundföretag på det sätt som avses i koden om bolagsstyrning (rekommendation nr 15).

Ersättnings- och nomineringsutskottet

Ersättnings- och nomineringsutskottet bereder Varmas belönings- och incitamentsystem samt villkoren för ledningens uppdrags- och arbetsavtal. Utskottets förslag läggs fram för beslut i styrelsen.

År 2013 bestod ersättnings- och nomineringsutskottet av Sakari Tamminen (ordförande) samt Kari Jordan och Mikko Mäenpää. År 2013 sammanträdde utskottet nio gånger (deltagandegrad 88,9 procent).

Av utskottsledamöterna hör Sakari Tamminen och Kari Jordan till den operativa ledningen i ett av Varmas kundföretag på det sätt som avses i koden om bolagsstyrning (rekommendation nr 15).

Verkställande direktören

Verkställande direktören sköter Varmas förvaltning enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar. Vidare ansvarar verkställande direktören för att bolagets bokföring är lagenlig och att dess kapitalförvaltning har organiserats på ett tillförlitligt sätt.

Verkställande direktören har i uppgift att främja bolagets intresse och att leda bolaget i enlighet med sunda affärsprinciper samt principerna om god förvaltning och riskhantering. Verkställande direktören representerar Varma i sådana ärenden som enligt lag hör till hans eller hennes uppgifter.

Verkställande direktör vid Varma fram till 31.12.2013 var Matti Vuoria, f. 1951 (vicehäradshövding, kandidat i humanistiska vetenskaper; verkställande direktör vid Varma sedan 2004; vice styrelseordförande i Sampo Abp, 1:a vice ordförande i Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, styrelseledamot i Stora Enso Oyj, Wärtsilä Oyj Abp och Finansbranschens Centralförbund, samt styrelseordförande i Värdepappersmarknadsföreningen).

Ställföreträdare för verkställande direktören fram till 31.12.2013 var Risto Murto, placeringsdirektör vid Varma, som styrelsen utnämnt till verkställande direktör från 1.1.2014.

Verkställande direktören stöds i sitt arbete av Varmas ledningsgrupp, som utöver VD:n består av nio representanter för ledningen och två representanter för personalen. Ledningsgruppens uppgift är att styra och utveckla Varmas verksamhet så att bolaget uppnår de strategiska målen som styrelsen godkänt.

Placeringskommittén behandlar centrala placeringsärenden i vilka beslut fattas av verkställande direktören. Kommittén består av verkställande direktören och de direktörer som ansvarar för placeringsverksamheten. Placeringskommittén bereder placeringsförslag för styrelsen samt fattar beslut i sådana ärenden i vilka den enligt den av styrelsen årligen fastställda placeringsplanen har beslutanderätt, såvida uppgifterna inte delegerats till en lägre nivå inom organisationen. Därtill följer kommittén upp placeringsriskerna.

Styrelsen fattar beslut om lönerna och löneförmånerna för verkställande direktören, dennes ställföreträdare och de av styrelsen utnämnda övriga direktörerna. Dessa uppgifter presenteras i årsredovisningen under rubriken Utredning över löner och arvoden.

Ledningsgruppen

Matti Vuoria

Verkställande direktör

f. 1951, vicehäradshövding, kandidat i humanistiska vetenskaper

Central arbetserfarenhet:

Heltidsanställd styrelseordförande, Fortum Abp 1998–2003; Kanslichef, handels- och industriministeriet 1992–1998

Vice styrelseordförande i Sampo Abp, I vice styrelseordförande i Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, styrelseledamot i Stora Enso Oyj och Finansbranschens Centralförbund samt styrelseordförande i Värdepappersmarknadsföreningen.

Verkställande direktör sedan 2004–2013

Risto Murto

Vice verkställande direktör
Ställföreträdare för verkställande direktören
Direktör, Placeringar

f. 1963, ekonomie doktor

Central arbetserfarenhet:

Direktör, placeringsfunktionen, Varma 2006–2010; Verkställande direktör, Opstock Oy 2000–2005; Direktör, Opstock Oy 1997–2000

Styrelseordförande i NV Kiinteistösijoitus Oy och VVT Kiinteistösijoitus Oy, vice styrelseordförande i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva och VVO-koncernen Abp samt styrelseledamot i Nokian Renkaat Oyj.

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2006

Varmas styrelse har den 22 augusti 2013 utnämnt Risto Murto till verkställande direktör från och med 1.1.2014.

Eija Kaipainen-Perttula

Direktör, Försäkringstjänster och utvecklingsverksamhet

f. 1958, filosofie magister

Central arbetserfarenhet:

Direktör för försäkrings- och storkundskontakter, Varma 2006–2007; Försäkringsdirektör, Varma 2002–2006, Avdelningschef, Försäkringsteknik, Varma 1998–2002, Avdelningschef, Försäkringsteknik, Pensions-Varma 1995–1998

Styrelseledamot i Pensionsskyddscentralen, Utvecklingsstiftelsen för försäkringskunskap och Finska finans- och försäkringsbranschens förlag Ab FINVA

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2007

Timo Kaisanlahti

Direktör, Administration

f. 1962, juris doktor, ekonomie magister

Central arbetserfarenhet:

Konsultativ tjänsteman, Finansministeriet 2004–2005; Konsultativ tjänsteman, Trafikministeriet 2003-2004; Jurist, KLegal Oy 2003; Jurist, Varma-Sampo 2001–2002; Konsultativ tjänsteman, Handels- och industriministeriet 1996–2000

Ordförande i bokföringsnämnden och styrelseordförande i Osakevarma Oy

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2007

Tiina Kurki

Direktör, Dataadministration

f. 1961, Master of Business Administration

Central arbetserfarenhet:

BCIO, Nordea Bank Finland Abp 2011–2012; Ledningsuppdrag inom Group IT-dataadministrationen, Nordea Bank Finland Abp 2008–2011; Vice President, TietoEnator Abp 2002–2008; Avdelningschefs- och expertuppgifter, TietoEnator Abp 1986–2002

Styrelseordförande i Tieto Esy Ab och ersättare i Arek Oy:s styrelse

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2012

Ville-Veikko Laukkanen

Direktör, Kundkontakter

f. 1970, juris kandidat

Central arbetserfarenhet:

Direktör, ledamot i ledningsgruppen, Nordea Bank Finland Abp 2010–2012; Landschef, Tryg Finland/Nordea Skadeförsäkring 2003–2010; Direktör, Tryg Finland/Nordea Skadeförsäkring 2001–2003; Direktör, AIG Europe S.A. Finland 1999–2001; Jurist, Försäkringsaktiebolaget Sampo 1996–1999; Finansbranschens centralförbund, medlem i direktionen för skadeförsäkring 2006–2010; Nordea Fondbolag Finland Ab, styrelseledamot 2010–2011

Styrelseledamot i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2012

Pasi Mustonen

Direktör, Aktuariefunktionen

f. 1964, filosofie magister, SGF

Central arbetserfarenhet:

Aktuarie, Varma-Sampo 1998–2001; Aktuarie, Pensions-Sampo 1996–1998

Medlem i Pensionsskyddscentralens representantskap

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2004

Pekka Pajamo

Direktör, Ekonomiförvaltning

f. 1962, ekonomie magister

Central arbetserfarenhet:

KPMG Oy Ab 1988-2012: CGR-revisor 1993–2012, partner 1998–2012

Vice styrelseordförande i Arek Oy och Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö, styrelseledamot i Finlands Nationaloperas Stiftelse och Varmas fastighetsbolag

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2012

Satu Perälampi

Direktör, Kommunikation

f. 1970, ekonomie magister

Central arbetserfarenhet:

Direktör, koncernkommunikation och investerarrelationer, Pöyry Oyj 2007–2009; Chef, investerarrelationer, Pöyry Oyj 2000–2007

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2009

Jyrki Rasi

Direktör, Pensionstjänster

f. 1966, vicehäradshövding

Central arbetserfarenhet:

Avdelningschef, Varma 1999–2006; Jurist, Pensions-Sampo 1996–1998

Styrelseledamot i Tieto Esy Ab

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2007

Mari Laine

Personalrepresentant

f. 1974, tradenom

Central arbetserfarenhet:

ArPL-avgiftsexpert, Varma 2005–

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2010

Tuomas Virtanen

Personalrepresentant

f. 1974, tradenom

Central arbetserfarenhet:

Programansvarig, projektchef TietoEnator Esy 1998–2009; Huvudplanerare, Pensionstjänster, Varma 2009–

Ledamot i ledningsgruppen sedan 2012

Ny ledamot i ledningsgruppen från 1.1.2014 (styrelsens beslut 10.10.2013):

Reima Rytsölä
Direktör, Placeringar
f. 1969, Politices magister, CEFA, AMP
Central arbetserfarenhet:
Direktör för bankrörelsen, ansvar för stora företags- och institutionskunder på koncernnivå, Pohjola Bank Abp, 2008–2013
Arbete inom placeringsverksamheten och som chef vid Pohjola Bank Abp och dess dotterbolag, 1998–2007

Varmas chefsmatematiker är Pasi Mustonen. Bolagets överläkare är Jukka Kivekäs.

Läkarfunktionen och sakkunnigläkare

Läkarfunktionen:

Jukka Kivekäs
Överläkare
f. 1954, docent i försäkringsmedicin, LKV

Sakkunnigläkare:

- Tuula Kieseppä
- Otto Lindberg
- Heikki Nikkilä
- Mikael Ojala
- Pekka Palin
- Ritva-Liisa Peltomäki
- Henrik Riska
- Tanja Rokkanen
- Sakari Tola

Konsultativa nämnder

Varma vill främja en öppen samhällsdialog, lyssna till kundernas önskemål och utveckla verksamheten utgående från deras behov. De fem konsultativa nämnderna som verkar vid Varma stöder dessa mål. Nämnderna har i huvudsak en rådgivande funktion. Nämndernas mandatperiod är tre år, och ledamöterna utnämns av Varmas styrelse.

Konsultativa nämnden för pensionsärenden

Konsultativa nämnden för pensionsärenden består av representanter för Varma och arbetsmarknadsorganisationerna. Nämnden ger rekommendationer som berör invalidpensioner.

Ordförande Jyrki Rasi, pensionsdirektör, Varma

Vice ordförande Jukka Kivekäs, överläkare, Varma

Antti Tanskanen, sakkunnig, Finlands Näringsliv EK

Saana Siekkinen, utvecklingsdirektör, Servicefacket PAM rf

Juhani Siira, förbundssekreterare, Pappersarbetareförbundet rf

Riitta Työläjärvi, social- och hälsovårdspolitisk sakkunnig, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf

Anja Uljas, utvecklingsdirektör, Suomen Ekonomiliitto - Finlands Ekonomförbund - SEFE ry

Riitta Wärn, sakkunnig, Finlands Näringsliv EK

I nämndens möten deltar från Varma även Arto Hartikainen, direktör för pensionstjänster, och Kari Ahtiainen, chef för avgöranden.

Konsultativa nämnden för pensionstagare

Syftet med konsultativa nämnden för pensionstagare är att utveckla samarbetet mellan Varma och pensionstagarna. Nämnden består av pensionstagare runtom i Finland samt sakkunnigledamöter. Varmas styrelse utnämner ledamöterna för tre år i sänder

Hemmo Auvinen

Kari Halme

Aulikki Kananoja, sakkunnigledamot

Pirkko Lahti

Marjatta Leppänen

Pekka Luoma

Heikki Malin

Pekka Merenheimo

Tarja Nyman, vice ordförande

Maj-Len Remahl

Hannu Roine

Risto Siivola

Venho Takkinen

Sakari Tola, sakkunnigledamot

Hilppa Vienonen

Antti Viinikka, ordförande

Konsultativa nämnden för de försäkrade 2013

Konsultativa nämnden för de försäkrade är ett rådgivande samarbetsorgan mellan Varma och de ArPL-försäkrade. Nämndens uppgift är att främja samarbetet och informationsförmedlingen mellan bolaget och löntagarna. Ledamöterna representerar de centrala löntagarorganisationerna.

Representanter för Akava rf:

Terttu Heinonen, Stora Enso Oyj

Jouni Jaakkonen, Nordea Bank Finland Abp

Sirpa Jukarainen, Suomen Lähikauppa Oy

Marko Klapuri, Etteplan Design Center Oy, ordförande

Jyrki Laisi, Elisa Abp

Timo Veijola, Nokia Solutions and Networks

Representanter för Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf:

Ari Airas, Ovako Imatra Oy Ab

Eero Holsti, Abloy Oy

Jukka Hämäläinen, Jyväskylän Liikenne Oy

Kai Kolho, DS Packaging Finland Oy

Juha Manni, Honkarakenne Oyj

Sakari Ojala, VR-Group Ab

Terhi Raatesalmi-Salonen, Suomen Lähikauppa Oy, vice ordförande

Merja Saarti, Savon Sanomat Oy

Jouni Suomalainen, Sokotel Oy

Ville Vatka, HK Ruokatalo Oy

Timo Virtanen, Metsä Tissue Oyj

Kari Ylikauppila, Fortum Power and Heat Oy

Representanter för Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf:

Jari Mansikkamäki, Wärtsilä Finland Oy

Liisa Halme, If Skadeförsäkringsbolag Ab

Timo Jaakkola, NCC Rakennus Oy

Lea Karjalainen, Lakeuden Palveluyhdistys ry

Juha Kivistö, Elisa Abp

Kimmo Koskivaara, TS-Yhtymä Oy

Irma Kronlöf, Mehiläinen Oy

Kaija Roukala, Nordea Bank Finland Abp

Osmo Salo, STX Finland Oy

Ismo Toivonen, Ovako Imatra Oy Ab

Konsultativa nämnden för arbetsgivare 2013

Konsultativa nämnden för arbetsgivare har i uppgift att främja växelverkan och informationsförmedlingen mellan Varma och arbetsgivarna. Nämnden, som består av kundföretagens arbetsgivarrepresentanter, följer upp ärenden som hänför sig till lagen om pension för arbetstagare (ArPL) samt ger utlåtanden och rekommendationer i anknytning till företagens pensionsförsäkringar och utvecklingen av dem.

Ordförande Tuomo Aine, verkställande direktör, Harjavalta Oy

Vice ordförande Eila Annala, verkställande direktör, PlusTerveys Oy

Matti Bergendahl, verkställande direktör, Mehiläinen Oy

Harri Broman, kommerseråd, verkställande direktör, Broman Group Oy

Hilkka Heiskanen

Juha Hetemäki, direktör, Skanska Oy

Jukka Hyryläinen, verkställande direktör, KATKO Oy

Matti Hyytiäinen, verkställande direktör, PKC Group Oyj

Erkki Kaunisto, koncernchef, Sähkö-Kaunisto Oy

Jari Kokkonen, apotekare

Pekka Kopra, verkställande direktör, Versowood Oy

Heikki Kovanen, verkställande direktör, Kovanen Yhtiöt Oy

Eero Leskinen, placeringsdirektör, partner, Sentica Partners Oy

Kalle Lähdesmäki, kommerseråd, verkställande direktör, Minimani-Yhtiöt Oy

Olli Manner, verkställande direktör, Elomatic-yhtiöt

Heikki Marva, verkställande direktör, Marva Group Oy

Ilkka Mäkelä, verkställande direktör, Saarioinen Oy

Jyrki Mäki, verkställande direktör, Atoy Oy

Jari Ollila, styrelseordförande, Purso Oy

Virpi Paasonen, verkställande direktör, CWT Kaleva Travel Oy

Paul Paukku, Föreningen för professionellt styrelsearbete i Finland

Markku E. Rentto, verkställande direktör, Neo Industrial Plc

Seppo Saarelainen, industriråd, verkställande direktör, Betonimestarit Oy

Timo Salli, verkställande direktör, Katsa Oy

Risto Salo, styrelseordförande, Hollming Oy

Harri Savolainen, verkställande direktör, NCC Rakennus Oy

Jorma Siren, verkställande direktör, Abloy Oy

Pekka Sivonen, Head of AppCampus

Jukka Suovanen, verkställande direktör, Odum Oy

Heikki Takamäki, kommerseråd, verkställande direktör, Heikki Takamäki Oy/Rauta-Otra Nekala

Petteri Walldén, styrelseordförande, Nokian Renkaat Oyj

Heikki Väänänen, verkställande direktör, Tokmanni Oy

Eero Väätäinen, direktör, Oulun Diakonissalaitoksen säätiö

Pertti Yliniemi, styrelseordförande, Lapland Hotels-koncernen

Konsultativa nämnden för företagare 2013

Konsultativa nämnden för företagare stärker samarbetet mellan Varma och företagarna och ger Varma bättre kännedom om företagarnas önskemål. Nämnden deltar även i utvecklandet av tjänster för företagare.

Ordförande Riitta Hämäläinen-Bister, Deviation Finland Oy

Vice ordförande Michael Casagrande, Cleanside Oy

Aulis Asikainen, Insinööritoimisto Comatec Oy

Pia Backman, Nyföretagarcentralerna i Finland rf

Leena Harkimo, riksdagsledamot

Petteri Haru, Laattapiste Oy

Jarkko Hassinen, Hyvinkään Hyvä Kunto Oy

Kari Hiltunen, Företagarna i Finland rf

Kirsti Hintikka, Siivouspalvelu Kirsti Hintikka Ky

Pasi Holm, Pellervon taloustutkimus PTT

Simo Jaakkola, Koneyrittäjien Liitto ry

Jaana Jääskeläinen, Jaanan Ompelimo ja Asuste Ky

Seija Kivimäki, Walkiakosken Apteekki

Jorma Kortesoja, RKT Rakennuspalvelu Oy

Merja Lintervo, Linvestia Oy

Harry Luokkamäki, Maarakennus Luokkamäki Oy

Isto Molarius, Ruoka-Norppa Oy

Pentti Mäkinen, Finlands Näringsliv EK

Juha Mäkitalo, Advokatbyrå Mäkitalo Rantanen & Co Ab

Karri Nieminen, Fiscales Oy

Pekka Niinistö, APX-metalli Oy

Heikki Palin, Palin-Granit Oy

Paula Palmroth, Turun Kansallinen Kirjakauppa Oy

Erkki Rae, Raeventus Oy

Leena Rekola-Nieminen, Rantalainen & Rekola-Nieminen Oy

Kari Sorjonen, Tasowheel Group Oy

Niina Stolt, Studio Onni

Pekka Tsupari, Allmänna Industriförbundet rf

Utredning över löner och arvoden

Denna utredning grundar sig på den finska koden för bolagsstyrning, som Varma iakttar i den del den är tillämplig på arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet. Utredningen beskriver situationen 31.12.2013. Den uppdaterade utredningen finns att läsa på Varmas webbplats.

Beslutsordning och belöningsprinciper

Beslutsordning

Varmas styrelse beslutar årligen om principerna för resultatbaserad belöning, maximibeloppen för denna och de personkretsar som omfattas av resultatbelöningen. Styrelsen beslutar också om belöningen av verkställande direktören och, i enlighet med den s.k. farfarsprincipen, på förslag av verkställande direktören om belöningen av direktörerna i ledningsgruppen.

Ersättnings- och nomineringsutskottets sammansättning och befogenheter

De belöningsärenden som ankommer på styrelsen bereds av ersättnings- och nomineringsutskottet, som tillsätts av styrelsen. I utskottet satt år 2013 styrelsens ordförande Sakari Tamminen och vice ordförandena Kari Jordan och Mikko Mäenpää. Alla beslut om belöning fattas av styrelsen.

Innehållet i de resultatbaserade belöningssystemen

Varma tillämpar tre resultatbaserade belöningssystem (se närmare nedan):

- ett långsiktigt incitamentsystem
- ett separat system för placeringsfunktionen och
- ett årsbonussystem.

Vid resultatbaserad belöning tillämpas följande centrala principer:

- Systemen stöder Varmas målsättningar på lång sikt, vilka inkluderar bland annat solvens, placeringsavkastning och kostnadseffektivitet.
- Belöningen ska vara planerad på ett sätt som förhindrar osund risktagning; följaktligen har systemet bland annat på förhand fastställda maximibelopp för resultatpremierna och ett force majeure-villkor, som ger styrelsen rätt att avbryta systemen mitt under perioden om bolagets ekonomiska ställning är äventyrad (se närmare under punkten Grunder för resultatmätning och riskvägning).
- Beslut om utbetalningen av de systembaserade resultatpremierna fattas av styrelsen årligen efter incitamentperiodens slut.
- Resultatbelöningens andel av den totala belöningen ska öka i takt med att den anställdas ansvar och förmåga att påverka andra anställdas arbetsresultat och bolagets framgång ökar.
- Vid beslut om belöning beaktas också om den anställda i fråga har iakttagit verksamhetsnormerna. Resultatpremie utbetalas inte och återkrävs som ogrundad förmån, om det framgår att personen i fråga har förfarit i strid mot Varmas interna anvisningar eller etiska principer, lagstiftningen eller föreskrifter eller anvisningar som utfärdats av myndigheter.
- Beslut om premier ska alltid fattas i enlighet med den s.k. farfarsprincipen.

Långsiktigt incitamentsystem

Syftet med det långsiktiga incitamentsystemet är att binda nyckelpersonerna vid Varma och bolagets mål. Därför fastställs resultatpremierna utifrån gemensamma intjäningskriterier på bolagsnivå. Uppnåendet av de mål som ställts för intjäningskriterierna bestämmer lineärt hur stor del av incitamentets maximibelopp som utdelas.

Varmas långsiktiga incitamentsystem bygger på tre kalenderår långa incitamentperioder. Styrelsen fastställer i början av varje incitamentperiod vilka personer som omfattas av systemet och deras maximipremier samt belöningskriterierna och mätarna på dessa.

Den första incitamentperioden sträckte sig över åren 2010–2012 (37 anställda), den andra sträcker sig över åren 2011–2013 (37 anställda), den tredje över åren 2012–2014 (högst 40 anställda) och den fjärde över åren 2013–2015 (högst 40 anställda). Maximipremierna i det långsiktiga incitamentsystemet motsvarar den anställdas lön för två, tre eller fyra månader. Intjäningskriterierna under incitamentperioderna 2010–2012, 2011–2013, 2012–2014 och 2013–2015 bygger på solvens, kundresultat och kostnadskontroll.

Nyckelpersonerna i placeringsfunktionen omfattas inte av det långsiktiga incitamentsystemet.

Separat system för placeringsfunktionen

Med det separata systemet för placeringsfunktionen, som fastställs av styrelsen, eftersträvas mervärde som uppkommer om avkastningen på Varmas placeringar och bolagets solvens på lång sikt utvecklas bättre än i en referensgrupp bestående av konkurrenter. I det separata systemet för 2013 ingick förutom placeringsdirektören högst 54 nyckelpersoner inom placeringsfunktionen.

De personliga maximipremierna byggde på lönen för den sista månaden föregående kalenderår och motsvarade i systemet för 2013 högst 3–14 månaders lön.

Av premien utbetalas en andel som motsvarar högst 6 månaders månadslön en månad efter det att styrelsen har fastställt premien. Den överstigande delen utbetalas i tre jämna poster inom loppet av tre år.

Årsbonussystem

Alla anställda vid Varma omfattades år 2013 av årsbonussystemet med undantag av dem som ingår i det separata systemet för placeringsfunktionen (se ovan). Det belopp som utbetalas som årsbonus fastställs utifrån hur väl de personliga mål som slagits fast i samband med utvecklingssamtal har uppnåtts samt på basis av bolagets resultat; bolagsresultatets andel är större ju mer betydande möjligheter den anställda har att påverka det. År 2013 bygger intjäningskriterierna för bolagsbonus på kundresultat, placeringsresultat och kostnadskontroll.

Grunden för maximipremien enligt årsbonussystemet bestämdes enligt den berörda personens ställning och månadslön. Maximipremien för verkställande direktören och ledningsgruppsdirektörerna enligt bonussystemet för 2013 motsvarar 2,5–8 månaders lön (gäller inte placeringsdirektören, som hör till det separata systemet för placeringsfunktionen). Därtill sänks eller höjs maximipremien i varje enskilt fall enligt en incitamentskoefficient som bygger på placeringsverksamhetens resultat och som år 2013 uppgick till högst 1,25 och minst 0,75 (dvs. + 25 % / – 25 % av maximipremien).

Belöningens samband med resultatet

Den resultatbaserade belöningen fastställs i alla system utifrån utfallet av intjäningskriterier som baserar sig på resultatmätare. Uppnåendet av de mål som ställts för intjäningskriterierna bestämmer lineärt hur stor del av maximibeloppet som utdelas.

Grunder för resultatmätning och riskvägning

I alla Varmas incitamentsystem grundar sig resultatmätningen på objektiva intjäningskriterier vilkas utfall kan konstateras på ett oavhängigt sätt.

Den risk som ansluter sig till belöningssystemen kontrolleras förutom med hjälp av på förhand fastställda maximipremier så, att styrelsen har förbehållit sig rätten att avbryta systemen mitt under perioden. Ett avbrott kan grunda sig på styrelsens bedömning att Varmas ekonomiska ställning är allvarligt hotad på grund av en bolagsintern eller en extern orsak.

Överdriven risktagning förebyggs också med hjälp av den av styrelsen fastställda maximirisknivån för placeringar.

Förvaltningsrådsledamöternas arvoden

År 2013 sammanträdde förvaltningsrådet tre gånger. I sammanträdena deltog i genomsnitt 69 procent av ledamöterna. Tabellen nedan anger uppgifterna per ledamot för 2013.

Bolagsstämman fattar beslut om arvodena för förvaltningsrådets ledamöter. Årsarvodet för förvaltningsrådets ordförande är 5 000 euro, för vice ordförandena 3 800 euro och för övriga ledamöter 2 500 euro. Dessutom betalas till förvaltningsrådets ledamöter ett mötesarvode på 300 euro.

Ledamöterna i förvaltningsrådet är försäkrade enligt 8 § i lagen om pension för arbetstagare, enligt vilken ArPL-avgift betalas på arvodet.

Varmas förvaltningsråd 2013 – deltagande och arvoden

Namn	Förvaltnings-rådets möten, deltagande	Val-utskottet	Års-arvode, €	Mötes- och utskotts-arvoden, €	Samman-lagt, €
Ordförande					
Tapio Kuula	2/3	3/3	5 000	1 500	6 500
Viceordförande					
Martti Alakoski	3/3	3/3	3 800	1 800	5 600
Jari Paasikivi	3/3	3/3	3 800	1 800	5 600
Ledamöter					
Juri Aaltonen	2/3		2 500	600	3 100
Berndt Brunow	3/3		2 500	900	3 400
Petri Castrén	2/2		1 875	600	2 475
Erkki Etola	1/3		2 500	300	2 800
Stig Gustavson	0/3		2 500		2 500
Ilkka Hallavo	1/1		625	300	925
Tauno Heinola	2/3		2 500	600	3 100
Tapio Korpeinen	2/3		2 500	600	3 100
Päivi Kärkkäinen	3/3		2 500	900	3 400
Olli Luukkainen	2/3		2 500	600	3 100
Ilkka Nokelainen	3/3		2 500	900	3 400
Lauri Peltola	2/2		1 875	600	2 475
Hannu Penttilä	2/3		2 500	600	3 100
Antti Piippo	0/1		625		625
Juhani Pitkäkoski	0/2		1 875		1 875
Markus Rauramo	0/1		625		625
Pertti Saarela	3/3		2 500	900	3 400
Kari Sairo	3/3		2 500	900	3 400
Mika Seitovirta	1/3		2 500	300	2 800
Saana Siekkinen	3/3		2 500	900	3 400
Antti Sippola	3/3		2 500	900	3 400
Jorma J. Takanen	2/3		2 500	600	3 100
Arja Talma	0/2		1 875		1 875
Leena Vainiomäki	2/2		1 875	600	2 475
Kari Virta	2/3		2 500	600	3 100
Anssi Vuorio	2/3		2 500	600	3 100
Satu Wrede	2/2		1 875	600	2 475
Göran Åberg	2/3		2 500	600	3 100

Styrelseledamöternas arvoden

År 2013 sammanträdde styrelsen 9 gånger. I genomsnitt deltog 90,4 procent av ledamöterna ersättarna medräknade. Tabellen nedan anger uppgifterna per ledamot för 2013.

Varmas förvaltningsråd fattar beslut om bolagsstyrelsens arvoden. År 2013 var styrelsens arvoden följande:

Årsarvode 2013

- ordförande 45 000 euro
- vice ordförande 32 000 euro
- ledamot 18 000 euro
- ersättare 13 000 euro

Mötesarvodet för ordföranden, vice ordförandena, ledamöterna och ersättarna är 600 euro. Ovan nämnda mötesarvode betalas även för styrelseutskottens och presidiets separata sammanträden samt för deltagande i förvaltningsrådets sammanträden.

Styrelseledamöterna är försäkrade enligt 8 § i lagen om pension för arbetstagare, enligt vilken ArPL-avgift betalas på arvodet.

Varmas styrelse 2013 – deltagande och arvoden

Namn	Styrelsens sammanträden, deltagande	Ersättnings- och nomineringsutskottet	Revisionsutskottet	Valutskottet	Förvaltningsrådet	Styrelsens seminar	Årsarvode, €	Mötes- och utskottsarvoden, €	Sammanlagt, €
Ordförande									
Sakari Tamminen	9/9	9/9	2/2		3/3	1/1	45 000	14 400	59 400
Viceordförande									
Kari Jordan	6/9	7/9		3/3	3/3		32 000	10 500	42 500
Mikko Mäenpää	8/9	8/9	2/2	3/3	1/3		32 000	12 300	44 300
Ledamöter									
Riku Aalto	8/9					1/1	18 000	5 400	23 400
Mikael Aro	8/9					1/1	18 000	5 400	23 400
Johanna Ikäheimo	8/9				1/3	1/1	18 000	6 000	24 000
Ari Kaperi	8/9					1/1	18 000	5 400	23 400
Lasse Laatunen	8/9				2/3		18 000	6 000	24 000
Karsten Slotte	9/9		1/2			1/1	18 000	6 600	24 600
Kari Stadigh	9/9				1/3	1/1	18 000	6 600	24 600
Kai Telanne	8/9		2/2			1/1	18 000	6 600	24 600
Veli-Matti Töyrylä	9/9			3/3	3/3	1/1	18 000	8 700	26 700
Ersättare									
Mikko Ketonen	8/9						13 000	4 800	17 800
Arto Kuusiola	8/9					1/1	13 000	5 400	18 400
Liisa Leino	7/9					1/1	13 000	4 800	17 800

Verkställande direktörens och ledningsgruppsdirektörernas belöningssystem

Belöning av verkställande direktören samt dennes övriga förmåner

Styrelsen utnämner verkställande direktören samt beslutar om villkoren för dennes anställningsförhållande.

Verkställande direktör Matti Vuorias löne- och naturaförmåner uppgick 2013 till sammanlagt 739 684 euro, varav 103 968 euro är resultatpremier för 2012 och 77 802 euro är långsiktiga resultatpremier för 2010–2012. Verkställande direktören har ingen bostadsförmån. Verkställande direktören har en fri bilförmån värd 1 635 euro/månad och en mobiltelefonförmån värd 20 euro/månad. Naturaförmånernas beskattningsvärde ingår i penninglönen. Verkställande direktörens årsbonus fastställs som en utfallsprocent av de resultatmål som uppställts av styrelsen. Maximibonusen som styrelsen fastställde för Vuoria för 2012 motsvarade hans månadslön för 8 månader. Av detta utbetalades som en andel enligt utfallsprocenten 103 968 euro våren 2013.

Verkställande direktör Vuoria omfattades av det i avsnittet Beslutsordning och belöningsprinciper ovan beskrivna långsiktiga incitamentsystemet, vars maximipremie motsvarar månadslönen för fyra månader under både incitamentperioden 2010–2012 och incitamentperioden 2011–2013. Som premie motsvarande utfallet för incitamentperioden 2010-2012 betalades 77 802,72 euro till Vuoria våren 2013.

I årsbonussystemet är maximipremien för verkställande direktören för 2013 högst lika stor som månadslönen för 10 månader med beaktande av den incitamentskoefficient som bygger på placeringsfunktionens resultat. Eventuell årsbonus för 2013 kommer att utbetalas 2014, liksom även premierna för utfallet av det långsiktiga incitamentsystemet 2011–2013.

Verkställande direktör Vuoria kommer enligt överenskommelse att avgå med ålderspension då han fyller 63 år i mars 2014. Pensionsförmånen enligt den tilläggspensionsförsäkring som tecknats för verkställande direktören är 60 procent av den pensionsgrundande lönen för tilläggspensionen. Den grundar sig på inkomsterna från de två mellersta av de fyra senaste åren före fyllda 60 år. Efter att Vuoria fyllde 60 år har Varma inte betalat tilläggspensionsavgifter på hans inkomster utan endast lagstadgade ArPL-avgifter.

Verkställande direktörens uppsägningstid är sex månader. Utöver detta är han berättigad till en avgångsersättning som motsvarar sex månaders lön.

Ställföreträdare för verkställande direktören är vice verkställande direktör Risto Murto. Murtos löne- och naturaförmåner uppgick år 2013 till 308 327 euro, varav 48 000 euro är resultatpremier för det separata systemet för placeringsfunktionen från 2012. Därtill ska 123 630 euro i senarelagda premier för detta system betalas till honom år 2015. I det separata systemet för placeringsfunktionen år 2013 är Murtos maximipremie högst lika stor som 14 månaders lön. Det separata systemet för placeringsfunktionen beskrivs ovan i punkt 1.3.2. Murto har inte omfattats av Varmas årsbonussystem eller långsiktiga incitamentsystem. Ställföreträdaren för verkställande direktören har ingen bostadsförmån eller bilförmån. Mobiltelefonförmånen är värd 20 euro/mån.

Styrelsen har den 22 augusti 2013 utnämnt Murto till verkställande direktör för Varma från och med 1.1.2014. Hans fasta månadslön under 2014 kommer att vara 43 000 euro. År 2014 kommer Murto att

omfattas av Varmas årsbonussystem och långsiktiga incitamentsystem och är inte längre med i det separata systemet för placeringsfunktionen. Det maximala arvodet som betalas till Murto för årsbonussystemet och det långsiktiga incitamentsystemet för år 2014 kan inte överstiga lönen för 12 månader.

I och med att Murto utnämndes till verkställande direktör steg hans pensionsålder från nuvarande 62 år till 63 år. Hans pensionsförmån enligt tilläggspensionsförsäkringen kommer att vara 60 procent av tilläggspensionens pensionslön. Kostnaderna för Murtos tilläggspensionsavtal var 79 516 euro år 2013.

Murtos uppsägningstid är sex månader. Utöver detta är han berättigad till en avgångsersättning som motsvarar sex månaders lön.

Belöning av direktörerna i ledningsgruppen samt deras övriga förmåner

Styrelsen beslutar om belöningen av direktörerna i Varmas ledningsgrupp och om de övriga villkoren för deras anställningsförhållanden.

Ledningsgruppsdirektörerna omfattas av Varmas resultatpremiesystem på det sätt som anges i avsnittet Beslutsordning och belöningsprinciper.

Ledningsgruppsdirektörernas, med undantag av verkställande direktörens och vice verkställande direktörens, löner och naturaförmåner uppgick år 2013 till 1 416 210 euro och resultatpremieandelarna till 62 943 euro (för 2012) och 108 119 euro (långsiktig resultatpremie för åren 2010–2012), dvs. sammanlagt 1 587 273 euro. Varmas ledningsgruppsdirektörer har ingen bostadsförmån. De har möjlighet till fri bilförmån och har beviljats mobiltelefonförmån. Naturaförmånernas beskattningsvärde ingår i penninglönen.

Verksamhetsberättelse och bokslut 2013

Bokslut

Verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 2013 86
Det ekonomiska läget 87
Arbetspensionssystemet 89
Varmas ekonomiska utveckling 90
Ansvarsskulden 93
Placeringsverksamheten 94
Driftskostnader 96
Personalen 97
Koncern- och intressebolag 98
Bolagets förvaltning 99
Eget kapital 100
Riskhantering 101
Utsikter inför framtiden 102
Resultaträkning 103
Balansräkning 104
Finansieringsanalys 106
Noter till bokslutet 107
Bokslutsprinciper 107
Koncernbolag 31.12.2013 112
Noter till resultaträkningen 117
1. Premieinkomst 117
2. Utbetalda ersättningar 118
3. Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamheten 119
4. Posten ”Driftskostnader” i resultaträkningen 120
5. Totala driftskostnader enligt funktion 121
6. Personalkostnader 122
7. Ledningens löner och arvoden 123
8. Revisorsarvoden 124
9. Inkomstskatter 125
Noter till balansräkningen 126
10. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, moderbolaget 126
11. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, koncernen 127
12. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, moderbolaget 128
13. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, koncernen 129
14. Förändringar i fastighetsplaceringar 130
15. Fastighetsplaceringar i eget bruk 131
16. Moderbolagets övriga placeringar, aktier och andelar 132
17. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar, moderbolaget 147
18. Övriga lånefordringar specificerade enligt säkerhet 148
19. Pensionslånefordringar sammanlagt enligt post i balansräkningen 149
20. Närståendelån 150
21. Derivat 151
22. Liabilities to Group companies 152
23. Technical provisions 153
24. Solvenskapital, moderbolaget 154
25. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 155
26. Eget kapital 156
27. Fördelning av eget kapital efter föreslagen vinstutdelning 157
28. Såsom vinst utdelningsbara medel 158
29. Garantikapital 159
30. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 160
31. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget 162
Varmas balansräkning och resultaträkning till gängse värden 163
Nyckeltal och analyser 165
Sammandrag 165
Resultatanalys 166
Solvens 167
Placeringsfördelning till gängse värde 168
Nettointäkter av placeringsverksamheten till gängse värde 169
Omkostnadsresultat och verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan 170
Riskhantering 171
Styrelsens förslag till disposition av vinsten 184
Revisionsberättelse 185

Verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 2013

- Totalresultatet var 1 558 (1 201) miljoner euro, och balansomslutningen enligt gängse värden 38,3 (35,7) miljarder euro.
- Varma hade alltjämt den starkaste solvensen i branschen, 9 140 (7 716) miljoner euro, dvs. 31,6 (28,0) procent av ansvarsskulden.
- Avkastningen av placeringarna var 9,0 (7,7) procent, och placeringarnas marknadsvärde 37,7 (34,4) miljarder euro.
- Bolagets omkostnadsresultat var 32,0 (21,2) miljoner euro.

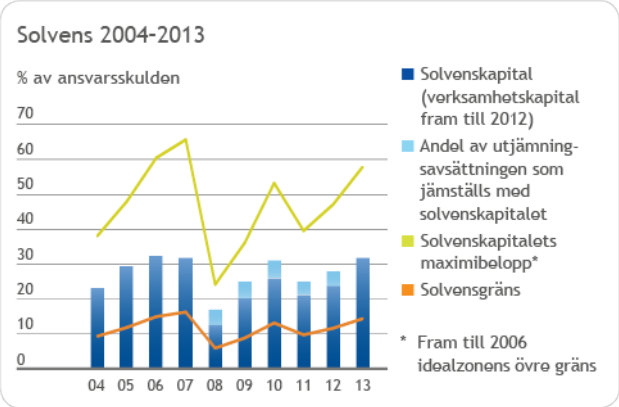

Det ekonomiska läget

Centralbankernas aktiva penningpolitik stödde ekonomin

En föraning om bättre tider spred sig från USA under finansåret 2013, och det världsekonomiska läget ljusnade överlag. Även inom euroområdet började det problematiska läget stabilisera sig, men den ekonomiska krisen är inte över ännu. Året präglades av centralbankernas kraftiga penningpolitiska interventioner på marknaden och det starka uppsving som dessa ledde till särskilt på de utvecklade ländernas börser.

I USA ökade tillväxten mot slutet av året. Detta berodde framför allt på att hushållens konsumtionsefterfrågan tilltog i takt med att bostadsmarknaden stärktes och arbetslösheten minskade. Allteftersom ekonomin har stärkts har också förväntningarna på att centralbanken ska börja trappa ned sina penningpolitiska stimulansåtgärder ökat. Den amerikanska centralbanken har emellertid signalerat att den tänker fortsätta med den penningpolitiska stimuleringen så länge det behövs. Den ekonomiska återhämtningen i USA har varit långsam jämfört med tidigare konjunkturcykler.

Europa eftersträvar balans och inväntar en starkare återhämtning

I euroområdet har problemländerna gjort framsteg med att balansera upp sin offentliga ekonomi, och tillväxtförväntningarna är nu något högre. Eurons starka kurs utgör en utmaning för konkurrenskraften i många euroländer. I slutet av året började de första tecknen på en återhämtning skymta inom industriproduktionen. Om sparåtgärder vidtas samtidigt som lönerna fryses kan detta dock resultera i en minskad konsumtionsefterfrågan och långsammare inflation i hela euroområdet. Europeiska centralbanken har uppgett sig vara tekniskt beredd också på en negativ ränta.

Kapitalmarknaden utvecklades starkt under år 2013. Den fortsatt starka penningpolitiken i USA fick värdepappersmarknaden att nå upp till rekordsiffror. Finansmarknaden upplever som bäst en historiskt stram reglering och en våg inom byggande. Den åtstramade regleringen gör det oundvikligen svårare för företag att få kredit och leder till att finansieringen blir dyrare.

Finlands ekonomi växte inte

Den ekonomiska utvecklingen i Finland var mycket svag år 2013. Finland hänger inte med i jämförelseländernas tillväxttakt. Vår export återhämtar sig med fördröjning och vi kämpar med stora utmaningar inom både näringsstrukturen och den offentliga ekonomin. Industrins produktionssiffror och exportvolymer minskade, så även exportens förädlingsvärde. Sysselsättningsläget har försvagats men är fortfarande skäligt i förhållande till konjunkturläget. Detta beror på att befolkningen blir allt äldre och den potentiella arbetskraften därmed inte ökar i samma takt som tidigare. Den svaga tillväxten i kombination med befolkningens förändrade åldersstruktur ökar hållbarhetsunderskottet inom Finlands offentliga ekonomi. Hållbarhetsunderskottet måste avhjälpas. Här spelar arbetspensionssystemet en avgörande roll i och med att arbetspensionsmedlen ingår i nationens bokföring och pensionslagstiftningen återspeglar sig i utbudet på arbetskraft.

Varmas strategiska val är en stark solvens

Varma har till uppgift att placera pensionsmedlen lönsamt och tryggt. Finanskrisen har varit en svår prövning för pensionssystemen och de institutionella placerarna över hela världen. Varma har i det rådande marknadsläget, som varit ytterst krävande och svårt att förutse, huvudsakligen satsat på att värna om sin starka solvens. Med den riskprofil vi valt strävar vi efter att få så bra avkastning som möjligt

på våra placeringar för att trygga utbetalningen av pensioner. En stark solvens och aktiv och omsorgsfull spridning av placeringarna är A och O i ett kärvt marknadsläge.

Målen att förlänga arbetskarriärerna och företagens ekonomiska förutsättningar stämmer inte nödvändigtvis överens på kort sikt. Även många av Varmas kundföretag kämpar med svåra förändringar. Vårt strategiska mål är att tillhandahålla verkningsfulla pensionsförsäkringstjänster. Förmågan att förstå kundens behov framhävs i en ekonomisk brytningstid. Varma har gedigen erfarenhet och kompetens inom arbetspensioner och är en eftertraktad partner när det gäller arbetsmiljöledning. Vi vill vara det effektivaste arbetspensionsbolaget och erbjuda våra kunder de bästa kundåterbäringarna i branschen.

Arbetspensionssystemet står på en stabil finansieringsgrund och förmånerna är tryggade

Arbetsmarknadsorganisationerna har förbundit sig att förhandla om reformen av pensionssystemet så att den träder i kraft i början av år 2017. Pensionsreformen förväntas förlänga arbetskarriärerna med minst 1,5 år, varvid de tidigare avtalade trepartsförbindelserna uppfylls. En stabil finansieringsbalans är en central styrka i det finländska arbetspensionssystemet för den privata sektorn. Som en del av sysselsättnings- och tillväxtavtalet fastställde de centrala arbetsmarknadsorganisationerna de tidigare avtalade förhöjningarna av arbetspensionsavgifterna, vilket innebär att den genomsnittliga arbetspensionsavgiften höjs till 24,4 procent år 2016.

I början av år 2013 publicerades internationella expertbedömningar av Finlands lagstadgade arbetspensionssystem, dess nuläge och utvecklingsbehov. Arbetspensionssystemet fick mycket positiv kritik. Experterna berömde framför allt systemets täckningsgrad, som garanteras genom lag, beslutsprocessen, som bygger på trepartsbasis och eftersträvar konsensus, samt det stabila, långsiktiga arbete som utförs för att säkerställa finansieringen.

Ett starkt arbetspensionssystem skapar stabilitet i ekonomin och samhället, eftersom ansvaret för pensionerna är långsiktigt. Ett hållbart pensionssystem bygger på längre arbetskarriärer, allmänhetens förtroende för pensionssystemet, rättvisa mellan generationerna samt bättre arbetshälsa bland befolkningen. Längre arbetskarriärer och fondering av pensionerna håller ekonomin stabil trots att åldersstrukturen förändras.

Omfattande projekt pågår i syfte att revidera regleringen av arbetspensionsbranschen. Under år 2014 fortsätter beredningen av förslag om hur solvensbestämmelserna ska utvecklas, regleringen av arbetspensionsbolagens förvaltning preciseras, konkurrensen inom arbetspensionsbranschen främjas och stödet av arbetsmiljöledning regleras.

Varma strävar för sin egen del efter att stärka pensionssystemet och trygga pensionerna genom att bedriva en framgångsrik placeringsverksamhet, förbättra sin kostnadseffektivitet och erbjuda effektiva arbetspensionsförsäkringstjänster, som hjälper både de försäkrade och försäkringstagarna att förlänga arbetskarriärerna.

År 2013 uppgick den genomsnittliga ArPL-avgiften till 22,8 (22,8) procent av lönerna, varav löntagarens andel var 5,15 (5,15) procent för personer under 53 år och 6,50 (6,50) procent för personer äldre än så. FöPL-avgiften var 22,50 (22,50) procent av den fastställda arbetsinkomsten för personer under 53 år och 23,85 (23,85) procent för äldre. Arbetspensionsavgiften höjs stegvis under åren 2012–2016 med sammanlagt 2,0 procentenheter till 24,4 procent. Höjningen är större i början och fördelas jämnt mellan arbetsgivarna och arbetstagarna.

Avkastningskravet på ansvarsskulden bestod av fondräntan på 3,0 (3,0) procent, avsättningskoefficienten för pensionsansvar och aktieavkastningskoefficienten. År 2013 var avsättningskoefficienten i genomsnitt cirka 0,94 procent och aktieavkastningskoefficienten 19,92 procent. Som ränta för de äldsta återlånen, försäkringsavgifterna och vissa andra poster används en beräkningsränta, som var 4,0 procent under årets första hälft och 4,75 procent under årets andra hälft.

Varmas ekonomiska utveckling

Varmas totalresultat enligt gängse värden var 1 558 (1 201) miljoner euro. Totalresultatet per kvartal varierade under räkenskapsperioden så att det första kvartalet uppvisade det bästa resultatet och det andra det svagaste. Under den senare hälften av året uppvisade Varma en god resultatutveckling.

Solvensbestämmelserna ändrades i början av år 2013. Ändringen påverkade inte Varmas solvensställning.

Varmas solvens ökade med 1 424 miljoner euro under år 2013, och solvenskapitalet uppgick i slutet av räkenskapsperioden till 9 140 (7 716) miljoner euro. Varma har den högsta solvensgraden (solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden) av alla centrala arbetspensionsbolag, 31,6 (28,0) procent. Solvenskapitalet var 2,2 (2,4) gånger högre än solvensgränsen, dvs. på stark nivå. Solvensgränsen justeras enligt placeringarnas riskfylldhet. Varma har som strategiskt mål att bibehålla sin starka solvens via en stabil avkastning och en effektiv verksamhet.

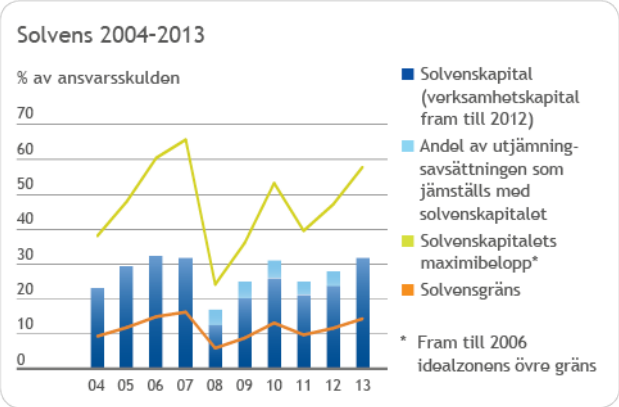

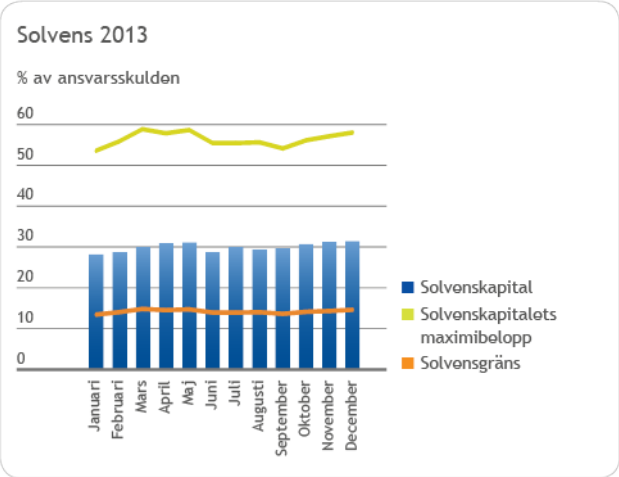

Varmas placeringsintäkter till gängse värden var 3 160 (2 492) miljoner euro, dvs. 9,0 (7,7) procent på det placerade kapitalet. Den ränta som gottskrivs ansvarsskulden var 1 648 (1 303) miljoner euro. Placeringsresultatet för 2013 uppgick således till 1 512 (1 189) miljoner euro. De genomsnittliga nominella intäkterna av Varmas placeringsverksamhet för de fem senaste åren var 7,8 procent per år och för de tio senaste åren 5,6 procent per år. Driftskostnaderna understeg de omkostnadsdelar som ingår i försäkringsavgifterna med 24 (16) procent, och omkostnadsöverskottet var 32 (21) miljoner euro. Försäkringsrörelsens resultat var 15 (-9) miljoner euro.

I slutet av 2013 överfördes 105 (78) miljoner euro till det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret för att utdelas i form av kundåterbäringar. Överföringen till återbäringar utgjorde cirka 0,6 (0,4) procent av de försäkrades uppskattade lönesumma.

Den sammanlagda ArPL-lönesumman för de försäkrade i Varma var år 2013 cirka 17,8 (17,7) miljarder euro. Lönesumman uppskattas ha hållits på samma nivå som utfallet för 2012. Bolagets premieinkomst var 4 258 (4 230) miljoner euro, varav ArPL-försäkringarna stod för 4 071 (4 041) miljoner euro och FöPL-försäkringarna för 187 (190) miljoner euro.

Vid årets slut var 531 210 (539 740) personer försäkrade i Varma. Antalet gällande försäkringar uppgick i slutet av 2013 till 66 740 (68 900) och dessa omfattade 39 810 (41 280) företagare och 491 400 (498 500) arbetstagare.

Under 2013 tecknades 3 796 (3 881) nya ArPL-försäkringar och 5 340 (5 782) nya FöPL-försäkringar.

Sammanlagt inlämnades 1 483 634 (1 476 812) inkomst- och anställningsanmälningar, av vilka 92 (90) procent inkom via olika elektroniska kanaler.

Varma iakttar principerna om god försäkringssed. Affärstransaktionerna med försäkringstagarna genomförs på marknadsvillkor. Särskild uppmärksamhet fästs vid affärstransaktioner som gäller finansiering av försäkringstagarens verksamhet, fastighetsaffärer och andra affärer samt hyreskontrakt. I Varma genomförs affärstransaktioner i anslutning till arbetspensionsförsäkring eller placeringsverksamhet på självständig basis. Varma ser till att förmånerna i det gamla försäkrings-beståndet inte äventyras när nya tillgångar anskaffas i samband med kundöverföringarna.

Varma betjänar försäkringstagarna förutom genom egen kundkontaktverksamhet även via If Skadeförsäkring Ab:s och Nordeakoncernens servicenät.

År 2013 utbetalades pensioner för sammanlagt 4 490 (4 222) miljoner euro. Antalet pensionstagare ökade, och vid årets slut betalade Varma ut ArPL- och FöPL-pensioner till cirka 333 762 (331 383) personer.

Under årets lopp fattades 23 937 (22 031) nya pensionsbeslut. De nya pensionsbesluten var 8,7 procent och alla pensionsbeslut sammantaget 3,1 procent fler till antalet än år 2012. Antalet ålderspensionsbeslut var 11 514 (10 229). Därtill fattades 5 461 (5 457) beslut om invalidpension. Antalet deltidspensionsbeslut, 1 052 (842), ökade. Antalet beslut om fortsatt tidsbunden pension var 5 871 (5 653) och antalet övriga beslut var 13 131 (13 960). Dessa inbegriper bland annat beslut som fattas på grund av ändringar i rätten till pension.

Arbetspensionsrehabilitering är ett alternativ till invalidpension, och i Varma ökade rehabiliteringsvolymen fortsättningsvis. Rehabiliteringsverksamheten har visat sig vara effektiv. För tillfället återvänder cirka 72 procent av alla rehabiliteringsklienter helt eller delvis till arbetsmarknaden. Varma har varit en föregångare inom arbetspensionsrehabilitering i många år. Under 2013 hjälpte Varma sina företagskunder i hanteringen av personrisker genom kundspecifik samordning av tjänster i anslutning till arbetshälsa, rehabilitering och pensionslösningar, detta för att hjälpa företagen att minska pensionskostnaderna och förlänga arbetskarriärerna. Varma deltog också i finansieringen av kundernas projekt kring arbetsmiljöledning i enlighet med gemensamt överens-komna skriftliga planer och avtal, som ofta sträcker sig flera år framåt i tiden.

	31.12.2013	31.12.2012	Förändring
Antal försäkrade			
ArPL [1]	**491 400**	498 460	-7 060
FöPL	**39 810**	41 280	-1 470
Sammanlagt	**531 210**	539 740	-8 530
[1] omfattas av en registrerad APL-tilläggspensionsförsäkring	**4 928**	5 545	-617
Antal försäkringar			
ArPL	**26 930**	27 620	-690
Antal pensionstagare			
Deltidspension	**3 320**	3 986	-666
Familjepension	**51 427**	51 487	-60
Invalidpension	**33 324**	36 195	-2 871
Arbetslöshetspension	**38**	408	-370
Ålderspension	**230 249**	223 999	6 250
Förtida ålderspension	**15 404**	15 308	96
Sammanlagt [2]	**333 762**	331 383	2 379
[2] FöPL-pensionstagare	**29 153**	28 969	184
APL/FöPL-tilläggspensionstagare	**43 286**	42 797	489

Den elektroniska kommunikationen har ökat avsevärt i Varmas kundtjänst. Totalt 74,5 procent av alla privatkunder som kontaktade pensionstjänsterna år 2013 gjorde det via nätet. Varmas pensionstagare kan själva ändra sina adresser och kontonummer genom att logga in i webbtjänsten med sina bankkoder. I Varmas webbtjänst kan kunderna få en färsk kalkyl över ålders- och deltidspensionens storlek räknat utifrån olika pensioneringsåldrar, lämna in en pensionsansökan och följa hur handläggningen av ansökan framskrider.

Varma skickar ett pensionsutdrag till sina arbetspensionsförsäkrade tre gånger per år. År 2013 skickades sammanlagt 235 287 pensionsutdrag (574 149). I utdraget anges uppgifterna om de inkomster som påverkar pensionen samt beloppet för den arbetspension som har tjänats in fram till slutet av föregående år. Pensionsutdraget fås också i elektronisk form via Varmas webbtjänst.

Ansvarsskulden

Varmas ansvarsskuld ökade med 5,5 (2,7) procent till 31 399 (29 767) miljoner euro. I ansvarsskulden ingår förutom de ökade premie- och ersättningsansvaren även fördelat tilläggsförsäkringsansvar, som används för kundåterbäringar, till ett belopp av 106 (79) miljoner euro, ofördelat tilläggsförsäkringsansvar, som ingår i solvenskapitalet, till ett belopp av 1 301 (1 073) miljoner euro samt ett tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen och som fungerar som en buffert för arbetspensionssystemets placeringsintäkter till ett belopp av 720 (190) miljoner euro. Utjämningsbeloppet var 1 118 (1 108) miljoner euro.

Värdet på de tillgångar som utgör täckning för ansvarsskulden var vid årets slut 121 (118) procent av ansvarsskulden.

Placeringsverksamheten

Värdet av Varmas placeringar uppgick vid utgången av året till 37 718 (34 406) miljoner euro, och avkastningen enligt gängse värden var 3 160 (2 492) miljoner euro, dvs. 9,0 (7,7) procent. Alla placeringskategorier uppvisade en positiv avkastning. Den genomsnittliga nominella avkastningen för de fem senaste åren var 7,8 procent. I verksamhetsberättelsen presenteras uppgifterna om placeringarnas värde och avkastning indelade enligt risk. I noterna till bokslutet anges hur placeringarna och deras avkastning fördelar sig mellan de olika placeringskategorierna både enligt gällande bestämmelser och indelade enligt risk.

Fokus i Varmas placeringsverksamhet låg på aktiv riskhantering och trygga placeringar, och ett centralt mål var att bibehålla en stark solvens. Under årets lopp minskade bolaget andelen ränteplaceringar och ökade samtidigt andelen aktier och andra placeringar. I riskhanteringen användes derivat i säkringssyfte och för att reglera risknivån i portföljen.

Ränteplaceringarna uppgick vid tidpunkten för bokslutet till 10 624 (10 666) miljoner euro och fördelade sig enligt följande:

- lånefordringar 2 026 (2 441) miljoner euro
- statsobligationer 3 869 (4 052) miljoner euro
- företagsobligationer 5 363 (5 347) miljoner euro
- penningmarknadsinstrument -635 (-1 175) miljoner euro, av vilka derivatens inverkan 1 878 (1 910) presenteras separat.

Avkastningen på ränteplaceringarna var 1,2 (4,4) procent. Lånefordringarna avkastade 3,3 (3,2), statsobligationerna -1,8 (3,6), företagsobligationerna 3,0 (8,1) och penningmarknadsinstrumenten -0,4 (0,7) procent.

Den låga rådande räntenivån ledde till en tudelad avkastning på Varmas ränteplaceringar. Avkastningen på lånefordringar och företagslån var god med tanke på den rådande räntenivån. I fråga om statslånen tyngdes avkastningen ned dels på grund av att Varma höll sig till skuldebrev emitterade av stater med den bästa kreditvärdigheten, dels för att de långa räntorna steg under årets lopp.

Värdet på aktieplaceringarna var vid tidpunkten för bokslutet 14 756 (11 727) miljoner euro och fördelade sig enligt följande: noterade aktier 11 579 (8 567) miljoner euro, kapitalplaceringar 2 175 (2 394) och onoterade aktieplaceringar 1 002 (766) miljoner euro. Avkastningen på aktieplaceringarna var 21,8 (14,5) procent. De noterade aktierna gav en avkastning på 23,7 (14,9), kapitalplaceringarna en avkastning på 12,1 (13,0) och de onoterade aktieplaceringarna en avkastning på 26,7 (15,5) procent.

Aktieplaceringarna stod för den bästa avkastningen av alla tillgångskategorier. Avkastningsutvecklingen för de noterade aktierna var mycket god, i och med att bolagen levererade höga utdelningar och kursnivån steg kraftigt under året. De inhemska aktierna stod för den bästa avkastningen i Varmas portfölj, och de amerikanska aktierna uppvisade en liknande värdestegring.

Även kapitalplaceringarna och de onoterade aktierna uppvisade en god avkastning. Nästan hälften av kapitalplaceringarna har koncentrerats till USA, och resten huvudsakligen till Europa och Norden. Kapitalplaceringarna och de onoterade aktierna är en långsiktig tillgångskategori i Varmas placeringsportfölj och har uppvisat en mycket god långsiktig avkastning.

Fastighetsplaceringarna uppgick vid tidpunkten för bokslutet till 4 304 (4 463) miljoner euro, varav de direkta fastighetsplaceringarna stod för 3 739 (3 961) och fastighetsplaceringsfonderna för 565 (503) miljoner euro. Avkastningen på fastighetsplaceringar var 3,1 (4,5) procent, varav de direkta fastighetsplaceringarna stod för 2,0 (4,6) och fastighetsplaceringsfonderna för 11,6 (3,1) procent.

Volymen på fastighetsaffärer i Finland förblev på låg nivå i början av 2013. De nya fastighetsfonderna som specialiserat sig på bostads- och vårdfastigheter kompletterade emellertid aktivt sina portföljer med nya objekt. Mot slutet av året fick marknaden fart och affärsvolymen ökade avsevärt till följd av den livliga handeln med affärslokaler. Varma placerade i nya fastigheter till ett värde av 84 miljoner euro. År 2013 byggde Varma 230 nya hyresbostäder i huvudstadsregionen. I fråga om affärslokaler försköts tyngdpunkten från nybyggen till förbättring av enskilda affärslokaler samt underhålls- och renoveringsprojekt. Förändringarna i det direktägda fastighetsbeståndets gängse värden uppgick till sammanlagt -131 miljoner euro.

De övriga placeringarna i bokslutet uppgick till 6 157 (5 640) miljoner euro och bestod av hedgefondsplaceringar 4 850 (3 779), råvaruplaceringar 201 (289) samt övriga placeringar 1 106 (1 571) miljoner euro. Avkastningen på övriga placeringar var 4,5 (6,0) procent.

För hedgefondernas del var 2013 ett lyckat år, och avkastningen på fondplaceringarna var 8,8 procent. Avkastningen utvecklades i jämn takt och fluktuerade endast i obetydlig grad under räkenskapsperioden. Avkastningen på inflationsbundna placeringar påverkades av att de reella räntorna steg och inflationen sjönk. Under räkenskapsperioden erbjöd tillgångskategorin övriga placeringar som helhet avkastnings- och spridningsfördelar med fortsatt låg risknivå.

Marknadsrisken i samband med Varmas placeringar utgör den största risken för bolagets resultat och solvens. Aktierna stod helt klart för den största andelen av denna marknadsrisk. VaR-talet, som beskriver totalrisken i Varmas placeringar, uppgick till 1 118 (1 076) miljoner euro. Talet anger med 97,5 procents sannolikhet största möjliga nedgång i placeringarnas marknadsvärde vid normala förhållanden under en månad.

Viktiga principer i Varmas ägarstyrning är att de företag där Varma är ägare har en högklassig förvaltning, att verksamheten är transparent, att påverkningsmöjligheterna utnyttjas aktivt och att incitamentsystemen för nyckelpersoner följs upp. År 2013 deltog Varma aktivt i bolagsstämmorna och valberedningsarbetet i de finländska företag där bolaget är ägare. På webbplatsen finns en förteckning över Varmas deltagande i valberedningarna för olika börsbolag.

Driftskostnader

För de driftskostnader som ska täckas med omkostnadsinkomsten i försäkringsavgiften använde Varma 76 (84) procent av de erhållna omkostnadsdelarna som ingår i arbetspensionsförsäkrings-avgifterna. Driftskostnadseffektiviteten förbättrades jämfört med föregående år framför allt tack vare den striktare hanteringen av datasystemskostnader. En effektiv verksamhet gagnar kunderna i form av kundåterbäringar. Varma strävar efter att förvalta både nuvarande och framtida pensionstagares tillgångar så effektivt som möjligt.

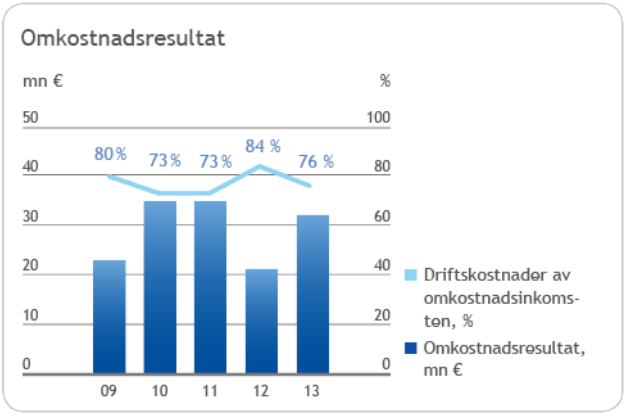

Högre effektivitet förutsätter förutom skalekonomi även kontinuerlig kontroll av personalresurserna och i synnerhet datasystemskostnaderna, eftersom dessa står för merparten av Varmas driftskostnader. De totala driftskostnaderna minskade från året innan till 143 (149) miljoner euro.

Varma deltar aktivt i administrationen av arbetspensionsanstalternas gemensamma datasystem och förutsätter såväl kostnadseffektivitet som transparens i kostnaderna.

Personalen

I tabellen nedan redogörs för det genomsnittliga antalet anställda och de utbetalda lönerna under räkenskapsperioden.

		2013	2012	2011	2010	2009
Medelantal anställda	Moderbolaget	**565**	572	588	601	615
Löner och arvoden, mn euro	Moderbolaget	**37,9**	37,0	39,5	36,9	34,3

Medelantalet anställda i Tieto Esy Ab, som fogats till koncernbokslutet genom kapitalandelsmetoden, var 88 år 2013.

I slutet av året arbetade 63 procent av de anställda på avdelningarna för pensionsförsäkring och kundservice, 12 procent inom placeringsfunktionerna och 25 procent inom de övriga funktionerna.

Koncern- och intressebolag

I slutet av 2013 omfattade Varmakoncernen 205 (226) dotterbolag och 22 (21) intressebolag. De viktigaste dotter- och intressebolagen är Tieto Esy Ab (50,1 procent), Försäkringsaktiebolaget Garantia (30,5 procent), SATO Abp (45,7 procent), Technopolis Abp (24,0 procent) och NV Kiinteistösijoitus Oy (45 procent). Därtill äger Varmakoncernen 50 procent av garantikapitalet i Ömsesidiga försäkringsbolaget Kaleva. Majoriteten av dotter- och intressebolagen är fastighetsbolag.

Bolagets förvaltning

På Varmas bolagsstämma innehas rösträtten enligt följande: försäkringstagarna cirka 78 procent, de försäkrade cirka 20 procent samt ägaren av garantikapitalet, Sampokoncernen, cirka 2 procent.

På bolagets ordinarie bolagsstämma den 21 mars 2013 invaldes följande personer till nya ledamöter i förvaltningsrådet: Petri Castrén, Lauri Peltola, Juhani Pitkäkoski, Arja Talma, Leena Vainiomäki och Satu Wrede. Som ledamöter i förvaltningsrådet fortsätter Juri Aaltonen, Martti Alakoski, Berndt Brunow, Erkki Etola, Stig Gustavson, Tauno Heinola, Tapio Korpeinen, Tapio Kuula, Päivi Kärkkäinen, Olli Luukkainen, Ilkka Nokelainen, Jari Paasikivi, Hannu Penttilä, Pertti Saarela, Kari Sairo, Mika Seitovirta, Saana Siekkinen, Antti Sippola, Jorma J. Takanen, Kari Virta, Anssi Vuorio och Göran Åberg.

På förvaltningsrådets sammanträde valdes Tapio Kuula till ordförande samt Martti Alakoski till vice ordförande.

På bolagets ordinarie bolagsstämma valdes CGR Raija-Leena Hankonen och CGR Petri Kettunen till revisorer, medan CGR Paula Pasanen och CGR-sammanslutningen KPMG Oy Ab valdes till revisorssuppleanter.

På sitt sammanträde den 3 december 2013 beslöt förvaltningsrådet att omvälja följande personer som stod i tur att avgå från styrelsen: Johanna Ikäheimo, Kari Jordan och Veli-Matti Töyrylä. Petri Niemisvirta, Jari Paasikivi och Antti Palola valdes till nya ledamöter. Styrelseordförande var Sakari Tamminen och vice ordförande Kari Jordan och Mikko Mäenpää.

Varmas styrelse utnämnde vid sitt sammanträde den 22 augusti 2013 ekonomie doktor Risto Murto till verkställande direktör från och med 1.1.2014. Styrelsen utnämnde den 9 oktober 2013 politices magister Reima Rytsölä till direktör med ansvar för bolagets placeringsfunktion från och med 1.1.2014.

På sitt konstituerande möte den 31 januari 2014 valde Varmas styrelse Kari Jordan till ordförande samt Jari Paasikivi och Antti Palola till vice ordförande.

Varma har på sin webbplats publicerat en aktuell utredning om förvaltnings- och styrningssystem som grundar sig på rekommendationerna i den finska koden för bolagsstyrning. Varma ger ut en delårsrapport varje kvartal. Bolaget vill att dess offentliga ekonomiska rapportering ska vara transparent och förenlig med bästa praxis.

Eget kapital

Bolaget har 71 garantiandelar som innehas av Sampo Abp och Mandatum Livförsäkringsaktiebolag. Garantikapitalet uppgår till 11 941 342,78 euro och på detta betalas enligt bolagsordningen årligen ränta, vars storlek fastställs av bolagsstämman. Räntan får högst motsvara den beräkningsränta som tillämpas i en försäkring enligt lagstiftningen om pension för arbetstagare höjd med en procentenhet. Röstetalet för garantikapitalet på bolagsstämman är 420.

Riskhantering

Riskerna i anslutning till Varmas resultat och solvens påverkas huvudsakligen av placeringsverksamhetens resultat. Den väsentligaste operativa risken gäller datasystemen, som spelar en central roll i synnerhet i handläggningen av pensioner och försäkringar med stora datasystem samt i det nätverksbaserade verksamhetssätt som tillämpas inom arbetspensionssystemet.

I arbetspensionssystemet kan likviditetsrisken kontrolleras, dels för att pensionsutgiften kan förutses med stor sannolikhet, dels för att huvudvikten i placeringarna ligger på likvida instrument. Riskerna i samband med Varmas försäkringsrörelse, vilka inte är betydande, hänger samman med att de insamlade försäkringsavgifterna och ansvarsskulden för dem ska vara tillräckliga i förhållande till de pensioner som bolaget ansvarar för.

I Varmas placeringsplan fastställs bland annat allmänna mål för betryggande placeringar, målen för placeringarnas spridning och likviditet samt principerna för valutarörelsen. Styrelsen bedömer riskerna i bolagets placeringar i fråga om värdeförändring, förväntad avkastning, trygghet och valutarörelse samt bolagets risktolerans när det gäller placeringar inklusive en bedömning av solvensställningens utveckling. Grundallokeringen, som anges i placeringsplanen, bestämmer grundnivån för totalrisken i placeringsportföljen. Avvikelser från grundallokeringen kan göras inom ramen för separat fastställda gränser. Maximirisknivån dimensioneras så att solvenskapitalet efter en värdeminskning på 25 procent i de noterade aktieplaceringarna och en del av hedgefondsplaceringarna ligger på en nivå som överstiger minimibeloppet av solvenskapitalet med minst ett belopp som motsvarar VaR-talet, dock alltid minst på solvensgränsen. Spridningen av placeringsportföljen grundar sig på allokering som tar hänsyn till tillgångskategoriernas avkastningskorrelationer. Riskerna kontrolleras bland annat genom att man sprider placeringarna på olika tillgångskategorier och objekt, analyserar placeringsbeståndet och placeringsobjekten, undviker riskkoncentrationer, tillämpar en betryggande säkerhetspolitik och försiktig värderingspraxis, använder derivat samt tillämpar övervaknings- och uppföljningssystem.

I noterna till bokslutet redogörs närmare för försäkringsrisker, placeringsrisker, operativa risker och övriga risker samt hur dessa hanteras. Därtill presenteras kvantitativa uppgifter.

Utsikter inför framtiden

Världsekonomin börjar återhämta sig och de ekonomiska problemen i euroområdet börjar komma i balans, vilket skapar rum för tillväxt. Tecknen på en starkare produktionstillväxt inom industrin blev allt tydligare mot slutet av året. Den starka eurokursen kommer dock att belasta många länders priskonkurrenskraft en lång tid framöver.

Finland står inför många utmaningar i sin ekonomi, trots att den stärkta globala efterfrågan förväntas dra vår ekonomi framåt i en något bättre riktning i år. Konjunkturutsikterna för de närmaste månaderna är alltjämt svaga. Vår näringsstruktur har förändrats och exportens förädlings-värde har minskat som en följd av utvecklingen under en längre tid. Finland behöver nu nya källor till tillväxt.

Kapitalmarknaden har utvecklats starkt i Finland, särskilt om man ser till det realekonomiska läget. Detta visar att placerarna litar på de finländska företagens lönsamhet i framtiden. Om centralbankerna ändrar sin penningpolitik kan detta skapa oro på marknaden. Experterna är inte helt överens om vilka effekter en stramare penningpolitik skulle ha på kapitalmarknaden, men det väsentliga är att åtgärderna vidtas i rätt tid och dimensioneras rätt.

Arbetspensionssystemet för den privata sektorn står på en stabil finansiell grund och erbjuder de försäkrade stabila förmånsbaserade pensioner. Vi vill vara en föregångare inom arbetspensioner och en pålitlig samarbetspartner för våra kunder. Varma betonar arbetspensionsbolagens ansvar när det gäller att bedriva professionell placeringsriskhantering och förespråkar ökad effektivitet och transparens samt bättre konkurrensförutsättningar i branschen. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska fullgöra sin uppgift så effektivt som möjligt för nuvarande och framtida pensionstagare.

Resultaträkning

1.1–31.12, mn €	Noter	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Försäkringsteknisk kalkyl					
Premieinkomst	1	**4 258,0**	4 230,7	**4 258,0**	4 230,7
Intäkter av placeringsverksamheten	3	**3 815,6**	3 435,7	**3 780,0**	3 404,2
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar	2	**-4 489,6**	-4 222,4	**-4 489,6**	-4 222,4
Totalförändring i ersättningsansvaret		**-855,0**	-630,1	**-855,0**	-630,1
		-5 344,6	-4 852,4	**-5 344,6**	-4 852,4
Förändring i premieansvaret					
Totalförändring		**-777,5**	-171,0	**-777,5**	-171,0
		-777,5	-171,0	**-777,5**	-171,0
Driftskostnader	4	**-75,6**	-72,0	**-75,6**	-72,0
Kostnader för placeringsverksamheten	3	**-1 864,8**	-2 562,2	**-1 849,2**	-2 553,0
Försäkringstekniskt resultat		**11,0**	8,8	**-9,0**	-13,6
Annan än försäkringsteknisk kalkyl					
Försäkringstekniskt resultat		**11,0**	8,8	**-9,0**	-13,6
Andel av intresseföretagens vinst				**38,4**	18,9
Inkomstskatter för den egentliga verksamheten					
Skatter för räkenskapsperioden		**-5,8**	-4,4	**-5,8**	-4,4
Vinst av egentlig verksamhet efter skatter		**5,2**	4,3	**23,6**	0,9
Minoritetsandelen av räkenskapsperiodens resultat				**0,0**	0,0
Räkenskapsperiodens vinst		**5,2**	4,3	**23,6**	0,9

Balansräkning

31.12, mn €	Noter	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
AKTIVA					
Immateriella tillgångar					
Övriga utgifter med lång verkningstid	17	**22,1**	32,1	**22,1**	32,1
Placeringar					
Fastighetsplaceringar					
Fastigheter och fastighetsaktier	14	**2 017,8**	2 126,1	**2 872,8**	3 065,2
Lånefordringar hos företag inom samma koncern	14	**949,3**	1 029,6		
		2 967,1	3 155,7	**2 872,8**	3 065,2
Placeringar i företag inom samma koncern					
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	12 13	**4,3**	4,3	**0,8**	0,7
Aktier och andelar i intresseföretag	12 13	**248,5**	185,5	**301,1**	217,3
		252,7	189,7	**301,9**	218,0
Övriga placeringar					
Aktier och andelar	16	**15 374,6**	12 547,4	**15 390,7**	12 562,5
Penningmarknadsinstrument		**9 911,5**	10 277,2	**9 911,5**	10 277,2
Fordringar på inteckningslån		**362,6**	439,5	**362,6**	439,5
Övriga lånefordringar	18	**1 599,7**	1 935,8	**1 599,7**	1 935,8
		27 248,3	25 199,9	**27 264,5**	25 214,9
		30 468,2	28 545,3	**30 439,1**	28 498,1
Fordringar					
Vid direktförsäkringsverksamhet					
Hos försäkringstagare		**179,6**	153,1	**179,6**	153,1
Övriga fordringar					
Övriga fordringar		**396,7**	630,5	**412,7**	632,9
		576,3	783,6	**592,3**	786,1
Övriga tillgångar					
Materiella tillgångar					
Maskiner och inventarier	17	**2,7**	3,4	**2,7**	3,4
Övriga materiella tillgångar	17	**0,9**	0,9	**0,9**	0,9
		3,6	4,3	**3,6**	4,3
Kassa och bank		**620,1**	717,9	**606,5**	717,9
		623,7	722,2	**610,1**	722,2
Aktiva resultatregleringar					
Räntor och hyror		**140,4**	157,5	**141,4**	158,6
Övriga aktiva resultatregleringar		**20,7**	21,1	**20,9**	21,2
		161,2	178,5	**162,3**	179,8
AKTIVA SAMMANLAGT		**31 851,4**	30 261,8	**31 825,9**	30 218,3

31.12, mn €	Noter	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	**Koncernen** 2012
PASSIVA					
Eget kapital					
Garantikapital		**11,9**	11,9	**11,9**	11,9
Övriga fonder		**84,5**	80,8	**84,5**	80,8
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder		**0,4**	0,3	**-53,7**	-50,2
Räkenskapsperiodens vinst		**5,2**	4,3	**23,6**	0,9
	26	**102,0**	97,4	**66,4**	43,4
Minoritetsandel				**14,1**	14,1
Försäkringsteknisk ansvarsskuld					
Premieansvar	23	**17 028,0**	16 250,5	**17 028,0**	16 250,5
Ersättningsansvar	23	**14 371,2**	13 516,2	**14 371,2**	13 516,2
		31 399,1	29 766,6	**31 399,1**	29 766,6
Skulder					
Av direktförsäkringsverksamhet		**9,9**	8,3	**9,9**	8,3
Övriga skulder		**321,1**	369,3	**316,8**	365,7
		331,0	377,6	**326,7**	374,0
Passiva resultatregleringar		**19,3**	20,1	**19,5**	20,2
PASSIVA SAMMANLAGT		**31 851,4**	30 261,8	**31 825,9**	30 218,3

Finansieringsanalys

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Affärsverksamhetskassaflöde				
Vinst/förlust av egentlig verksamhet	**11,0**	8,8	**-9,0**	-13,6
Korrektivposter				
Förändring i försäkringsteknisk ansvarsskuld	**1 632,5**	801,1	**1 632,5**	801,1
Nedskrivningar och uppskrivningar av placeringar	**309,1**	163,6	**254,1**	158,5
Avskrivningar enligt plan	**27,3**	28,2	**158,9**	119,2
Försäljningsvinster och -förluster	**-930,3**	-439,4	**-932,2**	-438,9
Kassaflöde före förändring i driftskapital	**1 049,6**	562,3	**1 104,3**	626,3
Förändring i driftskapital:				
Ökning (-)/minskning (+) i kortfristiga räntefria affärsfordringar	**224,7**	-259,6	**211,3**	-258,9
Ökning (-)/minskning (+) i kortfristiga räntefria skulder	**-47,5**	175,6	**-48,0**	180,1
Affärsverksamhetskassaflöde före skatter	**1 226,8**	478,3	**1 267,6**	547,5
Betalda direkta skatter	**-5,8**	-4,4	**-5,8**	-4,4
Affärsverksamhetskassaflöde	**1 221,0**	473,8	**1 261,8**	543,0
Investeringskassaflöde				
Nettoinvesteringar och överlåtelseinkomster	**-1 319,8**	-366,4	**-1 374,2**	-435,7
Investeringar i och överlåtelseinkomster från immateriella och materiella tillgångar och övriga tillgångar	**1,6**	0,6	**1,6**	0,6
Investeringskassaflöde	**-1 318,2**	-365,8	**-1 372,7**	-435,1
Finansieringskassaflöde				
Utbetalda räntor på garantikapital och övrig vinstutdelning	**-0,6**	-0,7	**-0,6**	-0,7
Finansieringskassaflöde	**-0,6**	-0,7	**-0,6**	-0,7
Förändring i likvida medel	**-97,8**	107,3	**-111,5**	107,2
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	**717,9**	610,6	**717,9**	610,7
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	**620,1**	717,9	**606,5**	717,9

Noter till bokslutet

Bokslutsprinciper

Bokslutet upprättas enligt bokföringslagen, aktiebolagslagen, försäkringsbolagslagen och lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag samt enligt lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden. Därtill iakttas Social- och hälsovårdministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, bokföringsförordningen, beräkningsgrunder fastställda av Social- och hälsovårdministeriet samt Finansinspektionens föreskrifter.

Koncernbokslut

I koncernbokslutet konsolideras förutom moderbolaget de dotterbolag där moderbolagets andel av rösträtten för alla aktier direkt eller indirekt uppgår till mer än hälften (bestämmanderätt).

Moderbolaget har vid tidpunkten för bokslutet 203 (224) fastighetsbolag och 2 (2) andra bolag som dotterbolag. De bolag som ingår i koncernen presenteras i noterna.

Koncernbokslutet upprättas som ett sammandrag av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar, balansräkningar och noter. Vid upprättandet av koncernbokslutet elimineras intäkter och kostnader, vinstfördelning, fordringar och skulder mellan bolagen samt ömsesidigt aktieinnehav. Tieto Esy Ab konsolideras enligt kapitalandelsmetoden, eftersom Varma innehar 14,4 procent av aktierna i bolaget men mer än hälften av rösträtten för alla aktier. Dotterbolag som förvärvats under året konsolideras från anskaffningstidpunkten. Dotterbolag som sålts under året konsolideras i resultatet fram till försäljningstidpunkten. Minoritetens andel av resultatet och det egna kapitalet avskiljs till en separat post.

Koncernens interna aktieinnehav elimineras enligt förvärvsvärdemetoden. Den uppkomna koncernaktivan fördelas på tillgångarna i dotterbolagen i förhållande till deras gängse värde och den avskrivs enligt samma plan som dessa tillgångsposter. Uppskrivningar av aktier i koncernbolag bokförs i koncernbalansräkningen som uppskrivning av den fastighet som ägs av dotterbolaget i fråga.

Väsentliga intresseföretag i vilka koncernens andel är 20–50 procent av rösträtten för alla aktier konsolideras i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden. Bostads- och fastighetsbolag behandlas inte som intresseföretag. Att dessa lämnats okonsoliderade har ringa betydelse för koncernens resultat och egna kapital, eftersom kostnaderna för dessa bolag täcks med bolagsvederlag som uppbärs av delägarna.

Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva, där Varmakoncernen äger 50 procent av garantikapitalet och 25 procent av rösträtten, konsolideras inte i koncernbokslutet med anledning av begränsningar i bestämmanderätten och fördelningen av medel.

I koncernresultaträkningen inkluderas en andel av intresseföretagens resultat. I koncernbalansräkningen fogas till anskaffningsutgiften för intresseföretagen koncernens andel av de resultat som uppkommit efter förvärvet.

Intresseföretagen presenteras i noterna, nummer 12 och 13.

Placeringarnas bokföringsvärde

Byggnader och konstruktioner bokförs i balansräkningen under anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar eller till ett lägre gängse värde. Tidigare år har fastigheternas värden kunnat höjas genom uppskrivningar. Planenliga avskrivningar avdras också från intäktsförda uppskrivningar på byggnader.

Aktier och andelar värderas till anskaffningsutgiften eller till ett lägre gängse värde.

Finansmarknadsinstrumenten bokförs i balansräkningen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre gängse värde. Värdeförändringar på grund av fluktuationer i räntenivån bokförs emellertid inte. Skillnaden mellan finansmarknadsinstrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften periodiseras som ränteintäkter eller som minskning av sådana under finansmarknadsinstrumentens löptid. Motposten på periodiseringen som bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften anges i noterna till balansräkningen. Anskaffningsutgiften är ett medelpris som uträknas specifikt för varje finansmarknadsinstrument.

Lånefordringar bokförs i balansräkningen till nominellt värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Under tidigare räkenskapsperioder gjorda nedskrivningar på placeringar återförs resultatpåverkande till anskaffningsutgiften till den del som motsvarar höjningen av det gängse värdet.

Premiefordringar och andra fordringar

Premiefordringar och övriga fordringar värderas till nominellt värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Derivatkontrakt

Derivatkontrakt gjorda i säkringssyfte värderas som en helhet tillsammans med den post i balansräkningen som ska skyddas. Om inga värdeförändringar bokförs på den post i balansräkningen som ska skyddas, bokförs inte heller det skyddande kontraktet resultatpåverkande i bokslutet, såvida inte dess negativa värdeförändring överstiger den positiva värdeförändringen i den post som ska skyddas. Om återförd nedskrivning görs på det objekt som ska skyddas, bokförs värdeförändringen i det använda derivatkontraktet i sin helhet som kostnad. De uppkomna intäkterna och kostnaderna bokförs som korrigeringar av nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

Den genomförda och kalkylmässiga värdeförändringen i andra derivatkontrakt än sådana som gjorts i säkringssyfte bokförs som kostnad i resultaträkningen. Vinster och förluster som uppstår på grund av att kontrakten stängts eller upphört att gälla bokförs under räkenskapsperioden som intäkter eller kostnader för räkenskapsperioden.

Intäkter och kostnader av räntederivat bokförs i ränteintäkterna.

Avskrivningar enligt plan

Anskaffningsutgiften för byggnader inklusive materialdelar för byggnader, inventarier och utgifter med lång verkningstid avskrivs planenligt under sin verkningstid. Även intäktsförda uppskrivningar på byggnader avskrivs enligt plan. Avskrivningarna enligt plan görs lineärt enligt följande ekonomiska livslängder:

Bostads, kontors- och affärsbyggnader, hotell	40–60 år
Industri- och lagerbyggnader	25–50 år
Byggnadernas beståndsdelar	10 år
Maskiner och inventarier	7–10 år
IT-hårdvara	3 år
Transportmedel	5 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	5–10 år

Placeringarnas gängse värden

Fastigheternas och fastighetsaktiernas gängse värden fastställs specifikt för varje objekt på det sätt som Finansinspektionen förutsätter. Värderingarna baserar sig på kalkyler och utlåtanden av bolagets egna och utomstående experter.

Som gängse värden för noterade värdepapper används bokslutsdagens sista tillgängliga köpkurs eller, om sådan saknas, avslutskursen för bokslutsdagen.

Som gängse värde för andelar i kapitalfonder används den av förvaltningsbolaget angivna uppskattningen av det gängse värdet eller, om sådan saknas, anskaffningsutgiften. Som gängse värde för andelar i placeringsfonder används det sista tillgängliga fondandelsvärdet som beräknats av förvaltningsbolaget.

Som gängse värde för övriga aktier och andelar används anskaffningsutgiften eller ett sannolikt överlåtelsepris eller ett värde som grundar sig på balanssubstansen.

Finansmarknadsinstrumentens gängse värde baserar sig i första hand på marknadspriser. Om inget marknadspris finns att tillgå och placeringens värde inte kan fastställas tillförlitligt, används utomstående experters värderingar eller allmänt godkända beräkningsmodeller för fastställandet av det gängse värdet. Alternativt kan anskaffningsutgiften användas som gängse värde.

Som gängse värde för fordringar används fordringens nominella värde eller ett lägre sannolikt värde.

Derivatkontraktens gängse värden och relaterade ansvarsförbindelser och säkerheter

Fastställandet av gängse värden för derivatkontrakt samt ansvarsförbindelser och säkerheter som erhållits och getts för klarering av derivathandel presenteras i noterna under punkten ”Ansvarsförbindelser och ansvar som inte ingår i balansräkningen”.

Värdepapper som getts som lån

Värdepapper som getts som lån ingår i balansräkningen. Uppgifter om dessa presenteras i noterna till balansräkningen under punkten ”Säkerheter och ansvarsförbindelser”, ”Värdepapper som getts som lån” (nummer 31).

Räkenskapsperiodens vinst och eget kapital

I ett arbetspensionsförsäkringsbolag fastställs räkenskapsperiodens vinst i moderbolagets resultaträkning enligt beräkningsgrunder som fastställts på förhand av Social- och hälsovårdsministeriet. I noterna presenteras fördelningen av moderbolagets egna kapital mellan försäkringsbeståndet och ägarna av garantikapitalet.

Solvenskapital

Solvenskapitalet, som är den viktigaste solvensmätaren, fås när man från bolagets tillgångar enligt gängse värde drar av skulderna. Solvenskapitalet består av eget kapital, ackumulerade bokslutsdispositioner, värderingsdifferenser och ofördelat tilläggsförsäkringsansvar.

Från början av år 2013 har solvensen mätts med hjälp av ett solvenskapital, som även innefattar utjämningsbeloppet. Även solvenskraven har reviderats.

Minimikapitalkravet är en tredjedel av solvensgränsen. Solvensgränsen bestäms riskteoretiskt med beaktande av placeringarnas fördelning mellan olika tillgångsslag och deras inbördes korrelationer på det

sätt som anges i lagstiftningen. Vid beräkningen av gränsen klassificeras placeringarna enligt den faktiska risken.

Med solvensställning avses solvenskapitalets förhållande till solvensgränsen. Solvensgraden uträknas som solvenskapitalets förhållande till ansvarsskulden, som inte inkluderar ofördelat tillläggsförsäkringsansvar.

Solvenskapitalet och solvensgränsen presenteras i noterna till bokslutet.

Skatter

I resultaträkningen anges skatter enligt prestationsprincipen för den aktuella räkenskapsperioden och tidigare räkenskapsperioder.

Uppskjutna skatteskulder eller -fordringar beräknas inte på tillfälliga skillnader mellan posterna i resultaträkningen och de inkomster och utgifter som godkänts i beskattningen, såsom fastställda förluster eller skatteåterbäringsfordringar, eftersom bolagets nettoresultat fastställs enligt beräkningsgrunder som fastställts på förhand av Social- och hälsovårdsministeriet. Inte heller på de av koncernen ägda ömsesidiga fastighetsbolagen beräknas uppskjutna skatteskulder eller -fordringar, eftersom de inte är väsentliga för bolagen eller koncernen i fråga.

Placeringar i utländsk valuta

Placeringar i utländsk valuta anges i balansräkningen enligt kursen vid anskaffningstidpunkten eller till en lägre valutakurs för bokslutsdagen, dock så att man vid värderingen beaktar även inverkan av ändringen i värdepapperets marknadspris. Valutakursskillnaderna upptas som korrektivposter för inkomster och utgifter. Kassa och bankfordringar samt depositionernas valutakursskillnader liksom poster som inte kan hänföras direkt till korrigeringar av inkomster eller utgifter, bokförs som intäkter och kostnader för placeringsverksamheten. Vid fastställandet av gängse värden används de av Europeiska centralbanken noterade medelkurserna 31.12.

Funktionsspecifika driftskostnader och avskrivningar

Driftskostnader och avskrivningar av inventarier och utgifter med lång verkningstid inkluderas funktionsspecifikt i posterna i resultaträkningen. Driftskostnader som hänför sig till ersättningsverksamheten och främjandet av arbetsförmågan ingår i resultaträkningen under posten utbetalda ersättningar. Kostnader som hänför sig till placeringsverksamheten ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. I driftskostnaderna ingår kostnader för anskaffningen och handläggningen av försäkringar samt förvaltningen. De lagstadgade avgifterna ingår i förvaltningskostnaderna. Avskrivningar enligt plan på byggnader anges som kostnader för placeringsverksamheten.

Pensionsordningar och utredning över arvoden

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda är ordnat med ArPL-försäkringar och har kompletterats med frivilliga tilläggspensionsförsäkringar. Verkställande direktörens och hans ställföreträdares pensionsordningar presenteras i noterna (nummer 7). En utredning över löner och arvoden, som grundar sig på den finska koden för bolagsstyrning, har publicerats på bolagets webbplats och i årsredovisningen.

Balans- och resultaträkning till gängse värde

I noterna presenteras, utöver det som bestämmelserna förutsätter, även moderbolagets balansräkning och resultaträkning till gängse värde. Avsikten är att öka transparensen i arbetspensionsförsäkringsbolagets bokslutsinformation.

Huvudkomponenterna i det i balansräkningen separat angivna solvenskapitalet, som mäter solvensen, är det egna kapitalet, det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret och placeringarnas värderingsdifferenser. Även utjämningsbeloppet ingår i solvenskapitalet. Det för kundåterbäringar reserverade fördelade tilläggsförsäkringsansvaret och det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret anges på separata rader. Placeringarna och nettoavkastningen av placeringarna presenteras till gängse värde. Räntan som ska gottskrivas ansvarsskulden ingår i förändringen av ansvarsskulden. Driftskostnaderna för bolagets verksamhet har i resultaträkningen sammanförts på en rad.

Placeringarna grupperade enligt risk

Placeringarna och deras avkastningsprocent grupperade enligt risk har inkluderats i noterna. Vid uträkningen av placeringarnas avkastningsprocent iakttas samma föreskrifter av Finansinspektionen som vid uträkningen av nyckeltalen. Uträkningssättet beskrivs nedan under rubriken Nyckeltal och analyser.

Nyckeltal och analyser

Nyckeltalen och analyserna, som ger en bild av den ekonomiska utvecklingen, har uträknats och presenterats i enlighet med Finansinspektionens bestämmelser.

Nyckeltalen och analyserna för placeringsverksamheten och solvensen presenteras till gängse värde.

Nettointäkterna av placeringsverksamheten till gängse värde i förhållande till investerat kapital har uträknats enligt placeringstyp och placeringarnas sammanlagda belopp med beaktande av kassaflöden/transaktionsflöden som är tidsavvägda enligt dag eller månad.

Periodens avkastning har uträknas enligt en s.k. anpassad Dietz-formel (tids- och penningavvägd formel) på så sätt, att det investerade kapitalet beräknas genom att man till marknadsvärdet i periodens början lägger periodens kassaflöden (kassaflöde/transaktionsflöde = köp – försäljning – intäkter + utgifter) avvägda med den proportionella andel av hela perioden som kvarstår från transaktionsdagen till periodens slut.

Koncernbolag 31.12.2013

I Varmas koncernbokslut ingår följande dotterbolag:

As Oy Kuokkalan Tahkonkartano
As Oy Lahden Vilhon Vaakuna
As. Oy Espoon Amiraali
As. Oy Espoon Kyyhkysmäki 14
As. Oy Näkinkuja 4
Asunto Oy Helsingin Arabiankatu 2
Asunto Oy Espoon Keijumäki
Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki
Asunto Oy Espoon Lintuvaarantie 37-39
Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto
Asunto Oy Haukikoto
Asunto Oy Helsingin Haukilahdenkuja 13
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjäntien Huippu
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjäntien Kaarre
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjäntien Laakso
Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3
Asunto Oy Helsingin Klaneettitie
Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22
Asunto Oy Helsingin Päijänteentie 4-6
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30
Asunto Oy Helsingin Tyynenmerenkatu 5
Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4
Asunto Oy Järvenpään Bjarnenkuja 6
Asunto Oy Kokkovuori
Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 a
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 10
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 12
Asunto Oy Lahden Lahdenkatu 39
Asunto Oy Lahden Massinhovi
Asunto Oy Lahden Massinpoiju
Asunto Oy Merihauki
Asunto Oy Neilikkatie
Asunto Oy Oulun Lehmuskuja
Asunto Oy Paatsamatie 3
Asunto Oy Paratiisintie
Asunto Oy Siltavoudintie 1
Asunto Oy Tampereen Jankansampo
Asunto Oy Tampereen Kultaköynnös
Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 13
Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 9
Asunto Oy Tampereen Näsijärvenkatu 3
Asunto Oy Tampereen Palatsinraitti 1
Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6
Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22
Asunto Oy Tampereen Vihilahdenkontu
Asunto Oy Tervahovinkatu 12
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 70
Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2
Asunto Oy Turun Vilhonkatu 15

Asunto Oy Vantaan Käräjäkuja 1
Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5
Helsingin Kiinteistösijoitus Oy
Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13
Kiint. Oy Jyväskylän maalaiskunnan Kotikeskus
Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18
Kiinteistö Oy Ahertajantie 3
Kiinteistö Oy Arabian Parkki
Kiinteistö Oy Aspius
Kiinteistö Oy Atomitalo
Kiinteistö Oy Avia Prima
Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24
Kiinteistö Oy Elocinkulma 3
Kiinteistö Oy Espoon Kamreerintie 2
Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
Kiinteistö Oy Espoon Niittyhaka
Kiinteistö Oy Espoon Ruukinmestarintie 2
Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42
Kiinteistö Oy Gigahermia
Kiinteistö Oy Haunistenniitty
Kiinteistö Oy Heinolan Hevossaarentie 2
Kiinteistö Oy Helsingin Hiilipiha
Kiinteistö Oy Helsingin Hiiliranta
Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11-13
Kiinteistö Oy Helsingin Lemuntie 7
Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 28
Kiinteistö Oy Helsingin Putkitie 3
Kiinteistö Oy Helsingin Ratavartijankatu 5
Kiinteistö Oy Helsingin Ristipellontie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Suolakivenkatu 1
Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9-11
Kiinteistö Oy Helsinki Niittylänpolku 10
Kiinteistö Oy Hotelli Levihovi
Kiinteistö Oy Hotelli Torni
Kiinteistö Oy Hyvinkään Hämeenkatu 9
Kiinteistö Oy Hämeentie 135
Kiinteistö Oy Ilmailunkatu 7
Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 15-17
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 22 A
Kiinteistö Oy Joensuun Linjatie 2
Kiinteistö Oy Joensuun Pilkontie 3
Kiinteistö Oy John Stenberginranta 2
Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kylmälahdentie 6
Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi
Kiinteistö Oy Jyväskylän Saarijärventie 50-52
Kiinteistö Oy Jyväskylän Sorastajantie 1
Kiinteistö Oy Jyväskylän Tourulantie 13
Kiinteistö Oy Kaakkurinhovi
Kiinteistö Oy Kaakkurinkulman Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kaikukatu 7
Kiinteistö Oy Keskustahotelli

Kiinteistö Oy Koirasaarentie 1
Kiinteistö Oy Koroppa
Kiinteistö Oy Koskikastanja
Kiinteistö Oy Kotkan Jumalniementie 2
Kiinteistö Oy Kotkan Jumalniementie 8
Kiinteistö Oy Kouvolan Lehtikaari 3
Kiinteistö Oy Kouvolan Tommolankatu 18
Kiinteistö Oy Kuntotalo
Kiinteistö Oy Kuopion Lukkosalmenportti
Kiinteistö Oy Kuusankosken Puhjonrinne
Kiinteistö Oy Lahden Jussilankatu 6
Kiinteistö Oy Lahden Makasiininkatu 3
Kiinteistö Oy Lahden Tupalankatu 3
Kiinteistö Oy Lahden Virastotalo
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Kodinkeskus
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Korpikunnaankatu 1
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Patria
Kiinteistö Oy Lassilanlinna
Kiinteistö Oy Lohjan Sampotalo
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 1
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 2
Kiinteistö Oy Lohjanharjun Kauppapuisto 3a
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 4
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 5
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12 A
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 13
Kiinteistö Oy Mannerheimintien Pysäköintilaitos
Kiinteistö Oy Menotie 1
Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1
Kiinteistö Oy Nihtitorpankuja 4
Kiinteistö Oy Nokian Nuijamiestentie 5
Kiinteistö Oy Nummenvaara
Kiinteistö Oy Oulun Aurora
Kiinteistö Oy Oulun Kallisensuora 5
Kiinteistö Oy Oulun Tyrnäväntie 6
Kiinteistö Oy Oulun Uusikatu 72
Kiinteistö Oy Oulunkyläntori 1
Kiinteistö Oy Palokanvarma
Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti
Kiinteistö Oy Pharma City
Kiinteistö Oy Pirkkalan Myllyhaantie
Kiinteistö Oy Pirkkalan Sorkkalantie 394
Kiinteistö Oy Pirkkalan Vesalanportti
Kiinteistö Oy Porin Eteläväylä 2
Kiinteistö Oy Porin Itsenäisyydenkatu 5
Kiinteistö Oy Porin Satakunnankatu 39
Kiinteistö Oy Porvoon Ratsumestarinkatu 3
Kiinteistö Oy Primulan Herkkupaja
Kiinteistö Oy Pyynikin Trikoo
Kiinteistö Oy Quartetto Gongi
Kiinteistö Oy Rajalla
Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2
Kiinteistö Oy Salmisaaren Liikuntakeskus
Kiinteistö Oy Savonkatu 21

Kiinteistö Oy Seinäjoen Puskantie 13
Kiinteistö Oy Seinäjoen Rengastie 4
Kiinteistö Oy Sinihelmi
Kiinteistö Oy Sipoon Kaskikylänkuja 2
Kiinteistö Oy Sompasaaren Tukoeka
Kiinteistö Oy Spektrin Trio
Kiinteistö Oy Suometsänkaari 2
Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi
Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 7
Kiinteistö Oy Tampereen Hyllilänkatu 17
Kiinteistö Oy Tampereen Sarankulmankatu 20 A
Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
Kiinteistö Oy Tavastkulla
Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
Kiinteistö Oy Tekniikantie 4
Kiinteistö Oy Teräslautelanrinne
Kiinteistö Oy Tietotalo
Kiinteistö Oy Tilkan Paletti
Kiinteistö Oy Turun Aninkaistenkatu 13
Kiinteistö Oy Vaasan Monopol Fastighets Ab
Kiinteistö Oy Vaasan Producta I
Kiinteistö Oy Vaasan Sampotalo
Kiinteistö Oy Vallilan toimisto
Kiinteistö Oy Vantaa Jokiniementie 31
Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
Kiinteistö Oy Vantaan Tasetie 8
Kiinteistö Oy Varmantalo
Kiinteistö Oy Vierumäen Portti
Kiinteistöosakeyhtiö Iisalmen Lammenkaari 4
Kiinteistöosakeyhtiö Mikkelin Karikontie 101
Kiinteistöosakeyhtiö Varma
Old Mill Oy
Osakevarma Oy
Oy Ässäkeskus Ab
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy
P-Turkuparkki Oy
Saimaan Kylpyläkiinteistöt Oy
Tampereen Kiinteistö Invest Oy
Tieto Esy Oy
Upper Limit Oy
Vaasa Hitec Park Oy
Valtamaat Osakeyhtiö
Ässäparkki Oy

Följande 21 fastighetsbolag föll bort under redovisningsåret:
Asunto Oy Espoon Kiskottajankuja 4
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 3
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 5
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 7
Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 1
Asunto Oy Niittymaanpuisto
Asunto Oy Raision Tasontorni

Asunto Oy Rovaniemen Välirakka
Asunto Oy Taivalpolku
Asunto Oy Vantaan Ruostekuja 3
Kiinteistö Oy Arppentie 6 B
Kiinteistö Oy Espoon Kattilantanhua 6
Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne 1
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Katsastusmiehentie 6
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Tiiriö
Kiinteistö Oy Kuopion Koiravedenkatu 10
Kiinteistö Oy Kuparitie 2
Kiinteistö Oy Louhelan Hoivakodit
Kiinteistö Oy Oulun Tulliväylä 3
Kiinteistö Oy Pitkäniemen R15
Kiinteistö Oy Vaasan Huvilatie 2

I koncernen ingår därtill följande 21 intressebolag:
Kamreerintien Pysäköintitalo Oy
Kiinteistö Oy Elocinkulma 1
Kiinteistö Oy Karkkilan Sähkökiinteistö
Kiinteistö Oy Liikejalava
Kiinteistö Oy Pyynikin Parkki
Kiinteistö Oy Selloparkki
Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus
Martinparkki Oy
NV Kiinteistösijoitus Oy
Näkin Pihapuistikko II Oy
Oulun Lehmusparkki Oy
Poha-Pysäköinti Oy
Realia Holding Oy
Ruohoparkki Oy
SATO Oyj
Spektri Business Oy
Spektri-Park Oy
Technopolis Oyj
Vaasan Toripysäköinti Oy
Vakuutusosakeyhtiö Garantia
VVT Kiinteistösijoitus Oy

Ett nytt intressebolag har inkluderats i Varmas koncernbokslut:
Finnprotein Oy

Noter till resultaträkningen

1. Premieinkomst

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Direktförsäkring				
Basförsäkring enligt ArPL				
Arbetsgivarens andel	**3 095,0**	3 072,1	**3 095,0**	3 072,1
Arbetstagarens andel	**970,6**	962,7	**970,6**	962,7
	4 065,6	4 034,7	**4 065,6**	4 034,7
Tilläggspensionsförsäkring enligt APL	**5,4**	6,3	**5,4**	6,3
Försäkring enligt minimivilloren i FöPL	**187,2**	189,7	**187,2**	189,7
	4 258,1	4 230,8	**4 258,1**	4 230,8
Återförsäkring	**0,0**	0,0	**0,0**	0,0
Premieinkomst före återförsäkrares andel	**4 258,1**	4 230,8	**4 258,1**	4 230,8
Återförsäkrares andel	**-0,2**	-0,1	**-0,2**	-0,1
Premieinkomst [1)]	**4 258,0**	4 230,7	**4 258,0**	4 230,7
Kreditförluster på premiefordringar				
ArPL	**17,6**	14,6	**17,6**	14,6
FöPL	**1,8**	1,8	**1,8**	1,8
	19,4	16,4	**19,4**	16,4

[1)] Med avdrag för kreditförluster

2. Utbetalda ersättningar

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Direktförsäkring				
Utbetalats till pensionstagare				
Basförsäkring enligt ArPL	**4 441,6**	4 168,1	**4 441,6**	4 168,1
Tilläggspensionsförsäkring enligt APL	**101,0**	100,8	**101,0**	100,8
Försäkring enligt minimivillkoren i FöPL	**243,4**	230,9	**243,4**	230,9
Tilläggspensionsförsäkring enligt FöPL	**0,7**	0,6	**0,7**	0,6
	4 786,7	4 500,5	**4 786,7**	4 500,5
Mottagen ersättning för ansvarsfördelning [1]				
ArPL-pensioner	**-115,4**	-151,7	**-115,4**	-151,7
FöPL-pensioner	**-39,8**	-33,7	**-39,8**	-33,7
Andel av premien för arbetslöshetsförsäkringsfonden och av kostnadsfördelningen för pensionsdelar som tillvuxit under perioder utan lön	**-172,4**	-141,7	**-172,4**	-141,7
Statens FöPL-andel	**-13,2**	-5,7	**-13,2**	-5,7
Statens StPEL-ersättning	**-0,2**	-0,1	**-0,2**	-0,1
	-341,1	-332,9	**-341,1**	-332,9
Återförsäkring	**-0,0**	0,0	**-0,0**	0,0
	4 445,6	4 167,6	**4 445,6**	4 167,6
Kostnader för handläggning av ersättningar	**37,5**	48,3	**37,5**	48,3
Kostnader för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan [2]	**6,5**	6,5	**6,5**	6,5
Utbetalda ersättningar före återförsäkrares andel	**4 489,7**	4 222,5	**4 489,7**	4 222,5
Återförsäkrares andel	**-0,1**	-0,1	**-0,1**	-0,1
Utbetalda ersättningar sammanlagt	**4 489,6**	4 222,4	**4 489,6**	4 222,4

[1] I betald/mottagen ersättning för ansvarsfördelning inkluderas inte premieandelen för arbetslöshetsförsäkringsfonden, kostnadsfördelningen för pensionsdelar som tillvuxit under perioder utan lön, andelen för statens FöPL-andel eller StPEL-ersättning.

[2] Under åren 2000-2013 uppgick de delar för hantering av risken för arbetsoförmåga som ingår i Varmas premieinkomst till sammanlagt 67 miljoner euro, och de användes till 98 procent till arbetshälsoprojekt som en del av ersättningskostnaderna. År 2013 uppgick hanteringsdelarna till 5,4 miljoner euro och överföringen till ersättningskostnader var 6,5 miljoner euro.

3. Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamheten

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Intäkter av placeringsverksamheten				
Intäkter av placeringar i företag inom samma koncern				
Utdelningsintäkter	**0,4**	0,4		
	0,4	0,4		
Intäkter av placeringar i intresseföretag				
Utdelningsintäkter	**17,2**	13,4		
	17,2	13,4		
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Ränteintäkter				
Koncernbolag	**47,1**	42,1		
Övriga			**0,9**	0,7
Övriga intäkter	**293,3**	298,1	**319,4**	322,2
	340,4	340,1	**320,3**	322,9
Intäkter av övriga placeringar				
Utdelningsintäkter	**384,9**	421,8	**385,1**	421,9
Ränteintäkter	**391,4**	365,2	**391,4**	365,2
Övriga intäkter	**1 060,7**	602,9	**1 060,7**	602,9
	1 837,1	1 389,9	**1 837,2**	1 390,0
	2 195,1	1 743,9	**2 157,5**	1 712,9
Återförda nedskrivningar	**227,4**	326,7	**227,4**	326,7
Försäljningsvinster	**1 393,1**	1 365,1	**1 395,1**	1 364,6
Sammanlagt	**3 815,6**	3 435,7	**3 780,0**	3 404,2
Kostnader för placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar	**-182,1**	-183,0	**-89,9**	-88,0
Kostnader för övriga placeringar	**-663,9**	-943,6	**-663,9**	-943,6
Räntekostnader	**-1,3**	-0,7	**-1,3**	-0,7
	-847,4	-1 127,3	**-755,1**	-1 032,4
Nedskrivningar och avskrivningar				
Nedskrivningar	**-536,4**	-490,3	**-481,4**	-485,2
Byggnadsavskrivningar enligt plan	**-18,2**	-18,8	**-149,8**	-109,7
	-554,6	-509,1	**-631,2**	-594,9
Försäljningsförluster	**-462,9**	-925,7	**-462,9**	-925,7
Sammanlagt	**-1 864,8**	-2 562,2	**-1 849,2**	-2 553,0
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	**1 950,7**	873,5	**1 930,8**	851,2

4. Posten "Driftskostnader" i resultaträkningen

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Utgifter för anskaffning av försäkringar				
Provisioner för direktförsäkringen	**1,5**	1,5	**1,5**	1,5
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	**9,8**	8,9	**9,8**	8,9
	11,3	10,3	**11,3**	10,3
Kostnader för handläggning av försäkringar	**37,3**	36,3	**37,3**	36,3
Förvaltningskostnader				
Lagstadgade avgifter				
PSC:s kostnadsdel	**10,1**	8,3	**10,1**	8,3
Justitieförvaltningsavgift	**1,1**	1,1	**1,1**	1,1
Tillsynsavgift till Finansinspektionen	**0,6**	0,6	**0,6**	0,6
	11,8	10,0	**11,8**	10,0
Övriga förvaltningskostnader	**15,3**	15,4	**15,3**	15,4
	75,6	72,0	**75,6**	72,0

5. Totala driftskostnader enligt funktion

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Utbetalda ersättningar				
Kostnader för handläggning av ersättningar	**37,5**	48,3	**37,5**	48,3
Kostnader för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	**6,5**	6,5	**6,5**	6,5
	44,1	54,8	**44,1**	54,8
Driftskostnader	**75,6**	72,0	**75,6**	72,0
Kostnader för skötseln av placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar	**4,3**	5,1	**4,3**	5,1
Kostnader för övriga placeringar	**18,7**	16,7	**18,7**	16,7
	23,0	21,8	**23,0**	21,8
Totala driftskostnader sammanlagt	**142,7**	148,7	**142,7**	148,7

6. Personalkostnader

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Löner och arvoden	**37,9**	37,0	**37,9**	37,0
Pensionskostnader	**6,7**	6,7	**6,7**	6,7
Övriga lönebikostnader	**4,5**	4,6	**4,5**	4,6
Sammanlagt	**49,1**	48,3	**49,1**	48,3

7. Ledningens löner och arvoden

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Verkställande direktören och hans ställföreträdare	**1,0**	1,1	**1,0**	1,1
Styrelseledamöter och ersättare	**0,4**	0,3	**0,4**	0,3
Ledamöter och ersättare i förvaltningsrådet	**0,1**	0,1	**0,1**	0,1
Sammanlagt	**1,6**	1,5	**1,6**	1,5
Genomsnittligt antal anställda under räkenskapsperioden	**565**	572	**565**	572

Verkställande direktör Matti Vuorias lön och naturaförmåner uppgick till 739 684 euro. Pensionsförmånen enligt den frivilliga tilläggspensionsförsäkring som tecknats för Vuoria är 60 procent av den pensionsgrundande lönen för tilläggspensionen, som grundar sig på inkomsterna från de två mellersta av de fyra senaste åren. Vuoria intjänar ingen tilläggspension enligt tilläggspensionsförsäkringen efter att han har fyllt 60 år 14.3.2011.

Verkställande direktörens ställföreträdare Risto Murtos lön och naturaförmåner uppgick till 308 327 euro. Styrelsen har utnämnt den 22 augusti 2013 Risto Murto till verkställande direktör från och med 1.1.2014. Risto Murtos pensionsålder är 63 år och pensionen är 60 procent av den beräknade pensionslönen.

8. Revisorsarvoden

1.1–31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
KPMG Oy Ab				
Revisionsarvoden	**0,2**	0,2	**0,2**	0,2
Skatterådgivning	**0,0**	0,0	**0,0**	0,0
Övriga arvoden	**0,1**	0,1	**0,1**	0,1
Övriga samfund				
Skatterådgivning	**0,1**	0,0	**0,1**	0,0

9. Inkomstskatter

Kalkylmässig skatteskuld eller -fordran av ackumulerade bokslutsdispositioner eller andra tillfälliga skillnader mellan bokslutsmässiga och skattemässiga värden har inte införts i balansräkningen, eftersom realiseringen av dessa kalkylmässiga skatteskulder eller -fordringar inte kan betraktas som sannolik i ett bolag och en koncern som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring.

Noter till balansräkningen

10. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, moderbolaget

31.12, mn €	**Återstående anskaffningsutgift 2013**	**Bokförings-värde 2013**	**Gängse värde 2013**	Återstående anskaffningsutgift 2012	Bokförings-värde 2012	Gängse värde 2012
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	**469,2**	**485,4**	**638,2**	477,3	493,9	678,4
Koncernbolagsaktier	**1 505,6**	**1 505,6**	**2 125,8**	1 604,3	1 604,3	2 226,9
Övriga fastighetsaktier	**26,8**	**26,8**	**30,6**	27,9	27,9	31,0
Lånefordringar hos koncernföretag	**856,3**	**856,3**	**856,3**	982,6	982,6	982,6
Fordringar hos fastighetsbolag	**93,0**	**93,0**	**93,0**	47,0	47,0	47,0
Placeringar i företag inom samma koncern						
Aktier och andelar	**4,3**	**4,3**	**4,3**	4,3	4,3	4,3
Placeringar i intresseföretag						
Aktier och andelar	**248,5**	**248,5**	**468,8**	185,5	185,5	364,5
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	**15 374,6**	**15 374,6**	**20 581,3**	12 547,4	12 547,4	15 968,4
Penningmarknadsinstrument	**9 911,5**	**9 911,5**	**10 258,2**	10 277,2	10 277,2	11 156,9
Fordringar på inteckningslån	**362,6**	**362,6**	**362,6**	439,5	439,5	439,5
Övriga lånefordringar	**1 599,7**	**1 599,7**	**1 600,2**	1 935,8	1 935,8	1 937,3
	30 452,0	**30 468,2**	**37 019,3**	28 528,7	28 545,3	33 836,7
I den återstående anskaffningsutgiften för penningmarknadsinstrument ingår:						
Skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter (+) eller som en minskning (-) av dessa	**-132,7**			-161,4		
I bokföringsvärdet ingår						
Intäktsförda uppskrivningar		**16,2**			16,6	
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gängse värde och bokföringsvärde)			**6 641,0**			5 431,7

11. Placeringarnas gängse värde och värderingsdifferens, koncernen

31.12, mn €	**Återstående anskaffningsutgift 2013**	**Bokföringsvärde 2013**	**Gängse värde 2013**	Återstående anskaffningsutgift 2012	Bokföringsvärde 2012	Gängse värde 2012
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	**2 829,8**	**2 845,9**	**3 765,2**	3 020,7	3 037,3	3 987,9
Övriga fastighetsaktier	**26,8**	**26,8**	**30,6**	27,9	27,9	31,0
Fordringar hos fastighetsbolag						
Placeringar i företag inom samma koncern						
Aktier och andelar	**0,8**	**0,8**	**0,9**	0,7	0,7	0,9
Placeringar i intresseföretag						
Aktier och andelar	**301,1**	**301,1**	**468,8**	217,3	217,3	364,5
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	**15 390,7**	**15 390,7**	**20 597,4**	12 556,9	12 556,9	16 059,0
Penningmarknadsinstrument	**9 911,5**	**9 911,5**	**10 258,2**	10 255,0	10 255,0	11 172,4
Fordringar på inteckningslån	**362,6**	**362,6**	**362,6**	439,5	439,5	439,5
Övriga lånefordringar	**1 599,7**	**1 599,7**	**1 600,2**	1 935,8	1 935,8	1 937,5
	30 423,0	**30 439,1**	**37 084,0**	28 481,5	28 498,1	33 992,6
I den återstående anskaffningsutgiften för penningmarknadsinstrument ingår:						
Skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter (+) eller som en minskning (-) av dessa	**-132,7**			-161,4		
I bokföringsvärdet ingår						
Intäktsförda uppskrivningar		**16,2**			16,6	
Värderingsdifferens (skillnaden mellan gängse värde och bokföringsvärde)			**6 644,9**			5 494,5

12. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, moderbolaget

31.12.2013, mn €	
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	
Anskaffningsutgift 1.1	**4,3**
Anskaffningsutgift 31.12	**4,3**
Aktier och andelar i intresseföretag	
Anskaffningsutgift 1.1	**185,5**
Ökningar	**63,0**
Anskaffningsutgift 31.12	**248,5**

Aktier och andelar i företag inom samma koncern

31.12.2013	Hemort	Andel av alla aktier	Andel av alla röster	**Bokförings-värde mn €**
Tieto Esy Ab	Helsingfors	14,4 %	50,1 %	**0,9**
Osakevarma Oy	Helsingfors	100,0 %	100,0 %	**3,3**
				4,3
Bostads- och fastighetsbolag				**1 560,6**

Aktier och andelar i intresseföretag

31.12.2013	Hemort	Andel av alla aktier	Andel av alla röster	**Bokförings-värde mn €**
Finnprotein Oy	Nykarleby	33,0 %	33,0 %	**0,0**
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsingfors	45,0 %	45,0 %	**0,0**
Realia Holding Oy	Helsingfors	20,6 %	20,6 %	**7,7**
SATO Oyj	Helsingfors	45,7 %	45,7 %	**149,5**
Technopolis Oyj	Uleåborg	24,0 %	24,0 %	**83,0**
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsingfors	40,0 %	40,0 %	**0,0**
Försäkringsaktiebolaget Garantia	Helsingfors	30,5 %	30,5 %	**8,4**
				248,5
Bostads- och fastighetsbolag				**11,4**

13. Placeringar i företag inom samma koncern och i intresseföretag, koncernen

31.12.2013, mn €	
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	
Anskaffningsutgift 1.1	**0,7**
Ökningar	**0,4**
Minskningar	**-0,3**
Anskaffningsutgift 31.12	**0,8**
Aktier och andelar i intresseföretag	
Anskaffningsutgift 1.1	**217,3**
Ökningar	**84,3**
Minskningar	**-0,4**
Anskaffningsutgift 31.12	**301,1**

Aktier och andelar i företag inom samma koncern

31.12.2013	Hemort	Andel av alla aktier	Andel av alla röster	**Bokförings-värde mn €**
Tieto Esy Ab	Helsingfors	14,4 %	50,1 %	**0,8**
				0,8

Aktier och andelar i intresseföretag

31.12.2013	Hemort	Andel av alla aktier	Andel av alla röster	**Bokförings-värde mn €**
Finnprotein Oy	Nykarleby	33,0 %	33,0 %	**0,0**
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsingfors	45,0 %	45,0 %	**0,0**
Realia Holding Oy	Helsingfors	20,6 %	20,6 %	**5,7**
SATO Oyj	Helsingfors	45,7 %	45,7 %	**202,8**
Technopolis Oyj	Uleåborg	24,9 %	24,9 %	**83,2**
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsingfors	40,0 %	40,0 %	**0,0**
Försäkringsaktiebolaget Garantia	Helsingfors	30,5 %	30,5 %	**9,4**
				301,1
Bostads- och fastighetsbolag				**22,6**

14. Förändringar i fastighetsplaceringar

31.12.2013, mn €	Moderbolaget Fastigheter och fastighets-aktier	Moderbolaget Lånefordringar hos företag inom samma koncern	Koncernen Fastigheter och fastighets-aktier
Anskaffningsutgift 1.1	**2 516,1**	**1 029,6**	**4 210,1**
Ökningar	**49,1**	**58,8**	**70,4**
Minskningar	**-81,3**	**-139,1**	**-138,7**
Anskaffningsutgift 31.12	**2 484,0**	**949,3**	**4 141,9**
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**-193,8**		**-970,4**
Ackumulerade avskrivningar på sålda objekt	**3,4**		**32,0**
Avskrivningar under räkenskapsperioden	**-18,2**		**-96,4**
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**-208,5**		**-1 034,8**
Nedskrivningar 1.1	**-212,8**		**-191,1**
Nedskrivningar på sålda objekt	**3,6**		**3,7**
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	**-67,2**		**-63,1**
Återförda nedskrivningar	**2,5**		
Nedskrivningar 31.12	**-273,8**		**-250,5**
Uppskrivningar 1.1	**16,6**		**16,6**
Uppskrivningar av sålda objekt	**-0,4**		**-0,4**
Uppskrivningar 31.12	**16,2**		**16,2**
Bokföringsvärde 31.12	**2 017,8**	**949,3**	**2 872,8**

15. Fastighetsplaceringar i eget bruk

31.12.2013, mn €	Moderbolaget	Koncernen
Återstående anskaffningsutgift	**84,4**	**84,4**
Bokföringsvärde	**84,4**	**84,4**
Gängse värde	**98,8**	**98,8**

16. Moderbolagets övriga placeringar, aktier och andelar

31.12.2013	Andel av aktierna %	Bokförings-värde mn €	Marknads-värde mn €
Noterade aktier			
Finländska			
Affecto Abp	**1,4**	**1,4**	**1,4**
Ahlstrom Abp	**3,3**	**12,6**	**12,6**
Aktia Bank Abp	**4,0**	**15,3**	**21,6**
Alma Media Abp	**7,1**	**15,9**	**15,9**
Amer Sports Oyj	**7,0**	**61,4**	**125,2**
Aspo Abp	**4,7**	**6,1**	**8,7**
Atria Abp	**1,9**	**4,0**	**4,0**
CapMan Abp	**4,3**	**4,2**	**4,2**
Cargotec Oyj	**4,7**	**73,5**	**81,7**
Caverion Abp	**6,2**	**0,0**	**68,8**
Componenta Abp	**8,1**	**3,9**	**3,9**
Comptel Oyj	**4,8**	**2,4**	**2,4**
Cramo Oyj	**2,3**	**12,1**	**14,9**
Digia Oyj	**3,6**	**2,9**	**2,9**
Elisa Abp	**5,6**	**116,8**	**177,8**
Etteplan Oyj	**4,1**	**2,6**	**2,6**
Finnair Abp	**0,5**	**1,7**	**1,7**
Fiskars Oyj Abp	**3,0**	**24,9**	**48,3**
Fortum Abp	**0,6**	**82,1**	**82,6**
F-Secure Oyj	**8,6**	**25,5**	**25,5**
Glaston Oyj Abp	**8,9**	**6,8**	**6,8**
HKScan Abp	**6,8**	**14,1**	**14,1**
Honkarakenne Oyj	**4,3**	**0,6**	**0,6**
Incap Abp	**7,0**	**0,8**	**0,8**
Kemira Oyj	**6,1**	**115,1**	**115,1**
Kesko Abp	**1,1**	**16,7**	**30,3**
Kesla Oyj	**4,4**	**0,7**	**0,7**
KONE Oyj	**1,1**	**69,5**	**169,5**
Konecranes Abp	**1,9**	**21,5**	**30,8**
Lassila & Tikanoja Oyj	**1,5**	**6,7**	**9,1**
Lemminkäinen Oyj	**4,2**	**12,5**	**12,5**
Marimekko Oyj	**4,8**	**3,4**	**3,8**
Metso Abp	**1,9**	**90,2**	**90,2**
Metsä Board Oyj	**4,9**	**49,9**	**49,9**
Munksjö Oyj	**3,0**	**6,2**	**7,9**
Neste Oil Abp	**1,3**	**46,4**	**48,7**
Nokia Abp	**2,3**	**315,0**	**496,6**
Nokian Renkaat Oyj	**6,8**	**147,4**	**313,8**
Okmetic Oyj	**2,8**	**1,6**	**2,3**
Olvi Oyj	**2,0**	**7,4**	**11,8**
Oriola-KD Abp	**4,2**	**15,5**	**16,2**
Outokumpu Oyj	**1,1**	**9,6**	**9,6**
Outotec Oyj	**4,4**	**43,4**	**61,2**
PKC Group Oyj	**2,4**	**4,4**	**13,9**
Pohjola Bank Abp	**0,1**	**2,5**	**4,2**
Ponsse Oyj	**1,4**	**1,6**	**3,8**
Pöyry Oyj	**4,7**	**11,3**	**11,3**
Raisio Abp	**0,1**	**0,5**	**0,9**

Ramirent Oyj	**6,2**	**61,7**	**61,7**
Rautaruukki Abp	**2,5**	**23,7**	**23,7**
Raute Abp	**1,3**	**0,4**	**0,4**
Restamax Oyj	**1,9**	**1,2**	**1,2**
Sampo Abp	**7,8**	**350,6**	**1 568,0**
Sanitec Oyj	**0,3**	**2,4**	**2,7**
Sanoma Abp	**0,5**	**5,0**	**5,0**
Sievi Capital Plc	**1,0**	**0,6**	**0,6**
Solteq Oyj	**4,3**	**0,7**	**0,9**
Sponda Oyj	**10,3**	**93,1**	**99,2**
SRV Group Oyj	**1,2**	**1,7**	**1,7**
Stockmann Oyj Abp	**3,1**	**24,6**	**24,6**
Stora Enso Oyj	**2,0**	**114,0**	**114,0**
Suominen Oyj	**9,1**	**10,1**	**10,6**
Teleste Oyj	**2,8**	**2,2**	**2,2**
Tieto Abp	**2,1**	**25,4**	**25,4**
Tikkurila Oyj	**5,7**	**37,4**	**49,6**
Tulikivi Oyj	**4,7**	**0,9**	**0,9**
UPM-Kymmene Oyj	**2,2**	**137,8**	**142,1**
Uponor Oyj	**7,1**	**50,0**	**73,4**
Vaisala Oyj	**0,9**	**2,9**	**3,6**
Wulff-Yhtiöt Oyj	**6,8**	**0,7**	**0,7**
Wärtsilä Oyj Abp	**5,2**	**144,7**	**367,0**
YIT Abp	**6,6**	**85,7**	**85,7**
Övriga		**0,7**	**1,5**
Finländska aktier sammanlagt		**2 668,8**	**4 909,7**

31.12.2013	**Andel av aktierna %**	**Bokförings-värde mn €**	**Gängse värde mn €**
Utländska			
Belgien			
Ageas SA/NV	**0,0**	**1,1**	**1,3**
Anheuser-Busch InBev NV	**0,0**	**6,6**	**7,6**
Belgacom SA	**0,0**	**0,7**	**0,7**
Colruyt SA	**0,0**	**1,1**	**1,1**
Delhaize Group SA	**0,0**	**1,4**	**1,6**
Groupe Bruxelles Lambert SA	**0,0**	**1,3**	**1,4**
KBC Groep NV	**0,0**	**1,0**	**1,0**
Telenet Group Holding NV	**0,0**	**0,2**	**0,2**
UCB SA	**0,0**	**2,0**	**2,3**
Bermuda			
Atlantica Tender Drilling Ltd	**1,4**	**3,6**	**3,6**
Avance Gas Holding Ltd	**1,0**	**2,8**	**3,6**
Frontline Ltd/Bermuda	**0,9**	**9,7**	**13,3**
North Atlantic Drilling Ltd	**0,5**	**8,0**	**8,1**
Odfjell Drilling Ltd	**0,9**	**8,2**	**8,2**
Seadrill Ltd	**0,1**	**19,2**	**19,2**
Caymanöarna			
Polarcus Ltd	**3,7**	**10,4**	**10,4**
Siem Offshore Inc	**1,7**	**7,4**	**7,6**
Cypern			
Ocean Rig UDW Inc	**0,3**	**5,3**	**6,0**

Prosafe SE	**0,1**	**1,4**	**1,4**
Danmark			
AP Moeller - Maersk A/S	**0,0**	**5,7**	**6,7**
Carlsberg A/S	**0,0**	**3,2**	**3,4**
Coloplast A/S	**0,0**	**1,2**	**1,5**
Danske Bank A/S	**0,0**	**1,6**	**2,0**
GN Store Nord A/S	**0,0**	**1,0**	**1,3**
Novo Nordisk A/S	**0,0**	**9,8**	**10,2**
Novozymes A/S	**0,0**	**1,1**	**1,4**
TDC A/S	**0,0**	**1,2**	**1,4**
Frankrike			
Alcatel-Lucent/France	**0,0**	**1,8**	**2,2**
Arkema SA	**0,1**	**4,7**	**5,1**
Atos Origin SA	**0,0**	**1,3**	**1,4**
AXA SA	**0,0**	**6,2**	**7,8**
BNP Paribas SA	**0,0**	**5,0**	**7,0**
Bourbon SA	**0,3**	**5,1**	**5,1**
Bouygues SA	**0,0**	**1,1**	**1,4**
Cap Gemini SA	**0,0**	**1,8**	**1,9**
Carrefour SA	**0,0**	**3,5**	**4,5**
Casino Guichard Perrachon SA	**0,0**	**2,1**	**2,3**
Christian Dior SA	**0,0**	**1,7**	**1,8**
Cie de St-Gobain	**0,0**	**3,0**	**3,7**
Cie Generale de Geophysique - Veritas	**0,1**	**3,2**	**3,2**
Cie Generale des Etablissements Michelin	**0,0**	**2,9**	**2,9**
Cie Generale d'Optique Essilor International SA	**0,0**	**1,9**	**2,0**
Danone	**0,0**	**5,8**	**6,0**
EDF SA	**0,0**	**1,2**	**1,7**
Etablissements Maurel et Prom	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Eutelsat Communications SA	**0,0**	**0,5**	**0,5**
GDF Suez	**0,0**	**5,8**	**5,9**
Hermes International	**0,0**	**0,6**	**0,7**
Kering	**0,0**	**2,9**	**2,9**
Lafarge SA	**0,0**	**1,7**	**2,0**
Legrand SA	**0,0**	**1,6**	**2,0**
L'Oreal SA	**0,0**	**8,9**	**10,4**
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SA	**0,0**	**6,0**	**6,0**
Orange	**0,0**	**2,0**	**2,1**
Pernod-Ricard SA	**0,0**	**2,1**	**2,1**
Peugeot SA	**0,0**	**0,8**	**0,8**
Publicis Groupe SA	**0,0**	**1,8**	**2,5**
Remy Cointreau SA	**0,1**	**1,8**	**1,8**
Renault SA	**0,0**	**7,3**	**7,3**
Rexel SA	**0,0**	**1,8**	**1,9**
Sanofi	**0,0**	**17,7**	**18,6**
Schneider Electric SA	**0,0**	**5,5**	**5,9**
Societe BIC SA	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Societe Generale SA	**0,0**	**2,5**	**3,8**
Suez Environnement Co	**0,0**	**0,6**	**0,8**
Tarkett SA	**0,2**	**2,8**	**2,8**
Technip SA	**0,0**	**1,3**	**1,4**
Teleperformance SA	**0,2**	**2,3**	**4,6**
Total SA	**0,0**	**8,9**	**9,7**
Ubisoft Entertainment SA	**0,2**	**1,4**	**2,0**
Valeo SA	**0,0**	**1,1**	**1,2**

Wendel SA	**0,0**	**0,7**	**1,0**
Veolia Environnement SA	**0,0**	**0,8**	**1,0**
Vinci SA	**0,0**	**4,0**	**5,1**
Vivendi SA	**0,0**	**3,8**	**4,4**
Grekland			
Alpha Bank AE	**0,1**	**4,6**	**4,6**
National Bank of Greece SA	**0,0**	**0,9**	**0,9**
Irland			
C&C Group plc	**0,1**	**5,7**	**6,0**
CRH plc	**0,0**	**2,1**	**2,6**
DCC plc	**0,1**	**1,7**	**3,0**
Experian PLC	**0,0**	**1,9**	**2,0**
Glanbia plc	**0,0**	**1,0**	**1,1**
Governor & Co of the Bank of Ireland	**0,0**	**0,6**	**1,1**
Smurfit Kappa Group plc	**0,1**	**0,8**	**2,2**
Italien			
Assicurazioni Generali SpA	**0,0**	**3,8**	**4,3**
Buzzi Unicem SpA	**0,1**	**1,5**	**1,8**
Enel SpA	**0,0**	**4,1**	**4,4**
ENI SpA	**0,0**	**5,1**	**5,1**
Fiat SpA	**0,0**	**1,4**	**1,5**
Hera SpA	**0,1**	**1,2**	**1,7**
Intesa Sanpaolo SpA	**0,0**	**3,2**	**4,3**
Italcementi SpA	**0,1**	**0,6**	**0,8**
Luxottica Group SpA	**0,0**	**1,3**	**1,6**
Prysmian SpA	**0,1**	**3,2**	**4,3**
Snam Rete Gas SpA	**0,0**	**1,3**	**1,4**
Telecom Italia SpA	**0,0**	**1,4**	**1,5**
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA	**0,0**	**0,9**	**1,1**
UniCredit SpA	**0,0**	**3,1**	**4,3**
Japan			
Toyota Motor Corp	**0,0**	**3,3**	**3,3**
Jersey C.I.			
Glencore Xstrata PLC	**0,0**	**10,1**	**10,2**
Henderson Group PLC	**0,0**	**0,7**	**1,0**
Polymetal International PLC	**0,0**	**0,2**	**0,2**
Randgold Resources Ltd	**0,0**	**2,0**	**2,0**
Shire PLC	**0,0**	**4,1**	**5,6**
Wolseley PLC	**0,0**	**3,8**	**4,0**
WPP plc	**0,0**	**3,1**	**4,5**
Kanada			
Africa Oil Corp	**0,2**	**3,2**	**3,3**
Questerre Energy Corp	**2,3**	**5,3**	**5,3**
Silver Wheaton Corp	**0,0**	**1,8**	**1,8**
Liberia			
Royal Caribbean Cruises Ltd	**0,2**	**10,1**	**12,0**
Luxemburg			
ArcelorMittal	**0,0**	**4,8**	**5,2**
Pacific Drilling SA	**0,5**	**7,1**	**8,5**
SES SA	**0,0**	**1,5**	**1,6**
Subsea 7 SA	**0,7**	**33,2**	**33,2**
Tenaris SA	**0,0**	**1,5**	**1,5**
Nederländerna			
Aegon NV	**0,0**	**1,8**	**2,3**
ASML Holding NV	**0,0**	**4,3**	**5,4**

Gemalto NV	**0,0**	**2,0**	**2,2**
Heineken NV	**0,0**	**2,9**	**2,9**
ING Groep NV	**0,0**	**5,8**	**7,3**
Koninklijke Ahold NV	**0,0**	**3,2**	**3,6**
Koninklijke Boskalis Westminster NV	**0,0**	**0,5**	**0,6**
Koninklijke KPN NV	**0,0**	**1,5**	**1,5**
Koninklijke Philips NV	**0,0**	**6,3**	**7,1**
Koninklijke Vopak NV	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Nutreco NV	**0,1**	**2,0**	**2,5**
QIAGEN NV	**0,0**	**0,8**	**0,9**
Randstad Holding NV	**0,0**	**2,2**	**2,4**
Reed Elsevier NV	**0,0**	**1,7**	**2,4**
Royal Dutch Shell PLC	**0,0**	**15,9**	**16,5**
Wolters Kluwer NV	**0,0**	**0,8**	**1,1**
Ziggo NV	**0,0**	**0,9**	**1,0**
Norge			
Aker Solutions ASA	**0,4**	**14,1**	**14,1**
Archer Ltd	**0,8**	**2,9**	**2,9**
Austevoll Seafood ASA	**0,5**	**4,1**	**4,2**
BW LPG Ltd	**0,7**	**5,7**	**6,9**
Det Norske Oljeselskap ASA	**1,0**	**11,5**	**11,5**
DNB ASA	**0,4**	**70,6**	**80,3**
Dolphin Group AS	**8,2**	**15,6**	**15,6**
Electromagnetic GeoService	**0,8**	**1,6**	**1,6**
Farstad Shipping ASA	**2,0**	**12,0**	**12,2**
Fred Olsen Energy ASA	**0,2**	**3,2**	**3,2**
Gjensidige Forsikring ASA	**0,0**	**1,1**	**1,2**
Hexagon Composites ASA	**2,9**	**6,3**	**15,0**
Kvaerner ASA	**1,9**	**7,0**	**7,0**
Marine Harvest ASA	**1,0**	**28,7**	**35,7**
Nordic American Offshore Ltd	**0,0**	**8,1**	**8,1**
Norsk Hydro ASA	**1,2**	**74,9**	**77,4**
Norwegian Air Shuttle AS	**1,4**	**10,7**	**10,7**
Opera Software ASA	**0,8**	**8,9**	**9,9**
Orkla ASA	**0,0**	**2,5**	**2,5**
Panoro Energy ASA	**3,0**	**2,6**	**2,6**
Petroleum Geo-Services ASA	**2,2**	**40,9**	**40,9**
Protector Forsikring AS	**1,9**	**3,5**	**3,7**
SpareBank 1 SR-Bank ASA	**0,2**	**5,2**	**5,7**
Statoil ASA	**0,1**	**80,8**	**80,8**
Storebrand ASA	**2,8**	**49,3**	**56,7**
Telenor ASA	**0,2**	**43,5**	**44,0**
TGS Nopec Geophysical Co ASA	**0,4**	**7,1**	**7,1**
Tomra Systems ASA	**0,7**	**7,2**	**7,3**
Portugal			
Banco Espirito Santo SA	**0,1**	**3,2**	**3,6**
EDP - Energias de Portugal SA	**0,0**	**1,0**	**1,2**
Galp Energia SGPS SA	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Jeronimo Martins SGPS SA	**0,0**	**1,1**	**1,1**
Ryssland			
Seligdar OJSC	**2,7**	**2,1**	**2,1**
Schweiz			
ABB Ltd	**0,0**	**23,8**	**28,2**
Actelion Ltd	**0,0**	**1,0**	**1,6**
Adecco SA	**0,0**	**2,6**	**3,2**

Barry Callebaut AG	**0,0**	**0,9**	**1,1**
Cie Financiere Richemont SA	**0,0**	**4,7**	**4,7**
Clariant AG	**0,1**	**4,8**	**5,7**
Credit Suisse Group AG	**0,0**	**3,4**	**3,4**
GAM Holding AG	**0,0**	**0,9**	**1,0**
Geberit AG	**0,0**	**1,3**	**1,7**
Givaudan SA	**0,0**	**3,3**	**3,6**
Holcim Ltd	**0,0**	**2,5**	**2,5**
Julius Baer Group Ltd	**0,0**	**0,7**	**0,8**
Kuehne + Nagel International AG	**0,0**	**1,2**	**1,3**
Logitech International SA	**0,3**	**3,2**	**4,6**
Nestle SA	**0,0**	**33,6**	**35,4**
Novartis AG	**0,0**	**26,4**	**30,6**
Partners Group Holding AG	**0,0**	**0,7**	**0,7**
Roche Holding AG	**0,0**	**23,6**	**28,3**
SGS SA	**0,0**	**1,7**	**1,7**
Sika AG	**0,0**	**0,8**	**1,1**
Sonova Holding AG	**0,0**	**1,0**	**1,1**
Swiss Life Holding AG	**0,0**	**0,7**	**0,9**
Swiss Re AG	**0,0**	**3,7**	**4,3**
Swisscom AG	**0,0**	**1,6**	**1,9**
Syngenta AG	**0,0**	**6,9**	**6,9**
The Swatch Group AG	**0,0**	**2,4**	**2,4**
UBS AG	**0,0**	**5,1**	**5,7**
Zurich Financial Services AG	**0,0**	**5,7**	**5,9**
Spanien			
ACS Actividades de Construccion y Servicios SA	**0,0**	**0,7**	**0,9**
Amadeus IT Holding SA	**0,0**	**4,2**	**6,2**
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	**0,0**	**11,5**	**13,0**
Banco Popular Espanol SA	**0,1**	**9,0**	**9,9**
Banco Santander SA	**0,0**	**16,6**	**19,9**
Bolsas y Mercados Espanoles SA	**0,1**	**3,3**	**3,4**
CaixaBank	**0,0**	**4,0**	**4,8**
Enagas SA	**0,0**	**0,7**	**0,8**
Ferrovial SA	**0,0**	**1,0**	**1,2**
Gas Natural SDG SA	**0,0**	**1,5**	**2,0**
Grifols SA	**0,0**	**0,9**	**1,2**
Iberdrola SA	**0,0**	**4,3**	**4,9**
Inditex SA	**0,0**	**5,1**	**5,6**
Red Electrica Corp SA	**0,0**	**0,9**	**1,1**
Tecnicas Reunidas SA	**0,1**	**2,7**	**2,8**
Telefonica SA	**0,0**	**7,8**	**8,9**
Viscofan SA	**0,0**	**1,6**	**1,7**
Storbritannien			
3i Group PLC	**0,0**	**1,0**	**1,4**
Aberdeen Asset Management PLC	**0,0**	**1,6**	**1,9**
Admiral Group PLC	**0,0**	**0,5**	**0,6**
Afren PLC	**0,1**	**0,9**	**1,3**
Aggreko PLC	**0,0**	**0,8**	**0,8**
Anglo American PLC	**0,0**	**9,3**	**9,3**
Antofagasta PLC	**0,0**	**3,5**	**3,6**
ARM Holdings PLC	**0,0**	**2,8**	**3,5**
Ashmore Group PLC	**0,0**	**0,5**	**0,6**
AstraZeneca PLC	**0,0**	**12,3**	**13,5**
Aviva PLC	**0,0**	**2,6**	**3,0**

Barclays PLC	**0,0**	**6,4**	**7,2**
Barratt Developments PLC	**0,0**	**0,7**	**1,0**
Berkeley Group Holdings PLC	**0,0**	**0,8**	**1,1**
BG Group PLC	**0,0**	**6,9**	**7,4**
BHP Billiton PLC	**0,0**	**10,2**	**10,2**
BP PLC	**0,0**	**12,4**	**13,4**
British Land Co PLC	**0,0**	**2,7**	**2,9**
British Sky Broadcasting Group PLC	**0,0**	**2,0**	**2,1**
BT Group PLC	**0,0**	**4,6**	**6,9**
Burberry Group PLC	**0,0**	**2,0**	**2,3**
Centrica PLC	**0,0**	**4,4**	**4,4**
Croda International PLC	**0,1**	**3,4**	**3,4**
Debenhams PLC	**0,2**	**2,0**	**2,0**
Diageo PLC	**0,0**	**9,9**	**11,5**
Drax Group PLC	**0,0**	**0,6**	**0,8**
Fresnillo PLC	**0,0**	**2,5**	**2,5**
GKN PLC	**0,0**	**0,9**	**1,0**
GlaxoSmithKline PLC	**0,0**	**14,8**	**16,5**
Hays PLC	**0,1**	**1,9**	**2,2**
HSBC Holdings PLC	**0,0**	**21,4**	**21,8**
Icap PLC	**0,0**	**0,8**	**1,1**
IMI PLC	**0,0**	**1,8**	**1,8**
Inchcape PLC	**0,1**	**2,3**	**2,8**
Inmarsat PLC	**0,0**	**0,7**	**0,8**
Intermediate Capital Group PLC	**0,0**	**0,4**	**0,5**
Intertek Group PLC	**0,0**	**1,4**	**1,5**
Investec PLC	**0,0**	**0,8**	**0,8**
ITV PLC	**0,0**	**1,0**	**1,8**
J Sainsbury PLC	**0,0**	**1,0**	**1,1**
Kingfisher PLC	**0,0**	**1,4**	**2,0**
Legal & General Group PLC	**0,0**	**2,5**	**3,0**
Lloyds Banking Group PLC	**0,0**	**2,4**	**4,2**
London Stock Exchange Group PLC	**0,0**	**0,5**	**0,8**
Lonmin PLC	**0,0**	**0,7**	**0,7**
Man Group PLC	**0,0**	**0,8**	**0,8**
Meggitt PLC	**0,0**	**1,3**	**1,4**
Mondi PLC	**0,0**	**0,7**	**1,0**
National Grid PLC	**0,0**	**7,0**	**7,7**
Next PLC	**0,0**	**1,2**	**1,6**
Old Mutual PLC	**0,0**	**2,0**	**2,1**
Ophir Energy PLC	**0,1**	**1,6**	**1,6**
Pearson PLC	**0,0**	**2,3**	**2,6**
Pennon Group PLC	**0,0**	**0,7**	**0,7**
Persimmon PLC	**0,0**	**0,8**	**1,2**
Premier Oil PLC	**0,0**	**0,9**	**0,9**
Prudential PLC	**0,0**	**6,2**	**7,7**
Reckitt Benckiser Group PLC	**0,0**	**13,1**	**15,3**
Reed Elsevier PLC	**0,0**	**2,1**	**2,9**
Rolls-Royce Group PLC	**0,0**	**2,2**	**3,2**
Rotork PLC	**0,1**	**2,0**	**2,6**
RSA Insurance Group PLC	**0,0**	**0,8**	**0,8**
SABMiller PLC	**0,0**	**7,4**	**7,4**
Schroders PLC	**0,0**	**1,3**	**1,7**
Severn Trent PLC	**0,0**	**0,8**	**0,9**
Smith & Nephew PLC	**0,0**	**0,8**	**1,0**

Smiths Group PLC	**0,0**	**0,7**	**0,9**
SSE PLC	**0,0**	**2,9**	**2,9**
Standard Chartered PLC	**0,0**	**3,1**	**3,1**
Standard Life PLC	**0,0**	**1,7**	**1,9**
Tate & Lyle PLC	**0,0**	**0,6**	**0,7**
Taylor Wimpey PLC	**0,0**	**0,7**	**1,1**
Telecity Group PLC	**0,0**	**1,3**	**1,3**
Tesco PLC	**0,0**	**8,4**	**8,4**
The Weir Group PLC	**0,0**	**1,0**	**1,1**
Tullow Oil PLC	**0,0**	**3,1**	**3,1**
Unilever PLC	**0,0**	**18,4**	**18,5**
United Utilities Group PLC	**0,0**	**1,4**	**1,4**
WM Morrison Supermarkets PLC	**0,0**	**1,4**	**1,4**
Vodafone Group PLC	**0,0**	**18,8**	**26,0**
Sverige			
AarhusKarlshamn AB	**0,3**	**3,4**	**5,9**
AF AB	**0,7**	**4,1**	**6,6**
Assa Abloy AB	**0,1**	**13,0**	**19,2**
Atlas Copco AB	**0,1**	**18,8**	**19,1**
Atrium Ljungberg AB	**5,4**	**67,1**	**70,4**
Autoliv Inc	**0,3**	**17,8**	**22,0**
Axis Communications AB	**0,3**	**3,6**	**4,9**
Boliden AB	**0,2**	**5,1**	**5,1**
Electrolux AB	**0,1**	**6,2**	**6,2**
Elekta AB	**0,1**	**3,9**	**4,5**
Getinge AB	**0,1**	**4,9**	**5,1**
Hennes & Mauritz AB	**0,2**	**60,9**	**76,1**
Hexagon AB	**0,0**	**1,3**	**2,0**
Hexpol AB	**0,3**	**3,5**	**4,7**
Hufvudstaden AB	**0,6**	**10,0**	**12,4**
Investor AB	**0,1**	**12,4**	**15,0**
Lundin Petroleum AB	**0,2**	**8,1**	**8,1**
Meda AB	**0,2**	**5,8**	**6,8**
Modern Times Group AB	**0,3**	**5,9**	**6,9**
Nobia AB	**0,1**	**0,4**	**0,8**
Nordea Bank AB	**1,0**	**297,5**	**388,8**
Peab AB	**0,2**	**2,6**	**2,7**
Sandvik AB	**0,1**	**17,4**	**17,4**
Scania AB	**0,1**	**2,8**	**2,8**
Securitas AB	**0,2**	**3,9**	**4,6**
Skandinaviska Enskilda Banken AB	**0,2**	**21,3**	**31,3**
SKF AB	**0,1**	**11,7**	**12,4**
Swedbank AB	**0,2**	**28,3**	**36,8**
Swedish Orphan Biovitrum AB	**0,1**	**1,8**	**2,5**
Svenska Cellulosa AB	**0,1**	**10,2**	**14,3**
Svenska Handelsbanken Ab	**0,1**	**22,1**	**25,0**
Tele2 AB	**0,1**	**3,3**	**3,3**
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	**0,2**	**41,4**	**44,3**
TeliaSonera AB	**0,2**	**37,2**	**39,9**
Trelleborg AB	**0,1**	**1,9**	**2,9**
Volvo AB	**0,1**	**20,6**	**20,6**
Tyskland			
Adidas AG	**0,0**	**5,1**	**6,8**
Aixtron SE	**0,3**	**3,1**	**3,1**
Allianz SE	**0,0**	**9,7**	**11,2**

Alstria Office REIT-AG	**1,5**	**10,9**	**11,1**
BASF SE	**0,0**	**13,8**	**15,5**
Bayer AG	**0,0**	**11,6**	**16,3**
Bayerische Motoren Werke AG	**0,0**	**5,1**	**5,4**
Beiersdorf AG	**0,0**	**1,6**	**1,9**
Bilfinger Berger SE	**0,1**	**2,1**	**2,4**
Brenntag AG	**0,1**	**5,3**	**6,7**
Commerzbank AG	**0,0**	**2,4**	**2,9**
Continental AG	**0,0**	**2,4**	**3,0**
Daimler AG	**0,0**	**11,2**	**12,4**
Deutsche Annington Immobilien SE	**0,3**	**9,5**	**10,3**
Deutsche Bank AG	**0,0**	**5,0**	**5,0**
Deutsche Boerse AG	**0,0**	**1,0**	**1,3**
Deutsche Euroshop AG	**0,1**	**1,5**	**1,6**
Deutsche Post AG	**0,0**	**6,2**	**8,0**
Deutsche Telekom AG	**0,0**	**5,3**	**7,6**
E.ON AG	**0,0**	**5,8**	**5,8**
ElringKlinger AG	**0,1**	**1,5**	**1,9**
Fresenius Medical Care AG & Co KGaA	**0,0**	**0,5**	**0,5**
Fresenius SE & Co KGaA	**0,0**	**1,5**	**1,8**
GEA Group AG	**0,0**	**2,4**	**2,9**
Hannover Rueckversicherung AG	**0,0**	**0,6**	**0,7**
HeidelbergCement AG	**0,0**	**1,3**	**1,6**
Henkel AG & Co KGaA	**0,0**	**3,7**	**4,8**
Hugo Boss AG	**0,0**	**0,5**	**0,7**
Infineon Technologies AG	**0,0**	**1,2**	**1,4**
Linde AG	**0,0**	**2,8**	**3,0**
Merck KGaA	**0,0**	**2,8**	**3,2**
Metro AG	**0,0**	**1,0**	**1,3**
MTU Aero Engines Holding AG	**0,1**	**2,5**	**2,5**
Münchener Rückversicherungs AG	**0,0**	**4,3**	**4,9**
Osram Licht AG	**0,0**	**0,9**	**1,6**
Porsche Automobil Holding SE	**0,0**	**1,6**	**1,9**
RWE AG	**0,0**	**2,9**	**2,9**
Salzgitter AG	**0,1**	**1,2**	**1,2**
SAP AG	**0,0**	**10,8**	**11,6**
Siemens AG	**0,0**	**17,8**	**20,1**
Suedzucker AG	**0,0**	**1,0**	**1,0**
Symrise AG	**0,1**	**3,3**	**3,5**
Volkswagen AG	**0,0**	**4,9**	**5,7**
USA			
Cobalt International Energy Inc	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Google Inc	**0,0**	**0,8**	**1,2**
Laredo Petroleum Inc	**0,1**	**2,0**	**2,0**
Nuance Communications Inc	**0,1**	**3,9**	**3,9**
Österrike			
Erste Group Bank AG	**0,0**	**0,7**	**1,0**
Scholler-Bleckmann Oilfiel Equipment AG	**0,1**	**1,5**	**1,6**
Telekom Austria AG	**0,0**	**0,5**	**0,5**
Verbund AG	**0,0**	**0,9**	**0,9**
Voestalpine AG	**0,0**	**0,6**	**0,8**
Övriga		**18,2**	**23,0**
Utländska aktier sammanlagt		**2 534,0**	**2 906,0**
Noterade aktier sammalagt		**5 202,8**	**7 815,7**

31.12.2013	Andel av aktierna %	Bokförings-värde mn €	Gängse värde mn €
Onoterade aktier			
Finländska			
Ahlström Capital Oy	**6,5**	**8,4**	**22,0**
Arek Oy	**19,9**	**2,8**	**2,8**
Fingrid Oyj	**12,2**	**13,6**	**73,0**
Havator Group Oy	**8,8**	**5,4**	**5,4**
Holiday Club Resorts Oy	**15,4**	**4,8**	**5,9**
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva	**30,0**	**2,6**	**2,6**
Kiitosimeon Oy	**15,3**	**1,9**	**1,9**
Lotta Holding I Oy	**5,4**	**15,0**	**15,0**
Mediverkko Yhtymä Oy	**10,0**	**3,0**	**5,4**
Mervento Oy	**19,6**	**3,8**	**3,8**
Tornator Oy	**13,1**	**10,5**	**62,6**
Vaasa Engineering Oy	**8,7**	**2,4**	**2,4**
Staffpoint Holding Oy	**16,3**	**2,1**	**2,1**
VVO-koncernen Abp	**17,0**	**42,4**	**200,1**
Övriga		**1,1**	**1,4**
Finländska aktier sammanlagt		**119,8**	**406,4**
Utländska			
Caymanöarna			
Fir Tree Special Opportunities SPC Ltd	**0,0**	**12,7**	**12,7**
Luxemburg			
Esperanto Infratructure I S.A.	**0,0**	**25,0**	**25,0**
MX International S.á r.l.	**0,0**	**6,2**	**19,5**
Nederländerna			
BenCo Insurance Holding B.V.	**3,5**	**0,7**	**3,3**
Norge			
Acona Invest AS	**16,1**	**6,2**	**6,2**
Sweden			
Attendo Holding AB	**3,0**	**8,8**	**8,8**
Sydkorea			
Dasan III, Inc.	**15,8**	**18,1**	**18,1**
USA			
OSYS Holdings, LLC	**13,3**	**6,2**	**6,2**
Scitor Corporation	**9,0**	**0,9**	**1,0**
Slap Shot Holdings Corporation	**0,0**	**1,4**	**3,7**
SunGard Capital Corporation	**0,3**	**5,7**	**5,7**
Övriga		**0,6**	**0,6**
Utländska aktier sammanlagt		**92,4**	**110,7**
Onoterade aktier sammanlagt		**212,1**	**517,1**

31.12.2013	Bökförings-värde mn €	Gängse värde mn €
Hedgefonder		
1903 Offshore Debt Fund Ltd	**59,2**	**94,7**
Abaco FinancialsFund Ltd	**60,0**	**62,9**
Bayview Opportunity Offshore II a L.P.	**15,0**	**24,7**

Bayview Opportunity Offshore III a L.P.	**130,6**	**150,2**
Bayview Opportunity Offshore L.P.	**8,8**	**22,2**
Benefit Street Credit Alpha Fund Ltd	**37,3**	**37,3**
Black River Commodity Multi-Strategy Fund Ltd	**2,5**	**2,5**
Blackstone First Avenue Offshore Fund Ltd	**92,4**	**110,6**
Blackstone Market Opportunities OffshoreFund SPC	**5,0**	**7,5**
Blackstone Select Opportunities Offshore Fund	**193,0**	**248,9**
Blackstone Strategic Equity Offshore Fund Ltd	**0,7**	**0,7**
Blackstone Strategic Opportunity Offshore Fund Ltd	**75,9**	**81,2**
Blackstone Value Recovery Offshore Fund Ltd A1	**13,3**	**24,2**
BlueMountain Equity Alternatives Fund Ltd	**68,1**	**94,4**
BlueTrend Fund Ltd	**55,3**	**70,4**
Boussard & Gavaudan Holding	**50,0**	**54,5**
Boussard & Gavaudan Plc BGF	**23,1**	**26,9**
BTG Pactual GEMM	**53,9**	**56,8**
Capula Global Relative Value Fund Ltd	**45,1**	**75,9**
Capula Tail Risk Fund Ltd	**60,6**	**60,6**
Carlson Black Diamond Thematic Ltd	**48,3**	**48,3**
CarVal Credit Value Fund B II L.P.	**85,3**	**90,2**
CarVal Global Value Fund L.P.	**64,4**	**119,0**
CS Iris V Fund Ltd	**59,4**	**71,6**
Dabroes Offshore Investment Fund Ltd	**52,9**	**65,3**
D.E.Shaw Composite International Fund	**2,3**	**3,1**
Dialectic Antithesis Offshore, Ltd	**40,1**	**40,1**
Dialectic Antithesis Opportunities Fund II L.P.	**21,0**	**21,0**
Double Black Diamond Ltd	**116,4**	**184,7**
EJF Debt Opportunities Offshore Fund Ltd	**194,5**	**221,4**
EJF Financial Services Offshore Fund Ltd	**25,6**	**25,6**
EJF Sidecar Fund, LLC - Series (D)	**7,5**	**8,8**
EJF Speciality Finance Opportunities Offshore Fund L.P.	**27,2**	**27,2**
Element Capital Feeder Fund Ltd	**47,0**	**128,2**
Elliot International Ltd	**122,3**	**214,3**
Fir Tree International Value Fund Ltd	**53,2**	**90,3**
Five Mile Capital Partners II L.P.	**27,6**	**27,6**
Five Mile Capital Partners LLC	**2,1**	**2,1**
Glenview Capital Partners Ltd	**56,5**	**82,6**
Golden Tree Credit Opportunities Ltd	**14,0**	**46,0**
Golden Tree Distressed Debt Fund Ltd	**68,8**	**92,1**
Golden Tree MultiStrategy, Ltd A Liquid	**1,9**	**2,1**
Golden Tree Offshore Fund II Ltd	**30,7**	**47,4**
Golden Tree Offshore Fund Ltd	**13,7**	**19,8**
GSO Special Situations Overseas Fund Ltd	**1,4**	**2,8**
H/2 Credit Partners Ltd	**71,4**	**82,7**
H/2 Special Opportunities II L.P.	**43,4**	**51,1**
H/2 Special Opportunities L.P.	**6,8**	**15,2**
H/2 Targeted Return Starategies I Ltd	**12,2**	**12,2**
HBK Offshore Fund II L.P.	**147,4**	**195,3**
Jana Nirvana Offshore Fund, Ltd	**68,5**	**71,2**
King Street Capital, Ltd	**43,4**	**71,6**
Kuttura Fund L.P.	**52,8**	**78,8**
Mortality Fund I	**23,4**	**28,7**
Newport Global Opportunities Fund L.P.	**28,6**	**35,0**
Oak	**30,5**	**44,4**
Ospraie Special Opportunities Ltd	**6,5**	**11,2**
OxAM Quant Fund Ltd	**50,0**	**54,6**

OZ Asia Overseas Fund Ltd	**1,8**	**1,8**
OZ Europe Oveaseas Fund II Ltd	**3,6**	**3,6**
OZ Oveaseas Fund Ltd	**2,8**	**4,4**
Pentwater Event Fund Ltd	**52,7**	**53,6**
Resevoir Capital Overseas Partners II L.P.	**9,1**	**9,8**
Scout Capital Fund Ltd	**36,9**	**41,4**
Scout Capital Long Term, Ltd	**25,8**	**45,3**
Selectinvest ARV MC Ltd	**1,1**	**1,4**
Seneca Capital International SLV Ltd	**0,6**	**0,6**
Sevetti Fund B, L.P.	**222,7**	**222,7**
Spinnaker Global Emerging Markets Fund Ltd	**54,4**	**61,3**
Spinnaker Global Opportunity Fund Ltd	**49,9**	**57,0**
SRM Global Fund Limited	**0,5**	**0,5**
The Canoyn Value Realization Fund Ltd	**19,5**	**30,6**
Third Point Offshore Fund Ltd	**54,4**	**58,0**
Tricadia Credit Strategies Ltd	**38,1**	**38,8**
Whippoorwill Distressed Opportunity Fund, Ltd	**30,9**	**38,3**
ZAIS Empiricus Fund	**54,2**	**55,8**
ZAIS Financial Copr REIT	**2,9**	**2,9**
Zais Opportunity Fund Ltd	**29,4**	**60,5**
ZAIS SerVertis Fund I Ltd	**9,7**	**14,6**
ZAIS Zephyr Offshore Feeder Fund A-2 Ltd	**0,6**	**1,4**
Övriga	**244,0**	**278,2**
Hedgefonder sammanlagt	**3 764,7**	**4 823,9**
Fastighetsfonder		
Alinda Infrastructure Parallel Fund II L.P.	**51,9**	**53,2**
Alinda Infrastructure Parallel Fund I L.P.	**33,1**	**40,4**
Ares European Real Estate Fund II Euro L.P.	**8,9**	**8,9**
Ares European Real Estate Fund III L.P.	**38,7**	**38,7**
Arcus European Infrastructure Fund 1 L.P.	**60,5**	**60,5**
AXA European Real Estate Opportunity Fund II L.P.	**15,9**	**15,9**
Blackstone Real Estate Partners Europe III L.P.	**50,3**	**61,0**
Blackstone Real Estate Partners International II L.P.	**27,7**	**27,7**
CapMan Hotels RE Ky	**6,1**	**9,0**
CapMan Real Estate I Ky	**8,4**	**8,4**
CapMan RE II Ky	**1,8**	**2,9**
Colony Investors VII, L.P.	**4,7**	**4,7**
Colony Parallell Investors VIII, L.P.	**23,3**	**23,3**
EPI Baltic I Oy	**0,7**	**0,8**
EPI Russia I Ky	**23,6**	**23,6**
EQT Infrastructure II No. 2 L.P.	**12,4**	**12,4**
EQT Infrastructure No. 1 L.P.	**37,9**	**47,2**
ICECAPITAL Housing Fund III Ky	**2,5**	**2,7**
ICECAPITAL Housing Fund II Ky	**14,8**	**19,4**
ICECAPITAL Housing Fund I Ky	**17,9**	**37,7**
ICECAPITAL Saint Petersburg Residential Fund I Ky	**7,9**	**7,9**
Macquarie European Infrastructure Fund III L.P.	**144,3**	**214,6**
Macquarie European Infrastructure Fund II L.P.	**92,1**	**105,0**
BlackRock Asia Property Fund III L.P.	**24,4**	**27,0**
Moorfield Real Estate Fund II B L.P.	**35,0**	**37,9**
NV Property Fund I Ky	**108,5**	**113,7**
Sponda Fund III Ky	**20,5**	**21,5**
Sponda Fund II Ky	**23,3**	**23,8**

The CIT Real Estate Limited Partnership	**0,2**	**0,2**
Trevian Care I Ky	**30,7**	**31,4**
VVT Property Fund I Ky	**13,0**	**13,5**
Övriga	**0,3**	**3,5**
Fastighetsfonder sammanlagt	**941,4**	**1 098,5**
Räntefonder		
H/2 TRS II CDO Holdings LTD	**62,2**	**144,6**
Inari Fund LP.	**234,9**	**241,4**
iShares iBoxx Corporate ETF	**62,7**	**62,7**
iShares Markit Corporate ETF	**17,8**	**17,8**
Ivalo Fund, LP.	**290,1**	**306,6**
Mandatum Life Nordic High Yield ABS	**20,0**	**20,4**
Sevetti Fund A, L.P.	**332,4**	**332,4**
Räntefonder sammanlagt	**1 020,0**	**1 125,8**
Aktiefonder		
Aberdeen Global China Equity Fund	**51,0**	**51,0**
Aberdeen Global Latin American Equity Fund	**35,2**	**35,2**
Amundi Latin America Equity I7C Fund	**27,0**	**27,0**
East Capital Bering Ukraine Fund Series R	**1,6**	**1,6**
East Capital Financials Investors AB	**16,1**	**16,1**
Estonia Timberland Fund	**6,8**	**6,8**
Fidelity Asian Special Situations Fund SS A ACC USD	**32,3**	**33,1**
Fidelity Emerging Asia Fund AS A ACC USD	**20,1**	**20,1**
FIM Brazil Fund	**9,0**	**9,0**
FTIF Templeton Asian Growth Fund I	**61,5**	**61,5**
FTIF Templeton Asian Smaller Companies Fund	**35,6**	**36,6**
GAM Star plc - China Equity Fund	**21,6**	**25,5**
GS US Blend Equity Portfolio fund	**81,4**	**128,6**
Henderson Horizon Pan European Smaller Companies Fund	**35,0**	**53,2**
ISHARES MSCI INDONESIA ETF	**14,2**	**14,3**
iShares Russell 2000 ETF	**42,6**	**50,6**
Montanaro European Smaller Companies Fund	**20,0**	**23,3**
Nordea North American All Cap Fund	**51,2**	**52,2**
Nordea Venäjä A kasvu	**25,0**	**26,0**
Open Door Capital Group China Healthcare Partnership Master	**0,5**	**0,5**
Powershares QQQ Nasdaq 100 ETF	**156,0**	**181,2**
SPDR EMERGING ASIA PACIFIC ETF	**18,2**	**18,2**
SPDR S&P 500 ETF TRUST	**800,6**	**970,9**
SSgA Enhanced Emerging Markets Equity Fund	**263,0**	**263,0**
Taaleritehdas Arvo Rein Osake A	**15,1**	**18,6**
Taaleritehdas Turkey Equity fund	**8,4**	**10,7**
Threadneedle Pan European Smaller Companies Fund	**20,0**	**24,3**
Turquoise Partners Limited Class D	**6,5**	**6,5**
UBS Global Emerging Markets Opportunity Fund Class I-B USD	**44,2**	**44,2**
UBS (Lux) Equity SICAV USA Growth	**50,5**	**77,1**
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund	**305,3**	**305,3**
Vanguard Institutional Index Fund Plus shares	**341,5**	**617,8**
Vanguard Japan Stock Index Fund	**102,3**	**103,3**
Vanguard Pacific ex Japan Index Fund	**80,4**	**82,3**
William Blair US Small Mid Cap Growth Fund	**40,6**	**48,8**
Övriga	**0,0**	**0,0**
Aktiefonder sammanlagt	**2 840,2**	**3 444,8**

Kapitalfonder		
1903 Equity Fund L.P.	**2,0**	**2,0**
Abingworth Bioventures III B L.P.	**0,7**	**0,7**
Access Capital Fund L.P. II B	**2,3**	**2,3**
Access Capital Fund L.P. II C	**1,0**	**6,7**
AC Cleantech Growth Fund I KY	**18,8**	**18,8**
Alpha Private Equity Fund 5 - JABBAH CI L.P.	**7,7**	**7,7**
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	**2,2**	**2,6**
Apollo Investment Fund VII Euro Holdings, L.P.	**34,2**	**44,1**
Apollo Overseas Partners (Delaware) VIII, L.P.	**0,7**	**0,7**
Armada Mezzanine Fund III Ky	**3,9**	**5,5**
Auda Asia II L.P.	**13,4**	**13,4**
Auda Secondary II Feeder Fund L.P.	**10,0**	**10,0**
Behrman Capital IV L.P.	**12,3**	**17,8**
Blackstone Capital Partners IV L.P.	**15,0**	**16,3**
Blackstone Capital Partners VI L.P.	**29,4**	**30,9**
Blackstone Capital Partners V L.P.	**61,7**	**68,7**
Blackstone Capital Partners V LP	**10,2**	**18,3**
Blackstone Mezzanine Partners II L.P.	**4,4**	**4,4**
BlueRun Ventures, L.P.	**5,8**	**7,2**
CapMan Buyout IX Fund A L.P.	**46,1**	**57,2**
CapMan Buyout VIII Fund A L.P.	**16,6**	**16,6**
CapMan Life Science IV Fund L.P.	**9,2**	**9,2**
CapMan Public Market Fund FCP-SIF	**9,4**	**24,3**
CapMan Russia Fund L.P.	**6,9**	**6,9**
CapMan Technology Fund 2007 L.P.	**3,5**	**3,6**
CapVest Equity Partners II L.P.	**15,0**	**16,0**
Crown Co-Investor LP	**19,5**	**45,9**
CVC European Equity Partners IV (C) L.P.	**7,0**	**7,0**
CV Partners Kansas II L.P.	**10,0**	**12,6**
Elbrus Capital Fund II LP.	**9,0**	**9,0**
Elbrus Capital Fund I L.P.	**44,1**	**53,4**
EQT III ISS LP	**10,0**	**14,1**
EQT III UK No. 1 Limited Partnership	**4,5**	**4,5**
EQT IV No. 1 Limited Partnership	**23,7**	**23,7**
EQT VI No 1 Limited Partnership	**19,7**	**19,7**
EQT V No 1 Limited Partnership	**22,3**	**22,3**
Green Equity Investors IV L.P.	**5,5**	**11,0**
Green Equity Investors V L.P.	**27,9**	**28,6**
Hamilton Lane Co-Investment Fund II L.P.	**34,5**	**64,0**
Hamilton Lane Co-Investment Fund L.P.	**49,8**	**49,8**
IK VII L.P.	**9,9**	**9,9**
Industri Kapital 1997 Limited Partnership I,IV	**0,7**	**0,7**
Industri Kapital 2000 Limited Partnership I, II, IV	**2,3**	**2,3**
Industri Kapital 2004 Limited Partnership I	**12,1**	**12,1**
Industri Kapital 2007 Limited Partnership III	**38,6**	**41,1**
Inveni Secondaries Fund II Follow-On Ky	**0,6**	**0,6**
Kelso Investment Associates VIII, L.P.	**54,4**	**54,4**
Kelso Investment Associates VII, L.P.	**6,9**	**6,9**
MB Equity Fund IV Ky	**6,9**	**8,6**
MBK Partners Fund III, L.P.	**13,0**	**16,7**
MBK Partners Fund II, L.P.	**44,4**	**70,8**
MBK Partners, L.P.	**20,1**	**32,1**
MCP (Moelis) Co Invest LP	**8,5**	**8,6**

Mezzanine Management Fund IV A L.P.	**11,9**	**15,1**
MML Capital Partners Fund V L.P.	**11,0**	**11,0**
Moelis Capital Partners Opportunity Fund I L.P.	**51,6**	**61,9**
Moelis & Company Holdings Feeder LP	**9,6**	**11,4**
Morgan Stanley Emerging Private Markets Fund I NL C.V.	**0,6**	**0,8**
Nokia Venture Partners II L.P.	**2,1**	**2,1**
Nordic Mezzanine Fund III L.P.	**7,7**	**8,2**
Nordic Mezzanine Fund II L.P.	**1,3**	**3,0**
Onex Partners III L.P.	**55,9**	**63,3**
Onex Partners II L.P.	**12,6**	**17,3**
Permira Europe III L.P.2	**11,5**	**11,5**
Permira Europe II L.P. 2	**0,5**	**0,5**
Permira Europe IV L.P.2	**30,8**	**37,2**
Platinum Equity Capital Partners III L.P.	**6,0**	**12,2**
Platinum Equity Capital Partners II, L.P.	**28,1**	**49,3**
Power Fund III Ky	**1,2**	**1,2**
Power Fund II Ky	**6,5**	**6,5**
Power Fund I Ky	**1,9**	**3,8**
Profita Fund III Ky	**4,2**	**4,2**
Quadrangle Offshore GB Investors II LP	**7,3**	**11,4**
Quadriga Capital Private Equity Fund III L.P.	**17,1**	**17,1**
Saw Mill Capital Partners, L.P.	**11,6**	**11,8**
Selected Mezzanine Funds I Ky	**5,0**	**5,7**
Selected Private Equity Funds I Ky	**6,0**	**6,6**
Sponsor Fund III Ky	**21,5**	**25,9**
TCW Crescent Mezzanine Partners IV B L.P.	**13,2**	**13,2**
TCW Crescent Mezzanine Partners V L.P.	**32,6**	**36,2**
The Fifth Cinven Fund (No. 1) LP.	**9,7**	**9,7**
The Fourth Cinven Fund LP.	**36,0**	**43,2**
Warburg Pincus Private Equity IX, L.P.	**13,1**	**32,7**
Warburg Pincus Private Equity VIII, L.P.	**2,4**	**29,7**
Warburg Pincus Private Equity XI LP.	**26,1**	**26,1**
Warburg Pincus Private Equity X, L.P.	**66,4**	**89,2**
VSS Communications Parallel Partners IV, L.P.	**19,7**	**19,7**
Övriga	**2,5**	**14,2**
Kapitalfonder sammanlagt	**1 393,5**	**1 755,5**
Fonder sammanlagt	**9 959,7**	**12 248,4**
Moderbolaget sammanlagt	**15 374,6**	**20 581,3**
Koncernens aktieinnehav avviker från moderbolagets enligt följande:		
Ömsesidiga Försäkringsaktiebolaget Kalevas garantikapital	**3,3**	**3,3**
Martinparkki Oy	**3,3**	**3,3**
Poha-Pysäköinti Oy	**1,4**	**1,4**
Ruohoparkki Oy	**3,3**	**3,3**
Vaasan Toripysäköinti Oy	**2,3**	**2,3**
Övriga	**2,5**	**2,5**
Koncernen sammanlagt	**15 390,7**	**20 597,4**

17. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar, moderbolaget

31.12.2013, mn €	**Immateriella tillgångar övriga utgifter med lång verkningstid**	**Materiella tillgångar Inventarier**	**Materiella tillgångar Övriga materiella tillgångar**	**Sammanlagt**
Anskaffningsutgift 1.1	**53,6**	**7,4**	**0,9**	**61,9**
Slutligt avskrivna föregående år	**-0,3**	**-0,4**		**-0,7**
Ökningar	**0,2**	**0,2**	**0,0**	**0,5**
Minskningar	**-2,0**			**-2,0**
Anskaffningsutgift 31.12	**51,5**	**7,2**	**0,9**	**59,6**
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**-21,5**	**-4,0**		**-25,5**
Slutligt avskrivna föregående år	**0,3**	**0,4**		**0,7**
Avskrivningar under räkenskapsperioden	**-8,2**	**-0,9**		**-9,2**
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**-29,4**	**-4,5**		**-33,9**
Bokföringsvärde 31.12.2013	**22,1**	**2,7**	**0,9**	**25,7**
Bokföringsvärde 31.12.2012	32,1	3,4	0,9	36,4

Koncernsiffrorna är identiska med moderbolagets siffror.

18. Övriga lånefordringar specificerade enligt säkerhet

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Bankgaranti	**538,5**	841,7	**538,5**	841,7
Borgen	**312,4**	337,2	**312,4**	337,2
Övrig säkerhet	**748,8**	756,9	**748,8**	756,9
Återstående anskaffningsutgift sammanlagt	**1 599,7**	1 935,8	**1 599,7**	1 935,8

19. Pensionslånefordringar sammanlagt enligt post i balansräkningen

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Fordringar på inteckningslån	**295,5**	364,2	**295,5**	364,2
Övriga lånefordringar	**813,5**	1 157,0	**813,5**	1 157,0
Återstående anskaffningsutgift sammanlagt	**1 109,0**	1 521,2	**1 109,0**	1 521,2

20. Närståendelån

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012
Lån till koncernbolag	**856,3**	982,6

Lånetiden är i regel högst 15 år.
Räntan är i regel bunden till fast ränta eller beräkningsränta.

21. Derivat

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Övriga fordringar				
Förskottsavgifter för optionskontrakt	**19,9**	45,1	**19,9**	45,1
Aktiva resultatregleringar				
Räntefordringar på derivat				
Övriga skulder				
Förskottsavgifter för optionskontrakt	**18,7**	6,5	**18,7**	6,5
Värdeförändringar på derivat	**23,7**	37,4	**23,7**	37,4

22. Skulder till företag inom samma koncern

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Övriga skulder	**0,6**	0,6	**0,6**	0,6

23. Försäkringsteknisk ansvarsskuld

31.12, mn €	**Moderbolaget 2013**	Moderbolaget 2012	**Koncernen 2013**	Koncernen 2012
Premieansvar				
Framtida pensioner	**14 901,1**	14 908,5	**14 901,1**	14 908,5
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	**1 301,2**	1 072,8	**1 301,2**	1 072,8
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	**105,9**	78,7	**105,9**	78,7
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	**719,7**	190,4	**719,7**	190,4
Premieansvaret sammanlagt	**17 028,0**	16 250,5	**17 028,0**	16 250,5
Ersättningsansvar				
Löpande pensioner	**13 253,0**	12 408,6	**13 253,0**	12 408,6
Utjämningsbelopp	**1 118,1**	1 107,6	**1 118,1**	1 107,6
Ersättningsansvar sammanlagt	**14 371,2**	13 516,2	**14 371,2**	13 516,2
Försäkringsteknisk ansvarsskuld sammanlagt	**31 399,1**	29 766,6	**31 399,1**	29 766,6

24. Solvenskapital, moderbolaget

31.12, mn €	**2013**	2012
Eget kapital	**102,0**	97,4
Ränta på garantikapitalet som föreslagits för utdelning	**-0,6**	-0,6
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas gängse värden och bokföringsvärden enligt balansräkningen	**6 641,0**	5 431,7
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	**1 301,2**	1 072,8
Utjämningsbelopp	**1 118,1**	
Immateriella tillgångar	**-22,1**	-32,1
Andel av utjämningsavsättningen som jämställs med verksamhetskapitalet		1 147,0
	9 139,7	7 716,3
Minimikrav på solvenskapitalet enligt 17 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag	**1 395,3**	550,6

25. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget

31.12, mn €	**2013**	2012
Säkerheter som getts för egen räkning		
Säkerhet för derivathandel	**13,7**	0,7

Kontanta säkerheter på 13,7 mn euro som krävs för klarering av derivatkontrakt ingår i posten kassa och bank i balansräkningen.

26. Eget kapital

31.12, mn €	Moderbolaget 2013	Koncernen 2013
Garantikapital	**11,9**	**11,9**
Övriga fonder 1.1	**80,8**	**80,8**
Överföring från vinsten år 2012	**3,7**	**3,7**
Övriga fonder 31.12	**84,5**	**84,5**
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	**4,7**	**-49,4**
Överföring till säkerhetsfonden	**-3,7**	**-3,7**
Utdelat i form av ränta på garantikapital	**-0,6**	**-0,6**
Överföring till styrelsens disposition	**-0,1**	**-0,1**
	0,4	**-53,7**
Räkenskapsperiodens vinst	**5,2**	**23,6**
Eget kapital sammanlagt	**102,0**	**66,4**

27. Fördelning av eget kapital efter föreslagen vinstutdelning

31.12, mn €	Moderbolaget 2013
Garantikapitalägares andel	
Garantikapital	**11,9**
Föreslagen vinstutdelning till garantikapitalsägare	**0,6**
Försäkringstagarnas andel	**89,5**
Sammanlagt	**102,0**

28. Såsom vinst utdelningsbara medel

31.12, mn €		Moderbolaget 2013
Räkenskapsperiodens vinst		**5,2**
Övrigt eget kapital		
Övriga fonder	**84,5**	
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	**0,4**	**84,9**
Såsom vinst utdelningsbara medel sammanlagt		**90,1**

29. Garantikapital

31.12, milj. €	Antal	Garanti-kapitalet
Mandatum Livförsäkringsaktiebolaget	**14**	**2,4**
Sampo Abp	**57**	**9,6**
	71	**11,9**

30. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget

31.12, mn €	**2013**	2012
Ansvarsförbindelser och ansvar som inte ingår i balansräkningen		
Derivatkontrakt		
Derivatkontrakt som anskaffats i skyddande syfte		
Valutaderivat		
Terminskontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**3 137,5**	805,3
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-2 953,6**	-776,5
kontraktens gängse värde	**-7,3**	-5,2
Valutaswapkontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**10 245,5**	8 129,5
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-10 245,5**	-7 982,9
kontraktens gängse värde	**56,8**	99,2
Övriga derivatkontrakt		
Räntederivat		
Termins- och futurkontrakt		
nominellt värde av underliggande egendom (absolut värde)	**818,2**	19 409,5
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-896,7**	-1 660,6
kontraktens gängse värde	**1,5**	-2,2
Optionskontrakt		
Köpta		
nominellt värde av underliggande egendom (absolut värde)	**25 000,0**	16 126,7
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-6 849,9**	-4 610,7
kontraktens gängse värde	**-4,4**	0,4
Utställda		
nominellt värde av underliggande egendom (absolut värde)	**35 000,0**	16 126,7
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**5 695,8**	3 532,5
kontraktens gängse värde	**3,9**	-0,2
Kreditriskderivat		
nominellt värde av underliggande egendom (absolut värde)		753,4
riskkorrigerat värde av underliggande egendom		206,9
kontraktens gängse värde		0,9
Ränteswapkontrakt		
nominellt värde av underliggande egendom (absolut värde)	**64,8**	157,3
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**64,8**	157,3
kontraktens gängse värde	**0,2**	0,3
Valutaderivat		
Optionskontrakt		
Köpta		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**438,1**	1 592,7
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**260,2**	-414,9
kontraktens gängse värde	**-2,3**	15,5
Utställda		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**577,8**	678,5
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-244,3**	-59,3
kontraktens gängse värde	**4,8**	-19,5

Termins- och futurkontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**89,9**	
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-22,4**	
kontraktens gängse värde	**0,6**	
Valutaswapkontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**87,1**	145,2
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-87,1**	-99,7
kontraktens gängse värde	**3,0**	9,0
Aktiederivat		
Termins- och futurkontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**202,9**	127,4
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**202,9**	127,4
kontraktens gängse värde	**6,7**	-0,1
Optionskontrakt		
Köpta		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**259,4**	534,7
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**24,0**	25,9
kontraktens gängse värde	**-4,8**	1,3
Utställda		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**639,0**	579,7
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-24,9**	31,4
kontraktens gängse värde	**6,6**	0,2
Övriga derivat		
Termins- och futurkontrakt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**506,6**	757,6
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-16,0**	285,2
kontraktens gängse värde	**-0,3**	2,7
Optionskontrakt		
Köpta		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**15,4**	20,5
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**1,7**	3,5
kontraktens gängse värde	**-0,3**	-0,3
Utställda		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**15,4**	20,5
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-4,5**	-9,0
kontraktens gängse värde	**1,0**	1,0
Råvaroswap		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**217,5**	
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**217,5**	
kontraktens gängse värde	**0,6**	
Sammanlagt		
värde av underliggande egendom (absolut värde)	**77 315,3**	65 965,2
riskkorrigerat värde av underliggande egendom	**-14 878,1**	-11 243,3
kontraktens gängse värde	**66,2**	103,0

De gängse värdena på noterade derivat har beräknats utgående från det noterade priset på börsen. De gängse värdena på övriga derivat grundar sig på marknadsvärdena på motsvarande noterade kontrakt eller på utomstående aktörers uppskattningar av de gängse värdena.

31. Säkerheter och ansvarsförbindelser, moderbolaget

31.12, mn €	**2013**	2012
Placeringsförbindelser		
Kapitalfonder	**3 421,9**	3 196,4
Övriga fonder	**2 258,0**	1 216,0
Pensionsansvar		
Pensionsutfästelser på bolagets ansvar	**0,9**	1,0
Leasing- och hyresansvar		
Förfaller nästa år	**0,8**	0,9
Förfaller under senare år	**0,7**	1,1
Övriga ansvarsförbindelser		
I Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varmas momsskyldighetsgrupp ingår eFennia Oy, Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas, Fennia Kapitalförvaltning Ab, Ömsesidiga försäkringsbolaget Pensions-Fennia, Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, Finlands Skadeinspektion SVT Ab, Tieto Esy Ab och Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv samt de fastighetsbolag som de ovan nämnda bolagen äger.		
Alla medlemmar i gruppen är solidariskt ansvariga för den mervärdesskatt som ska redovisas för gruppen.	**7,2**	5,9
Kontrollansvar för avdrag av mervärdesskatt vid fastighetsplaceringar	**149,7**	130,0
Värdepapper som getts som lån		
Obligationer		
Nominellt värde	**1 387,0**	1 219,0
Återstående anskaffningsutgift	**1 423,1**	1 277,3
Gängse värde	**1 427,1**	1 352,6

Värdepapper som getts som lån ingår i balansräkningen. Som motpart i låneverksamheten står förvaringsbanken, Northern Trust Co. London, för vilken låntagarna ställer säkerhet. Säkerheten för lånen består av värdepapper. Värdepapperslånen kan när som helst avbrytas.

Varmas balansräkning och resultaträkning till gängse värden

Arbetspensionsbolagets bokslut upprättas enligt bokföringslagen, aktiebolagslagen, försäkringsbolagslagen och lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag samt enligt lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden. Därtill iakttas Social- och hälsovårdministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, bokföringsförordningen, beräkningsgrunder fastställda av Social- och hälsovårdministeriet samt Finansinspektionens föreskrifter. IFRS-standarderna gäller inte arbetspensionsförsäkringsbolag.

Arbetspensionssystemet är delvis fonderande. Beloppet av ansvarsskulden i arbetspensionsförsäkringsbolagets balansräkning motsvarar cirka en fjärdedel av kapitalvärdet av de pensioner som tillvuxit fram till bokslutsdagen. Dessutom innehåller den lagstadgade pensionsförsäkringen en garantiordning, som innebär att om en pensionsanstalt blir insolvent ansvarar arbetspensionssystemet solidariskt för att de försäkrades förmåner tryggas.

I ansvarsskulden ingår också ett betydande ofördelat tilläggsförsäkringsansvar, vilket utgör en resultatbuffert och ökar solvensen, ett fördelat tilläggsförsäkringsansvar reserverat för kundåterbäringar och ett aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar som utgör en buffert för fluktuationer i värdet på arbetspensionsbolagens aktier. Huvudkomponenterna i solvenskapitalet, som mäter solvensen, är det egna kapitalet, det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret, utjämningsbeloppet och placeringarnas värderingsdifferenser.

Bolagets driftskostnader är uppdelade på flera rader i resultaträkningen och nyckeltalen. De gängse värdenas inverkan på bolagets placeringar och resultaten av dem visas i noterna. Ett arbetspensionsbolag behöver inte beräkna kalkylmässig skatteskuld så länge Social- och hälso-vårdsministeriets beräkningsgrund som fastställer räkenskapsperiodens vinst i resultaträkningen är i kraft. På grund av ovanstående kan arbetspensionsbolaget i beskattningen inte fullt ut tillgodogöra sig den skattefria andelen på utdelningsintäkterna eller de tidigare skattegottgörelserna i samband med utdelning. I ett arbetspensionsbolag har koncernbokslutet närmast teknisk betydelse.

I noterna till bokslutet jämförs placeringsintäkterna till gängse värde med den ränta som ska gottskrivas ansvarsskulden och de funktionsspecifika driftskostnaderna (exkl. driftskostnader för placeringsverksamheten och verksamheten för upprätthållande av arbetsförmågan samt lagstadgade avgifter) med den omkostnadsinkomst som ingår i försäkringsavgifterna. Bolagets totalresultat – placeringsverksamhetens resultat, omkostnadsresultatet och försäkringsrörelsens resultat sammanräknat – motsvarar resultaträkningens resultat till gängse värde.

I noterna till det enligt gällande bestämmelser upprättade bokslutet ingår en balansräkning, där tillgångsposterna anges till gängse värde, och en resultaträkning, där resultaträkningsposterna i enlighet med bestämmelserna har omgrupperats och sammanfattats. Det totala resultatet i resultaträkningen enligt gängse värden avviker i väsentlig grad från räkenskapsperiodens resultat i den enligt gällande bestämmelser upprättade resultaträkningen så som det uträknats enligt de beräkningsgrunder som i förväg fastställts av Social- och hälsovårdsministeriet.

Moderbolaget Varmas totalresultat uppgick år 2013 till 1 558 (1 201) miljoner euro och balans-omslutningen till 38 310 (35 651) miljoner euro.

Balansräkning till gängse värden, moderbolaget

31.12, mn €	**2013**	2012	2011
Aktiva			
Placeringar	**37 718**	34 406	31 852
Fordringar	**566**	1 208	1 157
Inventarier	**26**	36	46
	38 310	35 651	33 055
Passiva			
Eget kapital	**101**	97	93
Värderingsdifferenser	**6 619**	5 400	3 775
Utjämningsbelopp	**1 118**		
Utjämningsavsättning som jämställs med verksamhetskapitalet		1 147	1 096
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	**1 301**	1 073	1 556
Solvenskapital sammanlagt	**9 140**	7 716	6 520
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar (till återbäringar)	**106**	79	74
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	**720**	190	-180
Utjämningsbelopp		1 108	1 120
Utjämningsavsättning som jämställs med verksamhetskapitalet		-1 147	-1 096
Egentlig ansvarsskuld	**28 154**	27 317	26 395
Sammanlagt	**28 874**	27 468	26 240
Övriga skulder	**190**	388	221
	38 310	35 651	33 055

Resultaträkning till gängse värden, moderbolaget

1.1–31.12, mn €	**2013**	2012	2011
Premieinkomst	**4 258**	4 231	3 977
Utbetalda ersättningar	**-4 446**	-4 168	-3 925
Förändring i ansvarsskulden	**-1 289**	-1 219	-596
Placeringsverksamhetens nettoresultat	**3 183**	2 510	-693
Totala driftskostnader	**-143**	-149	-136
Skatter	**-6**	-4	-5
Totalresultat [1)]	**1 558**	1201	-1378

[1)] Resultat till gängse värde före förändring i tilläggsförsäkringsansvar och utjämningsbelopp

Nyckeltal och analyser

Sammandrag

31.12, mn €	**2013**	2012	2011	2010	2009
Premieinkomst, mn €	**4 258,0**	4 230,7	3 976,6	3 735,2	3 399,7
Utbetalda pensioner och övriga ersättningar, mn € [1]	**4 445,5**	4 167,5	3 924,6	3 652,9	3 265,9
Nettointäkter av placeringsverksamheten till gängse värde, mn €	**3 160,1**	2 492,4	-711,0	3 277,8	3 551,1
avkastning på investerat kapital, %	**9,0**	7,7	-2,1	11,0	14,1
Omsättning, mn €	**6 228,3**	5 120,7	3 942,9	4 888,1	5 883,4
Totala driftskostnader, mn €	**142,7**	148,7	135,9	132,0	126,6
% av omsättningen	**2,3**	2,9	3,4	2,7	2,2
Driftskostnader som täckts med den omkostnadsdel som ingår i försäkringsavgiften	**101,3**	110,3	93,2	93,7	93,1
% av ArPL-löne- och FöPL-arbetsinkomstsumman	**0,5**	0,6	0,5	0,5	0,6
Totalresultat, mn €	**1 558,5**	1 201,4	-1 377,7	2 054,4	2 185,3
Ansvarsskuld, mn €	**31 399,1**	29 766,6	28 965,6	29 088,8	27 789,3
Solvenskapital, mn € [2]	**9 139,7**	7 716,3	6 520,4	7 912,9	6 017,1
% av ansvarsskulden [3]	**31,6**	28,0	24,8	30,8	24,9
i förhållande till solvensgränsen	**2,2**	2,4	2,5	2,3	2,8
Utjämningsbelopp, mn €	**1 118,1**	1 107,6	1 120,2	1 158,3	1 016,2
Pensionsmedel, mn € [4]	**38 040,2**	35 198,4	32 782,3	33 570,1	30 126,8
Överföring till kundåterbäringar (%) av ArPL-lönesumman [5]	**0,59**	0,44	0,40	0,54	0,40
ArPL-lönesumma, mn €	**17 813,4**	17 706,1	17 324,6	16 495,3	15 152,7
FöPL-arbetsinkomstsumma, mn €	**901,7**	909,9	880,0	749,4	732,6
ArPL-försäkringar [6]	**26 900**	27 600	28 100	28 300	27 600
ArPL-försäkrade	**491 400**	498 500	498 400	488 300	474 800
FöPL-försäkringar	**39 810**	41 280	41 940	38 400	38 300
Pensionstagare	**333 700**	331 400	330 000	326 900	322 900

[1] Utbetalda ersättningar i resultaträkningen exkl. omkostnader för handläggning av ersättningar och upprätthållande av arbetsförmågan
[2] Verksamhetskapitalet till och med 2012 beräknat utifrån vid tidpunkten gällande bestämmelser (motsvarande princip gäller även andra solvensnyckeltal)
[3] Relationstal i procent av den ansvarsskuld som använts vid beräkning av solvensgränsen
[4] Ansvarsskuld + värderingsdifferenser
[5] Anges med två decimalers noggrannhet
[6] Försäkringar tecknade av arbetsgivare som ingått försäkringsavtal

Resultatanalys

31.12, mn €	**2013**	2012	2011	2010	2009
Resultatets uppkomst					
Försäkringsrörelsens resultat	**14,5**	-9,2	-35,0	145,1	11,6
Placeringsverksamhetens resultat till gängse värde	**1 511,9**	1 189,4	-1 378,0	1 874,0	2 151,1
+Nettointäkter av placeringsverksamheten till gängse värde	**3 160,1**	2 492,4	-711,0	3 277,8	3 551,1
-Avkastningskrav på ansvarsskulden	**-1 648,3**	-1 303,0	-667,1	-1 403,9	-1 400,1
Omkostnadsresultat	**32,0**	21,2	35,3	35,4	22,7
Totalresultat	**1 558,5**	1 201,4	-1 377,7	2 054,5	2 185,3
Disposition av resultatet					
till förändring av solvensen	**1 453,5**	1 123,4	-1 450,7	1 965,4	2 124,3
till förändring av utjämningsbeloppet	**10,5**	-12,6	-38,1	142,1	8,3
till förändring av det ofördelade tilläggs-försäkringsansvaret	**228,4**	-483,4	-753,1	-324,9	1 038,7
till förändring av värderings-differenserna	**1 209,3**	1 615,0	-664,6	2 143,9	1 073,9
till räkenskapsperiodens vinst	**5,2**	4,3	5,0	4,3	3,3
till överföringar till kundåterbäringar	**105,0**	78,0	73,0	89,0	61,0
till komplettering av det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0
Sammanlagt	**1 558,5**	1 201,4	-1 377,7	2 054,4	2 185,3

Solvens

Solvenskapitalet och dess gränser (i % av den ansvarsskuld som används vid beräkningen av solvensgränsen)	**2013**	2012	2011	2010	2009
Solvensgräns	**14,5**	11,8	9,9	13,3	9,0
Solvenskapitalets maximibelopp [1]	**57,8**	47,1	39,6	53,2	36,1
Solvenskapital före utjämningsbelopp [2]	**27,7**				
Solvenskapitalet (solvensgrad) [3]	**31,6**	28,0	24,8	30,8	24,9

[1] Verksamhetskapitalets maximibelopp till och med 2012.

[2] Redovisas från och med 2013.

[3] Verksamhetskapitalet till och med 2012 beräknat utifrån vid tidpunkten gällande bestämmelser (motsvarande princip gäller även andra solvensnyckeltal).

Placeringsfördelning till gängse värden

	Grund-fördel-ning 2013 mn €	**%**	Grund-fördel-ning 2012 mn €	%	**Risk-fördel-ning [8] 2013 mn €**	**% [10]**	Risk-fördel-ning [8] 2012 % [10]	Risk-fördel-ning [8] 2011 % [10]	Risk-fördel-ning [8] 2010 % [10]	Risk-fördel-ning [8] 2009 % [10]
Ränteplaceringar sammanlagt	**12 893,1**	**34,2**	**13 035,5**	**37,9**	**10 623,5**	**28,2**	**31,0**	**42,4**	**34,2**	**47,5**
Lånefordringar [1]	**2 026,4**	**5,4**	2 441,0	7,1	**2 026,4**	**5,4**	7,1	9,3	11,3	11,8
Masskuldebrevslån	**9 523,8**	**25,3**	9 061,0	26,3	**9 231,8**	**24,5**	27,3	27,1	20,0	30,4
Övriga finansmarknads-instrument och depositioner [1] [2]	**1 342,9**	**3,6**	1 533,5	4,5	**-634,6**	**-1,7**	-3,4	6,0	2,8	5,3
Aktieplaceringar sammanlagt	**14 565,1**	**38,6**	**11 554,1**	**33,6**	**14 755,6**	**39,1**	**34,1**	**30,5**	**40,1**	**27,5**
Noterade aktier [3]	**11 393,3**	**30,2**	8 393,8	24,4	**11 578,8**	**30,7**	24,9	21,6	32,8	22,7
Kapitalplaceringar [4]	**2 174,7**	**5,8**	2 394,3	7,0	**2 174,7**	**5,8**	7,0	6,6	5,4	3,2
Onoterade aktier [5]	**997,1**	**2,6**	766,1	2,2	**1 002,2**	**2,7**	2,2	2,3	1,8	1,5
Fastighetsplaceringar sammanlagt	**4 304,2**	**11,4**	**4 463,5**	**13,0**	**4 304,2**	**11,4**	**13,0**	**14,0**	**13,0**	**15,1**
Direkta fastighetsplaceringar	**3 738,9**	**9,9**	3 960,6	11,5	**3 738,9**	**9,9**	11,5	12,5	11,9	13,1
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	**565,2**	**1,5**	502,9	1,5	**565,2**	**1,5**	1,5	1,5	1,1	2,0
Övriga placeringar	**5 955,7**	**15,8**	**5 352,9**	**15,6**	**6 156,5**	**16,3**	16,4	**14,2**	**15,3**	**13,2**
Placeringar i hedgefonder [6]	**4 849,7**	**12,9**	3 779,4	11,0	**4 849,7**	**12,9**	11,0	11,2	11,2	11,2
Råvaruplaceringar	**0,3**	**0,0**	2,5	0,0	**201,0**	**0,5**	0,8	0,4	3,1	1,9
Övriga placeringar [7]	**1 105,8**	**2,9**	1 571,0	4,6	**1 105,8**	**2,9**	4,6	2,6	1,1	0,0
Placeringar sammanlagt	**37 718,1**	**100,0**	**34 406,0**	**100,0**	**35 839,8**	**95,0**	94,4	**101,1**	**102,6**	**103,2**
Effekt av derivat [9]					**1 878,3**	**5,0**	5,6	-1,1	-2,6	-3,2
Placeringar till gängse värden sammanlagt	**37 718,1**	**100,0**	**34 406,0**	**100,0**	**37 718,1**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Masskuldebrevsportföljens modifierade duration	**4,1**

[1] Inklusive upplupna räntor
[2] Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder
[3] Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post
[4] Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen
[5] Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag
[6] Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi
[7] Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag
[8] Exponeringsfördelningen kan redovisas för jämförelseperioderna allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt). Om siffrorna för jämförelseperioderna redovisas och perioderna inte är fullständigt jämförbara ska detta nämnas.
[9] Inklusive derivatens verkan på skillnaden mellan grundfördelningen och riskfördelningen. Påverkan av derivaten kan vara +/-. Efter justeringen av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen.
[10] Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor.

Nettointäkter av placeringsverksamheten till gängse värden

Avkastning €/% på investerat kapital	**Placeringsv. nettointäkt. marknads-värde [8] 2013 mn €**	**Inves-terat kapital [9] 2013 mn €**	**Avkast-ning på inves-terat kapital 2013 %**	Avkast-ning på inves-terat kapital 2012 %	Avkast-ning på inves-terat kapital 2011 %	Avkast-ning på inves-terat kapital 2010 %	Avkast-ning på inves-terat kapital 2009 %
Ränteplaceringar sammanlagt	**145,9**	**12 563,9**	**1,2**	**4,4**	**4,2**	**4,6**	**8,6**
Lånefordringar [1]	**74,4**	**2 272,0**	**3,3**	3,2	3,9	1,5	3,4
Masskuldebrevslån	**76,4**	**9 053,5**	**0,8**	5,5	5,0	6,3	11,2
Övriga finansmarknads-instrument och depositioner [1] [2]	**-4,9**	**1 238,3**	**-0,4**	0,7	1,0	2,1	4,7
Aktieplaceringar sammanlagt	**2 635,0**	**12 106,2**	**21,8**	**14,5**	**-13,0**	**19,8**	**33,3**
Noterade aktier [3]	**2 154,9**	**9 086,6**	**23,7**	14,9	-18,9	18,9	46,4
Kapitalplaceringar [4]	**270,6**	**2 231,7**	**12,1**	13,0	9,6	23,9	2,3
Onoterade aktier [5]	**210,4**	**787,9**	**26,7**	15,5	20,7	24,5	4,5
Fastighetsplaceringar sammanlagt	**137,7**	**4 388,2**	**3,1**	**4,5**	**6,4**	**3,5**	**2,7**
Direkta fastighetsplaceringar	**78,8**	**3 879,7**	**2,0**	4,6	5,9	3,3	5,3
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	**58,9**	**508,5**	**11,6**	3,1	11,2	4,8	-12,5
Övriga placeringar	**265,7**	**5 927,0**	**4,5**	**6,0**	**4,5**	**18,0**	**25,3**
Placeringar i hedgefonder [6]	**380,0**	**4 302,8**	**8,8**	6,8	3,5	17,1	25,1
Råvaruplaceringar	**-11,6**	**3,3**	**-357,1**				28,6
Övriga placeringar [7]	**-102,7**	**1 620,9**	**-6,3**	6,0	10,9	17,1	
Placeringar sammanlagt	**3 184,2**	**34 985,2**	**9,1**	**7,7**	**-2,1**	**11,0**	**14,1**
Intäkter, kostnader och driftskostnader ej fördelade på placeringsslag	**-24,1**	**15,8**					
Nettointäkter av placerings-verksamheten till gängse värden	**3 160,1**	**35 001,0**	**9,0**	**7,7**	**-2,1**	**11,0**	**14,1**

[1] Inklusive upplupna räntor
[2] Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder
[3] Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post
[4] Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen
[5] Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag
[6] Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi
[7] Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag
[8] Förändring av marknadsvärdena vid slutet och början av rapporteringsperioden - kassaflöden under perioden. Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.
[9] Investerat kapital = Marknadsvärde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidsavvägts per dag eller månad

Omkostnadsresultat

mn €	**2013**	2012	2011	2010	2009
Omkostnadsdelar som ingår i försäkringsavgiften	**126,6**	125,4	122,2	123,0	110,2
Andelar av avgiften som står till förfogande för täckande av driftskostnader förorsakade av ersättningsavgöranden	**5,8**	5,8	5,5	4,9	4,6
Övriga intäkter	**0,9**	0,4	0,8	1,2	1,0
Omkostnadsinkomst sammanlagt	**133,3**	131,5	128,5	129,0	115,8
Funktionsspecifika driftskostnader [1)]	**-101,3**	-110,3	-93,2	-93,7	-93,1
Driftskostnader sammanlagt	**-101,3**	-110,3	-93,2	-93,7	-93,1
Omkostnadsresultat	**32,0**	21,2	35,3	35,4	22,7
Driftskostnader i % av omkostnadsinkomsten	**76**	84	73	73	80

[1)] Exklusive driftskostnader för placeringsverksamheten och för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan samt lagstadgade avgifter.

Verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan

31.12., milj. €	**2013**	2012	2011	2010	2009
Premieinkomst; avgiftsdel för hantering av risken för arbetsoförmåga	**5,4**	5,4	5,3	5,0	4,1
Ersättningskostnader; omkostnader för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	**6,5**	6,5	7,7	6,0	3,9
Omkostnader för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan/ Avgiftsdel för hantering av risken för arbetsoförmåga, %	**121,0**	121,9	144,9	120,1	96,0

Riskhantering

Riskhantering som en del av den interna kontrollen

Intern kontroll är en process med vilken man vill försäkra sig om att

- fastställda mål och syften uppnås
- resurserna används på ett ekonomiskt och effektivt sätt
- riskerna i anslutning till verksamheten är under tillräcklig kontroll
- företagsledningen har tillgång till tillförlitlig och korrekt ekonomisk och annan information
- lagar, föreskrifter och anvisningar följs
- administrativa beslut, interna planer, regler och tillvägagångssätt följs
- verksamheten, uppgifterna och tillgångarna är tryggade samt att
- det finns tillräckliga och ändamålsenligt organiserade manuella och datatekniska system till stöd för verksamheten.

Med riskhantering, som utgör en del av den interna kontrollen, avses att identifiera, bedöma, begränsa och övervaka risker som orsakas av och har ett väsentligt samband med affärsverksamheten. Genom den interna kontrollen strävar bolagets ledning efter att säkerställa en effektiv, ekonomiskt lönsam och tillförlitlig verksamhet.

Varma leds med yrkeskunskap enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. För sina centrala funktioner har bolaget skriftligt definierade koncept samt kvantitativa och kvalitativa mål. Varmas riskhantering organiseras med beaktande av styrelsens beslut om den interna kontrollens innehåll och organisering, genomförandet av dess delområden och principer samt de gemensamma riktlinjerna för den interna kontrollen inom koncernen.

Styrelsen har en arbetsordning med definitioner av styrelsens viktigaste uppgifter och verksamhetsprinciper. Som ett led i bolagets interna kontroll behandlar styrelsen bl.a. bolagets strategi, riktlinjer för utvecklandet av organisationen och ledningen, risker, ekonomiska rap-portering, ekonomiska planer (budgeter), placeringsverksamheten, pensionsförsäkringsverksamheten, verksamhetsplanerna och centrala utvecklingsprojekt.

Organiseringen av riskhanteringen samt ansvar, övervakning och rapportering

Förvaltningsrådet har till uppgift att övervaka Varmas förvaltning, som sköts av styrelsen och verkställande direktören.

Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan och beredskapsplan som omfattar verk-samheten i dess helhet, samt bedömer huruvida den interna kontrollen är ändamålsenligt ordnad i bolaget. Styrelsens revisionsutskott övervakar den ekonomiska och övriga rapporteringen samt den interna kontrollens tillstånd bl.a. genom att följa upp hur det interna och externa revisionsarbetet framskrider samt genom att gå igenom olika övervakningsrapporter. Verkställande direktören övervakar bolagets risker med iakttagande av principerna i den av styrelsen fastställda riskhanterings-, placerings- och beredskapsplanen.

Ledningsgruppen följer bolagets interna kontroll och riskhantering samt upprätthåller och utvecklar principerna för riskhantering och beredskapsplanering.

Styrelsen får en gång per kvartal en rapport över riskerna.

Bolagets revisor och direktören för intern revision deltar i revisionsutskottets möten.

Cheferna svarar inom sitt respektive ansvarsområde för organiseringen av den interna kontrollen, riskhanteringen, den juridiska compliance-verksamheten samt god förvaltning, varvid den interna kontrollen utgör en del av den normala verksamheten. De planer och principer som godkänts av styrelsen kompletteras av mer detaljerade affärssfunktionsspecifika planer och anvisningar. Varje funktion är ansvarig för att fastställa gränserna för risktagningen och vilka mätare som ska tillämpas samt att övervaka dessa. Varje funktion svarar för genomförandet av verksamhetsplanen och budgetutfallet, verksamhetens effektivitet, övervakningen av utlokaliserade funktioner samt beredskapen i störningssituationer. IT-avdelningen är sakkunnig i fråga om utvecklingen och underhållet av systemen på affärsfunktionens ansvar, projekthanteringen, infrastrukturen samt riskhanteringen. Alla mål, ansvar och metoder för administrationen av datasäkerheten har fastställts i en av IT-ledningsgruppen godkänd dataskyddspolicy. IT-avdelningen har en egen återhämtningsplan i anslutning till datatekniska störningar.

Den funktion som bereder och verkställer placeringsbesluten (placeringsfunktionen) och den funktion som svarar för övervakningen och rapporteringen (ekonomiförvaltningen och aktuariefunktionen) är separerade från varandra. Placeringsfunktionens beslutsbefogenheter och placeringarnas olika maximigränser anges som separata riskgränser i placeringsplanen. Riskövervakningen, som är oavhängig av placeringsverksamheten, står för en placeringsriskövervakning av limittyp i enlighet med de gränser som fastställts av styrelsen inklusive finansierings- och riskteoretisk bedömning av placeringsriskerna samt resultatrapportering. Ekonomiförvaltningen deltar i genomgången av ändringar i placeringsplanen och processen för ibruktagning av nya placeringsprodukter och kontrollerar huvudsakligen genom stickprov solvensklassificeringen och prissättningen av instrument.

Ekonomidirektören ansvarar för den oavhängiga uppföljningen av placeringspositioner och placeringsrisker. Ekonomiförvaltningen rapporterar månatligen sina iakttagelser i anslutning till placeringsriskhanteringen till styrelsen. Betydande iakttagelser rapporteras omedelbart till ledningen.

I en månatlig uppföljningsrapport, som sammanställs av chefen för placeringsriskhanteringen vid aktuariefunktionen, redogörs för placeringsriskerna och hur dessa påverkar Varmas risktolerans om de realiseras. Aktuariefunktionen ger styrelsen utredningar om Varmas risknivå i förhållande till arbetspensionssystemets risknivå.

Ansvaret för förvaltningen av placeringsbeståndet och organiseringen av den operativa riskhanteringen ligger hos placeringsledningen. Placeringsfunktionens riskhanteringsfunktion övervakar och rapporterar dagligen om hur placeringsportföljens position utvecklas i förhållande till de riskgränser som fastställts i placeringsplanen och i relation till grundallokeringen. Iakttagandet av beslutsbefogenheterna och allokeringen samt placeringsuppdragen uppföljs dagligen inom placeringsfunktionen.

Ekonomiförvaltningen samordnar identifieringen och hanteringen av affärsfunktionernas operativa risker och gör en sammanfattning av de riskkartläggningar som utarbetas vid affärsfunktionerna. Ekonomidirektören ansvarar för övervakningen av operativa risker.

Compliance officern rapporterar till styrelsen om iakttagandet av Varmas insiderregler. För att kontrollera riskerna för oegentligheter betonas vikten av att konstant iaktta de etiska verksamhetsprinciperna, och olika kontroller tillämpas som skydd mot dessa risker. Respektive affärsfunktion ansvarar för hanteringen av risker för oegentligheter. Varma har separata interna regler för förhindrande av penningtvätt och terrorism.

Varma iakttar i tillämpliga delar den finska koden för bolagsstyrning.

Mål och allmänna principer för riskhanteringen

Syftet med riskhanteringen är att trygga pensionstagarnas och försäkringstagarnas rättig-heter. Riskerna i anslutning till bolagets verksamhet identifieras, bedöms, begränsas och övervakas på lång sikt. Med riskhanteringen säkerställer man att riskerna, i händelse av att de realiseras, inte medför väsentliga ekonomiska förluster eller äventyrar bolagets kundservice eller övriga serviceverksamhet, verksamhetens kontinuitet, uppfyllandet av verksamhetsmålen eller det allmänna förtroendet för bolaget. I bolaget och med de instanser som bolaget samarbetar tillämpas effektiva och funktionssäkra processer.

Vid hanteringen av riskerna betonas bland annat omsorgsfull beredning av beslut, anlitande av experter, försäkring av risker, befattningsbeskrivningar och acceptansrutiner, spridning av funktioner och uppdrag, fysiska kontroller, datasäkerhet och kontroller, utbildning av personalen, planeringsprocesser, olika reservsystem, förmedling av nödvändig information samt begränsning av konfidentiell information till personer som behöver sådan information. I och med att uppdrag, beslut och ansvar är fördelade på olika personer får ingen ensam sköta åtgärder genom hela handläggningskedjan, varvid farliga arbetskombinationer har avskilts från varandra. För transaktionerna har fastställts oavhängiga övervaknings- och acceptansmekanismer. Medarbetarna får inte delta i beredning eller beslutsfattande som gäller dem själva och den närmaste kretsen. För datasystemen har fastställts ägare från linjeorganisationen, och datasystemens funktion övervakas inom affärsfunktionerna och IT-ledningsgruppen.

Vid fastställandet av villkoren för utlokalisering beaktas Varmas ansvar över utlokaliserade funktioner när det gäller till exempel iakttagande av regler, affärsverksamhetens kontinuitet samt störningsfrihet och beredskapsplanering. Den funktion som ansvarar för de utlokaliserade uppgifterna ska beakta vikten av klara avtal och processer, övervakningen av den utlokaliserade verksamheten och de risker som utlokaliseringen medför.

Varma iakttar principerna om god försäkringssed. Försäkringstagarna behandlas lika. Affärstransaktionerna med försäkringstagarna genomförs på marknadsvillkor. Särskild uppmärksamhet fästs vid affärstransaktioner som gäller finansiering av försäkringstagarens verksamhet, fastighetsaffärer och andra affärer samt hyreskontrakt.

Styrelsens utredning över förvaltnings- och styrningssystemet och en utredning över löner och arvoden publiceras på Varmas webbplats.

Affärsverksamhetsrisker

Bolagets huvudsakliga funktioner utgörs av dess pensionstjänster, försäkringstjänster, kundrelationshantering och placeringsfunktion med tillhörande stödfunktioner. De väsentliga riskerna hänför sig till placeringsverksamheten, informationsbehandlingen, pensionssystemets nätverksbaserade verksamhetsmodell samt möjligheten att anpassa styrningssystemet och verksamhetsmodellerna efter förändringar i verksamhetsomgivningen och ändringar i lagstiftningen.

Andra betydande risker är kostnadsrisker som beror på arbetspensionssystemets struktur, risker som är förknippade med projekt-, teknikvals- och ibruktagningsfasen av nya projekt, risker i anslutning till hanteringen och utvecklingen av utlokaliserade IT-processer, avtals- och motpartsrisker samt risker kring partnernätverkets funktion och ekonomiska framgång.

Ur verksamhetssynvinkel är det avgörande att pensions- och försäkringsärenden sköts i rätt tid och korrekt.

De mest betydande riskerna ekonomiskt sett är placeringsriskerna.

Andra relevanta risker hänför sig till ledningsinformationen och bolagets anseende, funktionsbrister och/eller användningsfel i anslutning till datasystemen, felaktig hantering av uppgifter, felaktig tolkning av författningar, felaktig hantering av placeringar, bolagets fysiska verksamhetsmiljö, effektiviteten inom resursanvändningen, störningar i det europeiska betalningssystemet och systemet för värdepappersavveckling samt försäkringsrörelsen på bolagets eget ansvar.

Inom pensionssystemet finns också risker i anslutning till systemets struktur och funktion samt samhällsekonomins utveckling. Dessa behandlas närmare i punkten Övriga risker.

Varma har ett enda kontor, ett enda verksamhetsområde (Finland), en enkel koncernstruktur, lagreglerade produkter, en liten personal i förhållande till omsättningen samt ett litet antal transaktioner i förhållande till placeringsvolymen. Hos Varma analyseras riskerna enligt både nedifrån uppåt- och uppifrån nedåt-principen för att garantera att bolagets risker blir beaktade till fullo ur olika aspekter.

Försäkringsrisker

Arbetspensionssystemet är i fråga om lagen om pension för arbetstagare (ArPL) delvis fonderande. Av de årligen utbetalade pensionerna utgörs i medeltal cirka en femtedel av fonderade medel och resten av en utjämningsdel, som finansieras med de försäkringsavgifter som flyter in varje år. För de fonderade delarna av pensionen ansvarar de enskilda pensionsanstalterna och för utjämningsdelarna ansvarar pensionsanstalterna solidariskt.

Som buffert för den försäkringsrörelse för vilken pensionsanstalterna ansvarar solidariskt fungerar utjämningsavsättningen som ingår i ansvarsskulden. Utjämningsavsättningen inom hela arbetspensionssystemet uppskattas till sin storlek motsvara nästan ett års utgifter för utjämningsavsättningen. Utjämningssystemet eliminerar de inverkningar som är en följd av att antalet försäkrade arbetstagare och deras åldersstruktur utvecklas olika vid de olika pensionsanstalterna. Detta innebär att finansieringen av pensionernas utjämningsdelar inte medför risker för den enskilda pensionsanstalten.

Grundpensionerna enligt lagen om pension för företagare (FöPL) finansieras i sin helhet enligt fördelningssystemet med de försäkringsavgifter som inflyter varje år samt statens andel. Finansieringen av dessa pensioner innebär således ingen risk för den enskilda pensionsanstalten.

Arbetspensionsskyddets nivå är förmånsbaserad och således inte direkt beroende av de fonderade pensionsmedlens avkastning. Arbetspensionsförmånerna för de försäkrade och pensionstagarna är tryggade genom ett lagstadgat solidariskt konkursansvar som omfattar alla arbetspensionsanstalter. Arbetsgivarna och arbetstagarna ansvarar solidariskt för kostnaderna för pensionsskyddet. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer varje år för arbetspensionsbolagen gemensamma beräkningsgrunder för beräkning av försäkringsavgiften och ansvarsskulden. I beräkningsgrunderna ingår bland annat de försäkringsmatematiska antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden, såsom dödlighetsintensiteten och invalidiseringsfrekvensen. Enligt ArPL ska beräkningsgrunderna dimensioneras på ett tryggande sätt, och om grunderna för ansvarsskulden hos alla arbetspensionsanstalter visar sig otillräckliga kan ett utjämningssystem användas för komplettering av ansvarsskulden.

Riskerna i samband med Varmas försäkringsrörelse hänger samman med att de insamlade försäkringsavgifterna och ansvarsskulden för dem ska vara tillräckliga i förhållande till de pensioner som bolaget ansvarar för. Eftersom de gemensamma beräkningsgrunderna kan ändras varje år och utjämningssystemet fungerar som en buffert mot de försäkringsrisker som gäller alla

arbetspensionsanstalter, blir den enskilda pensionsanstaltens risk till denna del att man avviker från pensionssystemets medeltal.

Man bereder sig på fluktuationer i försäkringsrörelsens årliga resultat genom ett utjämningsbelopp, som har en riskteoretiskt beräknad undre och övre gräns. Varmas utjämningsbelopp enligt ArPL var i slutet av 2012 cirka 1 075 miljoner euro, vilket är cirka 6,0 procent av de försäkrades lönesumma. I ArPL-försäkringsavgiften var motsvarande riskkomponenters andel år 2013 cirka 4,0 procent av lönesumman.

I fråga om försäkringsrörelsen hänför sig den största fluktuationen till invalidpensionerna. Med avseende på invalidpensioner och arbetslöshetspensioner motsvarar Varmas utjämningsbelopp den fonderade pensionsutgiften för över tre år.

Ansvarsskulden beräknas på individ- och försäkringsnivå i en årsavräkning som görs på våren efter redovisningsåret, sedan arbetsgivarna skickat in förvärvsuppgifterna. Pensionsskyddscentralen gör den årliga utredningen av fördelningssystemet först på hösten efter årsredovisningsåret, då även de övriga andelarna av ansvarsskulden kan beräknas. I bokslutet uträknas ansvarsskulden enligt överslagsformler.

Ansvarsskuldens struktur enligt Varmas årsavräkning var 31.12.2012 följande:

	mn €	%
ArPL-basförsäkring		
Premieansvar		
Ansvar för framtida ålderspensioner	14 211	47,7
Ansvar för framtida invalidpensioner	434	1,5
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 073	3,6
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	79	0,3
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	190	0,6
Premieansvar sammanlagt	15 987	53,7
Ersättningsansvar		
Ansvar för löpande ålderspensioner	7 723	25,9
Ansvar för löpande invalidpensioner	1 519	5,1
Ansvar för löpande arbetslöshetspensioner	1	0,0
Utjämningsavsättning	2 896	9,7
Utjämningsbelopp	1 075	3,6
Ersättningsansvar sammanlagt	13 213	44,4
ArPL-basförsäkring sammanlagt	29 200	98,0
Tilläggspensionsförsäkring enligt APL sammanlagt	560	1,9
FöPL-basförsäkring sammanlagt	19	0,1
Tilläggspensionsförsäkring enligt FöPL sammanlagt	3	0,0
Ansvarsskuld sammanlagt	**29 782**	**100,0**

	mn €	% av löne-summan
ArPL-utjämningsbelopp 31.12.2012		
Ålderspensionsdel	40	0,2
Invalidpensionsdel	806	4,5
Arbetslöshetspensionsdel	50	0,3
Avgiftsförlustdel	179	1,0
Sammanlagt	**1 075**	**6,0**
Nedre gräns för utjämningsbeloppet	267	
Övre gräns för utjämningsbeloppet	1 352	

Varken åldersstrukturen för de hos Varma försäkrade arbetstagarna eller strukturen i arbetsgivarnas storleks- eller branschfördelning avviker signifikant från genomsnittet för arbetspensionsanstalterna, och bolagets utjämningsbelopp ligger något över medeltalet. Varma är därmed inte nämnvärt utsatt för någon risk på grund av avvikande försäkringsbestånd.

Vid riskhanteringen av försäkringsrörelsen används försäkringstekniska analyser. För hanteringen av försäkringsrörelsens risker används försäkringstekniska analyser, bland annat riskmåttanalys (dödlighetsintensitet, invaliditetsintensitet), boksluts- och rörelseresultatanalyser (försäkringsteknik, ansvarsfördelning) samt bland annat statistikföring av avgiftsförlusten och invalidpensionsutgiften. När bokslutet upprättas kan särskilt uppskattningen av de försäkrades lönesumma avvika från den slutliga uppgiften. Detta återverkar på bolagets premieinkomst och på ansvarsskuldens storlek, men bolagets resultat påverkas knappast alls.

Inför de risker som ingår i ansvarsskuldens täckning, dvs. försäkrings- och placeringsriskerna, bereder man sig genom ett solvenskapital, i vilket även det ovan nämnda utjämningsbeloppet ingår. Solvenskapitalets belopp följs upp i förhållande till ansvarsskulden och den solvensgräns som beräknas på basis av placeringsfördelningen. I beräkningen av solvensgränsen beaktar man i fortsättningen också försäkringsrisken. Solvenskapitalet är alltså ett sätt att bereda sig speciellt på sådana år då avkastningen på de medel som utgör täckning för ansvarsskulden understiger den ränta som gottskrivs ansvarsskulden.

En del av räntan som gottskrivs ansvarsskulden fastställs på basis av pensionsanstalternas utfallna aktieavkastning i efterskott. Risken i anslutning till denna andel, som motsvarar 10 procent av ansvarsskulden, bärs på arbetspensionssystemets nivå genom ett till aktieavkastningen bundet tilläggsförsäkringsansvar, som kan variera mellan -10 procent och +5 procent av ansvarsskulden. Den enskilda pensionsanstalten bär fortfarande risken med sitt solvenskapital till den del dess aktieavkastning avviker från genomsnittet. Vid beräkningen av denna genomsnittliga aktieavkastning begränsas de största pensionsanstalternas viktandel till 15 procent.

I tabellen nedan anges hur placeringarna och vissa andra poster indelades i solvenskategorier vid årets slut.

	mn €	**%-andel**
Penningmarknadsinstrument	**1 289**	**3,4**
Obligationer och skuldförbindelser	**12 345**	**32,4**
Fastigheter	**6 009**	**15,8**
Aktier	**16 016**	**42,0**
Diverse placeringar	**2 478**	**6,5**
	38 138	**100,0**

Placeringsrisker

Med *marknadsrisk* avses fluktuationer i placeringsobjektens värde. Den största marknadsrisken är aktiernas marknadsrisk. Andra marknadsrisker är ränterisken, valutarisken och risken för förändringar i fastighetsvärdet. Ränterisken kan realiseras som en prisrisk, en återbetalning av kapital i förtid kan realiseras som en omplaceringsrisk.

Med *inflationsrisk* avses en nedgång i egendomens realvärde eller realavkastning.

Med *kreditrisk* avses den risk för förluster som hör samman med motpartens oförmåga att svara för sina förbindelser.

Med *likviditetsrisk* avses att kassaflödet inte motsvarar förväntningarna. En risk utgör också de placeringar som inte alls eller endast med betydande förlust kan omvandlas till pengar. Vid likviditetshanteringen ska även åtaganden beaktas. Likviditetsstörningar i banksystemet återspeglas även i Varmas likviditet.

Med *modellrisk* avses riskerna i samband med riskmätningarna. Vid mätningarna måste man i samband med kalkyleringsmetoderna samt kalkylmaterialet göra antaganden och förenklingar, och dessa kan avvika från verkligheten. Värderingen av placeringarna kan också vara förknippad med risker, och placeringarnas värden är delvis tillgängliga med en viss fördröjning.

Hanteringen av placeringsrisker regleras bland annat av beräkningsgrunderna samt reglerna om täckning och solvens. Riskhanteringen inom placeringsverksamheten går ut på att fastställa en godtagbar risknivå

för olika placeringsslag inom de ramar som styrelsen ställt upp och att kontinuerligt mäta riskerna enligt valda metoder (olika mätare som används inom riskhanteringen, marknadsinformation och marknadsanalyser, dataprogram), jämföra riskerna med den godtagbara nivån och rapportera om dessa. Till riskhanteringen hör också att placeringsportföljen anpassas för att upprätthålla rätt förhållande mellan risker och avkastning. Ansvarsskuldens natur och dess avkastningskrav beaktas i planeringen av placeringarnas varaktighet och likviditet.

I den av styrelsen fastställda placeringsplanen bestäms bland annat följande:

- allmänna betryggande målsättningar för placeringar
- allmänna principer för placeringsverksamhetens inriktning
- målen för placeringarnas avkastning, spridning och likviditet
- grunderna för användningen av derivatavtal samt
- principerna för valutarörelsen.

Styrelsen tar minst en gång om året ställning till bolagets verksamhetsmiljö och utvecklingsutsikter, riskerna i samband med bolagets placeringar i fråga om värdeförändring, förväntad avkastning, trygghet och valutarörelse samt till bolagets risktolerans när det gäller placeringar på kort och lång sikt. Styrelsen ger samtidigt en bedömning av solvensställningens utveckling.

Placeringsportföljens grundallokering, som anges i den av styrelsen fastställda placeringsplanen, bestämmer grundnivån för totalrisken i placeringsportföljen. Portföljen kan avvika från grundallokeringen i placeringsplanen inom ramen för separat fastställda allokeringsgränser.

Ambitionen är att maximera placeringarnas förväntade avkastning på vald totalrisknivå, så att placeringarna ger största möjliga avkastning i den mån risktoleransen det medger. För de olika tillgångsklasserna och -slagen har man ställt upp aktivriskmål inom vilka man genom aktiv placeringsverksamhet eftersträvar en bättre avkastning än marknadsindexet. De marknadsrisker som fallit ut, aktivriskerna samt intäkterna av den aktiva placeringsverksamheten följs upp och rapporteras regelbundet inom placeringsfunktionen.

Placeringsbeståndets struktur enligt tillgångsklass samt de olika tillgångsklassernas avkastning för 2013 presenteras i noterna.

De noterade aktieplaceringarna fördelade sig regionalt enligt följande:

	Riskför-delning 31.12.2013 mn €	**%**	Riskför-delning 31.12.2012 mn €	%
Amerikanska aktier	**2 202**	**19,0**	1 265	14,8
Europeiska aktier	**2 799**	**24,2**	1 881	22,0
Aktier från övriga områden	**1 243**	**10,7**	1 157	13,5
Finländska aktier	**5 334**	**46,1**	4 264	49,8
Noterade aktier	**11 579**	**100,0**	8 567	100,0

De direkta fastighetsplaceringarna fördelade sig efter användningssyfte enligt följande:

	Riskfördelning 31.12.2013 mn €	**%**	Riskfördelning 31.12.2012 mn €	%
Bostäder	**639**	**17,1**	685	17,3
Affärslokaler	**907**	**24,3**	976	24,6
Övriga lokaler	**425**	**11,4**	442	11,2
Industri och lager	**495**	**13,2**	528	13,3
Kontor	**1 272**	**34,0**	1 330	33,6
Direkta fastighetsplaceringar	**3 739**	**100,0**	3 961	100,0

Lokalbeståndets vakansgrad var 5,3 (6,2) procent.

Obligationerna fördelade sig efter kreditklassificering enligt följande:

	Riskfördelning 31.12.2013 mn €	**%**	Riskfördelning 31.12.2012 mn €	%
AAA	**3 420**	**37,0**	3 860	41,1
AA	**529**	**5,7**	784	8,3
A	**1 590**	**17,2**	2 209	23,5
BBB eller sämre	**1 715**	**18,6**	1 272	13,5
Ingen klassifiering	**1 978**	**21,4**	1 481	15,8
Övriga poster	**0**	**0,0**	-206	-2,2
	9 232	**100,0**	9 400	100,0

Lånebeståndet indelat enligt säkerheter anges i noterna under punkten Lånefordringar.

Vidare beaktas samhällsansvarsprinciperna i allokeringen av placeringarna samt ägarstyrningsprinciperna, där bland annat gedigen förvaltning och verksamhetens transparens är viktiga kriterier vid valet av inhemska och utländska företag som placeringsobjekt.

Marknadsrisken i samband med placeringarna, främst aktierna, utgör den största risken för resultatet och solvensen. VaR-talet (Value-At-Risk), som mäter totalrisken i Varmas placeringar, uppgick i slutet av 2013 till 1 118 (1 076) miljoner euro. Talet anger största möjliga nedgång i placeringsbeståndets marknadsvärde vid normala marknadsförhållanden under en månad med 97,5 procents sannolikhet. Det s.k. CVar-talet (Conditional Value at Risk), en term som beskriver det förväntade värdet av förluster som överstiger VaR-talet, uppgick till 1 334 miljoner euro.

Placeringarnas totalrisk anpassas till bolagets risktolerans så att bolagets solvensställning inte äventyras. Maximirisknivån dimensioneras så att solvenskapitalet efter en värdeminskning på 25 procent i de noterade aktieplaceringarna och en del av hedgefondsplaceringarna ligger på en nivå som överstiger minimikapitalkravet (=1/3 av solvensgränsen) med minst ett belopp som motsvarar VaR-talet, dock alltid minst på solvensgränsen. Därtill beaktas även de begränsningar som gäller för olika placeringsslag vid beräkningen av täckningen av ansvarsskulden.

Placeringarnas olika maximigränser anges som separata riskgränser i placeringsplanen. Spridningen av placeringsportföljen bygger på en allokering som beaktar tillgångsklassernas avkastningskorrelationer.

Placeringsriskerna minskas och elimineras bland annat genom att

- sprida placeringarna på olika tillgångsslag och objekt
- analysera placeringsbeståndet och -objekten
- undvika riskkoncentrationer
- begränsa andelen onoterade värdepapper
- tillämpa betryggande säkerheter
- tillämpa försiktig värderingspraxis
- samordna tillgångar och ansvar
- utnyttja derivat
- tillämpa tillräckliga och rättidiga övervaknings- och uppföljningssystem samt
- minimera motpartsriskerna.

Placeringsfunktionen följer upp de riskgränser och beslutsbefogenheter som anges i placeringsplanen både före och efter uppdragen. Dessutom följs förutom analyserna av placeringsmarknaden även bland annat placeringarnas duration, klassificering och likviditet. För fastigheternas del beaktas bland annat tekniska och lägesrelaterade risker.

Nya placeringsinstrument som till sin avkastnings- och riskprofil avviker väsentligt från de instrument som för närvarande ingår i bolagets portfölj behandlas i placeringskommittén och presenteras också för styrelsen innan de tas i bruk. Den realiserade risken i anslutning till placeringsinstrument som i fråga om avkastnings- och riskprofil avviker från sedvanliga placeringsinstrument analyseras regelbundet, och på basis av dessa analyser bestäms för placeringsinstrumenten en solvensklassificering enligt den verkliga risken.

Tabellen nedan visar hur intäkterna i bokslutet och solvenssiffrorna skulle förändras om aktiekurserna och fastighetsvärdena sjönk och räntenivån steg:

	Värde 31.12.2013	Inverkan Aktiekurser -30 %	Inverkan Räntenivå +1 % proc.enhet	Inverkan Fastigheternas värde -10 %
Solvenskapital	**9 140 mn €**	5 406 mn €	8 725 mn €	8 709 mn €
% av ansvarsskulden	**31,6 %**	19,1 %	30,1 %	30,1 %
i förhållande till solvensgränsen	**2,2 ggr**	1,5 ggr	2,1 ggr	2,1 ggr
Avkastning på placeringarna, %	**9,0 %**	-3,4 %	7,8 %	7,8 %

Centralt i täcknings- och solvensreglerna är kravet på spridning av placeringarna. När solvensgränsen beräknas och de tillgångar som täcker ansvarsskulden förtecknas ska placeringarna klassificeras i solvenskategorier. Reglerna förutsätter också att derivatfullmakterna i euro och den tillåtna maximiförlusten definieras samt att derivatavtalen klassificeras i avtal som minskar risken och andra avtal än sådana som minskar risken. Varmas största enskilda företagsriskposition är aktieinnehavet i Sampo Abp med ett marknadsvärde på 1 594 miljoner euro.

Styrelsen beslutar om grunderna för användningen av derivatavtal och grunderna för placeringarnas solvensklassificering. Den ansvariga direktören för placeringsfunktionen ger förslag och verkställande

direktören fattar beslut om riskklassificeringen av placeringar och den oavhängiga placeringsriskhanteringsfunktionen ger ett utlåtande om förslagen. Solvensklassificeringen ses över regelbundet. För styrelsen sammanställs en oavhängig uppföljningsrapport om iakttagandet av klassificeringsgrunderna, användningen av derivatavtal och dess inverkan på solvensgränsen.

Operativa risker

Med operativa risker avses

- risken för förluster på grund av fel i verksamheten, som föranletts av antingen bolagets interna processer eller överraskande yttre händelser,
- risker för verksamhetens kontinuitet eller
- risker för minskat förtroende för bolaget.

Denna typ av risker hänför sig i allmänhet till processer och förfaringssätt, datasystem, oegentligheter, skador på egendom och personalens kompetens.

Bolaget strävar efter att verka så att det i övervakningssystemen inte ska finnas brister som möjliggör oavsiktliga eller avsiktliga fel eller missbruk i samband med bland annat försäkrings- eller ersättningshandläggning, placeringsverksamhet, rapportering, betalningstransaktioner, registeruppgifter, databehandling, arbetsfördelningar, samarbetspartner eller dokumentation.

De operativa riskerna kartläggs regelbundet. Betydelsen av de identifierade riskernas verkningar och sannolikheten för deras realisering bedöms separat för varje risk, och riskerna anknyts till de strategiska målen och processerna. De identifierade riskerna utformas till en riskkarta, där riskerna efter övervägande indelas i klasser beroende på hur allvarligt ett utfall hotar möjligheterna att uppnå Varmas framgångsfaktorer och de mål som styrelsen fastställt. Den övergripande analysen av riskernas effekter och fastställandet av åtgärder sker i enlighet med Varmas normala planerings- och beslutssystem. För de funktioner som är utsatta för betydande risker utarbetas enligt linjeledningens prövning en kontinuitetsplan.

Övriga risker

Den realekonomiska utvecklingen antas bli svag under de närmaste åren. Finlands export återhämtar sig med fördröjning, och vi kämpar med stora utmaningar inom både näringsstrukturen och den offentliga ekonomin.

I takt med de växande strukturella utmaningarna i Finlands ekonomi ökar också risken för att finansieringsbalansen i arbetspensionssystemet försvagas på lång och medellång sikt, i synnerhet om resultaten av 2017 års pensionsreform inte uppfyller målen för ett ekonomiskt och socialt hållbart pensionssystem. Den rådande ekonomiska krisen medför dessutom en risk för att arbetspensionsbranschen måste regleras på ett sätt som leder till ökade kostnader.

I hanteringen av dessa risker samarbetar Varma med sina intressegrupper och andra aktörer i branschen och utvecklar sina processer för att ha beredskap att i sin egen verksamhet i tid reagera på eventuella förändringar i arbetspensionssystemet.

Beredskap inför störningar och exceptionella förhållanden

Arbetspensionsbolagen är enligt lag skyldiga att säkerställa att de kan sköta sina uppgifter så störningsfritt som möjligt även under exceptionella förhållanden. Enligt den nationella säkerhetsstrategin hör pensions- och värdeandelssystemen till de funktioner som måste tryggas.

Centrala hotbilder i anslutning till utbetalningen och finansieringen av pensionerna och därtill hörande exceptionella situationer är bland annat allvarliga störningar i den infrastruktur som krävs för ett nätverksbaserat verksamhetssätt, befolkningens hälsa och utkomstskydd eller samhällets ekonomiska funktionsförmåga. Eftersom pensionsskyddet handhas av många olika aktörer bygger arbetspensionssystemet i hög grad på samarbete, vilket medför större ömsesidigt beroende och ökad sårbarhet. Internationaliseringen av IT- och banktjänsterna är en utmaning för beredskapsarbetet.

Syftet med beredskapsarbetet är att trygga de kritiska funktionerna under exceptionella förhållanden och vid allvarliga störningar i normala förhållanden. Varma har som mål att även under exceptionella förhållanden eller vid hot om sådana uppfylla sina lag- och avtalsenliga skyldigheter så fullständigt och länge som möjligt. I första hand tryggas tjänsterna i anslutning till medborgarnas utkomstskydd i samarbete med de övriga aktörerna, bankerna, myndigheterna och organisationen för försörjningsberedskap.

Varma har en återhämtningsplan i anslutning till datatekniska störningar samt en beredskapsplan som godkänts av styrelsen och som kompletteras av mer detaljerade planer som tagits fram av funktionerna. Beredskapen samordnas av en beredskapsgrupp, som består av cheferna för de centrala funktionerna.

Gruppen ansvarar för utarbetandet av beredskapsplanen och dess medlemmar sörjer för utarbetandet och uppdateringen av andra planer som anknyter till störningssituationer och beredskapsplanen (bl.a. återhämtningsplan, säkerhets- och räddningsplan samt evakueringsplan) och anvisningar i anslutning till dessa samt för hanteringen av störningssituationer, beredskapsåtgärder och uppbyggandet, administreringen och testningen av reservsystem. Dessutom ansvarar beredskapsgruppen för att erfarenheter av branschspecifika övningar beaktas i bolagets verksamhet. Medlemmarna i beredskapsgruppen sörjer inom sitt eget ansvarsområde för att planera verksamheten under exceptionella förhållanden, bygga upp reservsystem och testa dessa, tillgängliggöra uppdaterade uppgifter och säkerställa förvaringen av uppgifterna.

Under exceptionella förhållanden finns betydande risker bland annat i anknytning till

1. utbetalningen av pensioner
2. finansieringen av pensionerna och hanteringen av likviditeten
3. tidtabellen för ibruktagandet av nödvändiga processer vid exceptionella förhållanden
4. bankernas system, systemen för handel med placeringar eller samhällets övriga infrastruktur
5. arbetspensionssystemets funktion, dataförbindelserna eller samordningen inom branschen
6. funktionen hos program eller nätverk på eget ansvar, serviceproduktionens kontinuitet
7. motpartsrisker och avtalens giltighet i exceptionella förhållanden samt
8. tillgången till information i början av krisen.

Varma deltar i finansbranschens verksamhetsövningar tillsammans med de övriga pensionsanstalterna, försäkringsbolagen, bankerna och aktörerna inom finansbranschen.

Intern revision

Den interna revisionen verkar enligt de principer som finns fastställda i yrkesstandarderna för intern revision. Intern revision innebär oberoende och objektiv utvärdering, kontroll och konsultering som utförs för att stödja uppnåendet av organisationens mål genom produktion av utvärderingar och utvecklingsförslag som gäller riskhanteringen och den övriga interna kontrollen. Den interna revisionens ställning i organisationen, uppgiftsområden, ansvar och behörighet finns fastställda i instruktionen, som

har godkänts av styrelsen. Revisionsobjekten bestäms i den årliga revisionsplanen, som efter behandling i ledningsgruppen och revisionsutskottet godkänns av styrelsen. Iakttagelser vid revisionen rapporteras till bolagets ledning, revisionsutskottet och styrelsen. Den interna revisionen är placerad direkt under verkställande direktören.

Myndighetstillsyn

Varmas verksamhet regleras förutom av lagar och förordningar även av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Finansinspektionen tillställs regelbundet samt på begäran uppgifter och utredningar som myndigheten begär. Tillsynsmyndigheten utför i enlighet med sin uppgift olika granskningar bland annat i anslutning till bolagets förvaltning, solvens, placeringsverksamhet och operativa risker.

Styrelsens förslag till disposition av vinsten

Medel utdelningsbara såsom vinst enligt noterna till bokslutet	90 093 789,57 euro
Styrelsen föreslår att räkenskapsperiodens vinst disponeras enligt följande:	5 235 243,99 euro
till säkerhetsfonden (fri fond) överförs	4 500 000,00 euro
på garantikapitalet betalas ränta	641 766,73 euro
till styrelsens disposition överförs	60 000,00 euro
på vinst- och förlustkontot lämnas	33 477,26 euro

Helsingfors den 13 februari 2014

Kari Jordan, styrelseordförande

Jari Paasikivi	Antti Palola	Riku Aalto
Mikael Aro	Johanna Ikäheimo	Ari Kaperi
Lasse Laatunen	Petri Niemisvirta	Karsten Slotte
Kai Telanne	Veli-Matti Töyrylä	Risto Murto, verkställande direktören

Revisionsberättelse

Till Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varmas bolagsstämma

Vi har reviderat Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varmas bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1.2013–31.12.2013. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att uttala oss om bokslutet, koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed i Finland. God revisionssed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet eller verksamhetsberättelsen innehåller väsentliga felaktigheter och om huruvida medlemmarna i moderbolagets förvaltningsråd och i styrelse eller verkställande direktören har gjort sig skyldiga till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet gentemot bolaget, eller brutit mot försäkringsbolagslagen eller lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan för upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i företagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt uttalande.

Uttalande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Enligt vår mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av koncernens och moderbolagets verksamhet samt om deras ekonomiska ställning i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet är konfliktfria.

Övriga uttalanden

Vi tillstyrker bokslutets fastställande. Styrelsens förslag till behandling av utdelningsbara medel beaktar stadgandena i försäkringsbolagslagen. Vi tillstyrker att medlemmarna i moderbolagets förvaltningsråd och i styrelse samt verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors den 27 februari 2014

Raija-Leena Hankonen
CGR

Petri Kettunen
CGR

1742/0314

Bekanta dig med vår elektroniska årsredovisning.

Varmas elektroniska årsredovisning finns i sin helhet på adressen: arsredovisning.varma.fi

Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma
Telefon: 010 2440
Fax: 010 244 4752
Postadress: PB1, 00098 VARMA
Besöksadress och hemort: Sundholmsstranden 11, Helsingfors

VARMA